

**REZERVA
OȘTIRII ROMÂNE**

Revistă semestrială
ANUL XXV, nr. 2(49) – Decembrie 2023

DIRECTORUL REVISTEI
General-locotenent (r)
NECULAI BĂHNĂREANU

COLEGIUL DE REDACȚIE

Redactor-șef
General de brigadă (r)
dr. **GHEORGHE CREȚU**

Redactori:
Col. (r) dr. **CRISTACHE GHEORGHE**
Col. (r) ing. **MARIN ANDREI**
Gl. bg. (r) **VASILE ILIEȘ**
Col. (r) **ION CIONTEA**
Dr. **NARCISA GRĂDINARU**

AU COLABORAT:

Gl. lt. (r) **NECULAI BĂHNĂREANU**
Col. (r) **GHEORGHE PANCU**
Col. (r) ing. **VINȚELER REMUS-MITEL**
Gl. mr. (r) **GHEORGHE POPA**
Col. (r) **BOANCĂ IUSTINIAN**
Col. (r) **TAMBA ȘTEFAN**
Col. (r) dr. **ISPAS TEOFIL**
Col. (rtr.) dr. ing. **ANTON MURARU**
Col. (r) **GAVRIL CONSTANTIN**
CRISTINA MINCU
Col. (r) **MARIAN GARGAZ**
Col. (r) dr. ing. **AUREL IACOBESCU**
Col. (r) prof. univ. **CONSTANTIN LAIU**
Col. (r) **ION CIONTEA**
Col. (r) **LIVIU VIȘAN**
Gl. bg. (r) ing. **CRISTIAN GHEORGHIU**
Col. (r) ing. **MARIN ANDREI**
Dr. **NARCISA GRĂDINARU**
Col. (r) **ION GH. TOMA**
Col. (r) dr. **CRISTACHE GHEORGHE**
Col. (r) dr. **MIRCEA FECHETE**
Gl. bg. (r) **VASILE CREȚ**
Gl. mr. (r) dr. **ADRIAN-LEONARD**
BANTAȘ
M.m. pr. (r) **CONSTANTIN TĂNASE**
Col. (r) **LAURENȚIU DOMNIȘORU**

Adresa redacției:

PALATUL
CERCULUI MILITAR NAȚIONAL
Str. Constantin Mille nr. 1, etaj 4, Sector 1,
București
Tel. 021.313.31.01; Tel/Fax 021.313.05.50
E-mail: ancmmrcentral@yahoo.com
SITE: www.ANCMRRro
ISSN 1582-2222

SUMAR

♦ EDITORIAL: Cultivarea tradițiilor milenare de la deziderat la necesitate.....	2
♦ DIN VIAȚA A.N.C.M.R.R.: Conducerea, fenomen social complex. Răspunderea, eficiența, competența, creativitatea și participarea – trăsături ale conducerii ANCMRR la toate nivelurile.....	3
♦ DIN VIAȚA FILIALELOR ȘI SUBFILIALELOR A.N.C.M.R.R.	
- Filiala Județeană Iași – Suntem parte din proiectul ANCMRR-100..6	
- Filiala Județeană Cluj „Biserica și Armata” – Simpozion dedicat Zilei Eliberării Clujului	8
- Filiala Județeană Mureș – Activități Onorante	10
- Filiala Sector 6 București – „Pe urmele basarabilor”	12
- Filiala Județeană Alba – „Nu a doborât-o nimic”	14
- Filiala Sector 3 București – „Ofertă de destin”	16
- Filiala Județeană Maramureș – Lansarea revistei „Rezervistul Maramureșan” nr. 1.....	18
- Filiala Județeană Argeș – Ziua Vânătorilor de Munte	19
♦ DIN VIAȚA ASOCIAȚIILOR AFILIAȚE A.N.C.M.R.R.	
- A.C.M.R.R./Arma Geniu – Reuniunea Comemorativă – Regimentul 2 Pontonieri „Eftimie Croitoru”	21
♦ RELAȚII INTERNAȚIONALE:	
- Conferința Uniunii Asociațiilor Ofițerilor în Rezervă din Europa „INIȚIATIVA GAMINGER”	24
♦ OPINII:	
- Paradoxul.....	30
- Pledoarie pentru...normalitate	32
♦ CURIER: Curier	33
♦ PAGINA LIRICĂ:	
- Testul Identității Lirice –	34
♦ VALORI ALE CULTURII, CIVILIZAȚIEI ȘI SPIRITUALITĂȚII ROMÂNEȘTI:	
- Solomon Marcus – Invenție și descoperire a unui geniu.....	36
♦ SEMNAL.: Cărți: – Din Războiul de Reîntregire – note și impresii din Campania 1916-1918; Virusul din energie, politichie, sărăcie... urgie; Rezerviștii moldoveni la sărbătoarea centenarului 2025 (foto album)....	39
...și reviste: Document; Buzăul eroic	41
♦ ANIVERSĂRI... ANIVERSĂRI:	
- Centenarul Trupelor Chimice	42
- Ziua Armatei României	47
♦ EVENIMENT	
- A XVII-a Ediție a Salonului de Carte – POLEMOS.....	49
♦ ECOURI	
- Mai puternici ca muntele.....	50
♦ FILE DE ISTORIE:	
- Unirea Principatelor Române oglindită în simbol heraldic.....	52
- Participarea Armatei Române la cel de-Al Doilea Război Balcanic Concluzii și învățăminte	56
- Declarația de autodeterminare națională a românilor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș, în ziua de 12 octombrie 1918, de la Oradea.....	59
♦ PROBLEME DE INTERES:	
- Războiul de 24 de ore.....	63
- Evoluția mediului de securitate și impactul derapajelor sale pentru România.....	67
♦ REMEMBER:	
- Gl.mr. NEAGOE VISARION, Gl. mr. VICTOR CONSTANDA, Gl. bg. ing. GÂRLEA GHEORGHE, Gl. bg. DAN RADU-ȘERBAN, Col. GRIGORESCU IOACHIM, Col. dr. CONSTANTIN GROZAVU, Col. ing. ANDREI PĂSĂREANU	70
♦ IN MEMORIAM – Regina Maria – 85 de ani de la moarte	76
♦ TEMATICA Revistei „Rezerva Oștirii Române” Nr. 2 (50)/2024	79
♦ SUMMARY	80

EDITORIAL

CULTIVAREA TRADIȚIILOR MILENARE,
DE LA DEZIDERAT LA NECESITATE

Tradițiile reprezintă un element esențial al culturii unui popor. Ele ne ajută să cunoaștem construcția, structura și fundația societății, ne reamintesc că suntem parte a unei istorii care ne definește trecutul, ne transformă în oamenii care suntem astăzi și în cei care aspirăm să devenim mâine.

Iubim tradițiile și suntem mereu în căutare de locuri în care acestea încă se mai păstrează vii. Din păcate, în goana acerbă pentru modernizare, sistematizare și globalizare, cad sub roțile buldozelor și trepidațiilor de picamer vestigii importante, clădiri, monumente, lucrări de artă, parcuri și păduri seculare, urme ale trecerii noastre pe acest pământ. Sub ochii edililor și sub planșetele unor arhitecți zeloși se prăbușesc și se transformă în praf și ruină pagini întregi de civilizație. Sunt din ce în ce mai puține locuri care conservă nealterat trecutul, iar acest lucru este cu atât mai periculos pentru societatea noastră, pentru că ne prindem cu toții mâinile într-o horă a ignoranței în care ne tăiem practic rădăcinile care dovedesc existența și continuitatea noastră pe aceste locuri. Odată ce abordăm cu nepăsare și cu rea-credință tradițiile noastre, semnificațiile bogate ale unor valori inestimabile conservate cu grijă în timp, compromitem și distrugem ireversibil, încet dar sigur, însăși fundația identității noastre naționale.

Pentru noi, ca oameni și ca militari, tradițiile sunt importante pentru că ne ajută să ne reamintim de unde venim, ne arată drumul spre care trebuie să ne îndreptăm, ne țin aproape de familie, de emoțiile, sentimentele și învățăturile păstrate cu grijă de înaintașii noștri și transmise din generație în generație. Dincolo de asta, consider că dacă ne bazăm pe tradiții și pe valori, ne putem construi mai bine și mai trainic personalitatea, ne putem defini într-un mod cât mai armonios și mai autentic.

Importanța păstrării valorilor naționale, a conservării și promovării tradițiilor în societatea contemporană izvorăște din nevoia firească de a ne cunoaște istoria, datinile, folclorul și meșteșugurile pe care le-au păstrat și transmis cu sfințenie străbunii noștri.

Trebuie să promovăm tradițiile pentru a ne cunoaște istoria, identitatea națională, să ne instruiem în așa fel încât să vibrăm cu toată ființa noastră la valorile care ne leagă de patrie, să învățăm lecțiile vii ale trecutului nostru glorios și, mai presus de toate, că

suntem liberi datorită stramoșilor și eroilor neamului românesc care și-au dat viața, bunul lor cel mai de preț, pe câmpurile de bătălie, pentru păstrarea hotarelor țării și ființei naționale.

Conservarea și promovarea tradițiilor devin o necesitate de prim-rang în actualul context european și euroatlantic, deoarece acestea reprezintă o parte a patrimoniului imaterial pe care îl avem, zestrea noastră inconfundabilă ca națiune. Privind din această perspectivă, tradițiile constituie o veritabilă marcă identitară, fără de care nu putem vorbi despre națiunea română. Fără a exagera, într-un sens sau altul, putem afirma că dispariția tradițiilor poate avea drept urmare dispariția națiunii înseși, cu consecințele istorice nefaste care decurg de aici.

Tradițiile se împropătează mereu cu fiecare generație care vine și nu trebuie uitate. Chiar dacă sunt într-un proces permanent de primenire, schimbare, integrare și sedimentare ele nu dispar din societate. Legătura cu trecutul nu trebuie să se rupă niciodată, pentru că, dacă acest fapt s-ar întâmpla vreodată atunci trecutul nostru național ar deveni greu de descifrat și asumat de generațiile care vin.

Asistăm la un proces de inversare a valorilor, de negare a continuității noastre în aceste teritorii și ne este greu să ținem piept unei avalanșe de mărturii fantasmagorice și dovezi mișelește fabricate care contestă latinitatea și permanența neîntreruptă de locuire a poporului român în spațiul său arhaic, prezența sa aici în toate perioadele istorice, cu sau fără voia năvălitorilor. Cu forța sa expresivă, deosebit de plastic, marele savant Nicolae Iorga sintetiza modul în care trebuie predată ștabela din generație în generație: *„Poporul român, prin strămoșii săi, își are rădăcini de patru ori milenare; aceasta este mândria și aceasta este puterea noastră. Unde a fost vechiul păstor trac, pe locul acela s-a așezat romanul; unde a fost cetatea românului s-a așezat cetatea de mai târziu a domnului nostru; unde a fost statul trac pe vremuri, dăinuiește satul românesc acum; unde sunt orașele noastre au fost odinioară centrele civilizațiilor anterioare reprezentate de acei oameni ai căror urmași suntem noi“.*

Și ca un lait-motiv, repetăm permanent că tradițiile și păstrarea lor ne definesc ceea ce avem mai scump și anume identitatea și continuitatea noastră pe aceste meleaguri.

Gl. bg. (r) dr. GHEORGHE CREȚU

DIN VIAȚA ANCMRR

CONDUCEREA, FENOMEN SOCIAL COMPLEX. RĂSPUNDEREA, EFICIENȚA, COMPETENȚA, CREATIVITATEA ȘI PARTICIPAREA, TRĂSĂTURI ALE CONDUCERII A.N.C.M.R.R. LA TOATE NIVELURILE

General-locotenent (r) NECULAI BĂHNĂREANU
Președintele ANCMRR

Asociația Națională a Cadrelor Militare în Rezervă și în Retragere „Alexandru Ioan Cuza”, dispune de reale posibilități de afirmare, pe de o parte ca urmare a bogăției sale spirituale, iar pe de altă parte ca urmare a modului în care se raportează la valorile care au stat și stau la baza ființării sale.

Plecând de la cele de mai sus, ne-am propus ca în materialul de față, să aducem în prim-plan câteva aspecte ce țin de fenomenul conducerii ca parte integrantă a acestei structuri asociative, compusă din cadre militare în rezervă și în retragere, categorie socio-profesională cu un loc bine definit în societatea românească de azi.

Am subliniat nu odată că ori de câte ori ne referim la conducere, indiferent de nivelul acesteia, este necesar să cuprindem întregul evantai al acesteia și mai cu seamă să avem în atenție gradul său de răspundere și eficiență, precum și alte caracteristici care îi configurează fizionomia.

1. Fenomenul conducerii în întregul său face parte integrantă din orice structură socială, indiferent de mărimea, locul și rolul acesteia. În condițiile societății de azi, fenomenul la care facem referire prezintă o serie de trăsături, mai ales atunci când avem în vedere structuri mici, medii și mari, categorii în care putem să introducem și asociația noastră, cu întreaga ei ierarhie. Mai trebuie avut în vedere că atât în cazul nostru ca structură asociativă dar și în altele, conducerea ca atare, nu creează grupul ci este funcție a acestuia.

Așa se face, că indiferent de rolul, locul și rostul acestor structuri, conducătorul (șeful) respectiv, organul de conducere a structurii respective trebuie să sesizeze înaintea altora necesitățile acesteia. Conducerea este și devine în același timp un act social complex, ea fiind funcțională în măsura în care corespunde cerințelor autoreglării grupului

(structurii sociale). Conducerea cu tot ceea ce aceasta presupune este un act social complex, care în speță, cuprinde următoarele:

- Stabilirea scopului sau scopurilor de atins și apropierea față de acestea;
- Repartizarea de atribuții între executanți, respectiv selecționarea executanților corespunzători pentru atribuțiile stabilite;
- Organizarea colaborării, coordonării tuturor participanților (sub și supra ordonare);
- Controlul îndeplinirii sarcinilor de către toți executanții, respectiv de către toate părțile sistemului condus;
- Luarea măsurilor de corecție ce se impun pe parcurs etc.

Nu trebuie uitat faptul că orice conducere se întemeiază pe o ierarhie funcțională și, în același timp, funcție de atitudinea conducătorului (organului de conducere), aceasta poate căpăta nuanțe diferite precum: stilul de conducere democratic și stilul de conducere permisiv (sau laissez-faire). Aceste stiluri, pot fi combinate, ceea ce dă naștere și la alte clasificări a stilurilor de conducere.

Fiecare dintre acestea ocupă un anumit loc „pe podium” atunci când le analizăm din diferite puncte de vedere. Am adus în prim-plan, cele de mai sus, pentru a sublinia că și în cazul ANCMRR ele își găsesc locul ce li se cuvine.

Nu trebuie uitat că, încă multe alte elemente dau o anumită fizionomie conducerii precum ar fi: organizarea, planificarea, asigurarea de orice fel, coordonarea, antrenarea resurselor și încă multe altele.

2. În cele ce urmează vom aduce, în prim-plan, doar o parte dintre caracteristicile conducerii și anume: răspunderea, eficiența, competența, creativitatea și participarea, care prin efectele lor o pot influența în bine la orice nivel al acesteia.

a) Răspunderea

Este bine de știut că nu există activitate umană care să nu fie legată de ceea ce numim răspundere socială care la rândul ei poate lua diferite înfățișări: răspundere politică, răspundere juridică, răspundere morală, ca să nu ne referim doar la cele mai des uzitate.

Omul este răspunzător pentru orice acțiune a sa în colectivele în care trăiește sau își desfășoară o anumită activitate. Așa stând lucrurile, descoperim că nu odată aducem în prim-plan și altfel de răspunderi: răspunderea profesională, răspunderea față de sine, răspunderea specială față de colectivul din care faci parte, răspunderea față de propria demnitate etc. Am adus în prim-plan cele din urmă în ideea de a sublinia că răspunderea are o arie largă de manifestare și că o atitudine într-adevăr responsabilă, joacă un rol deosebit indiferent de palierul social pe care-l ocupă, cu atât mai mult în sistemul asociativ în care se practică sistemul de voluntariat. În sistemul asociativ al cadrelor militare în rezervă sau în retragere, în care primează ca reguli prevederile statutare, care la rândul lor au în vedere cerințele unor legi și ale unor acte normative care se referă chiar la asociații și fundații, problematica răspunderii fiecărui membru al Asociației și cu atât mai mult a celor ce fac parte din organele de conducere, se impune să-și amplifice eforturile de așa natură încât să dinamizeze în orice moment contribuția lor individuală în realizarea unei conduceri eficiente. În acest caz, măsura răspunderii dă impuls necesității concrete ce comandă acțiunea dată.

În orice entitate a Asociației Naționale a Cadrelor Militare în Rezervă și în Retragere precum și în întregul acesteia, răspunderea individuală se împletește cu cea colectivă. Partea de răspundere a fiecăruia din răspunderea colectivă este tot atât de inalienabil proprie fiecărui individ ca și răspunderea sa pentru ceea ce face, pentru ceea ce trebuie să facă. Din practică s-a dovedit că, colectivele puternic integrate pot aduce o orientare sănătoasă membrilor săi în spiritul asumării conștiente de către aceștia a răspunderilor ce le revin.

b) Eficiența

Încercând să definim eficiența conducerii, am putea să ne oprim la ansamblul efectelor pe care aceasta le-ar putea genera în orice domeniu. Eficiența constituie scopul și criteriul fundamental de evaluare a conducerii și a contribuției acesteia la dinamizarea unei anumite colectivități (asociație, fundație). Eficiența are un rol decisiv, determinant în potențarea activității constituită cu un anumit scop, indiferent de profilul acesteia. Aceasta poate

fi comensurată având în vedere eficiența în sens restrâns care determină eforturile solicitate în aplicarea și utilizarea efectivă a instrumentelor impuse de domeniul condus.

În sens larg, eficiența este dată de efectele legate de funcțiunea propriu-zisă a Asociației, în cazul nostru, sau a diviziunilor sale (filiale, subfiliale).

Aspectele relevante referitoare la eficiența conducerii pot fi rezumate astfel:

- Imprimarea unor caracteristici de ordine, disciplină și rigurozitate;
- Asigurarea unei veritabile participări a întregii conduceri (aspect participativ);
- Valorificarea potențialului creativ, inovativ în domeniul conducerii;
- Amplificarea dimensiunii respective, previzionale a conducerii.

c) Competența

Este o variabilă care poate fi abordată în domeniul conducerii în mai multe sensuri: **competența profesională** (competența profesională a conducătorului), **competența organizatorică** (calitatea de a plasa omul potrivit la locul potrivit sau altfel spus, competența de organizare a oamenilor în vederea realizării unor sarcini sau a unui set de sarcini specifice).

Competența social umană: modalitatea de a interacționa cu ceilalți membri, de a întreține o atmosferă colegială de a prevedea și rezolva conflictele ivite într-o activitate sau alta.

Atitudinea față de obiectivele grupului de muncă – în acest caz pot fi lideri care se identifică total cu scopurile organizației, asociației, grupului sau lideri care folosesc acestea în realizarea intereselor proprii. Niciunul nici altul nu este recomandat.

Tehnici de motivare – capătă un loc bine definit mai ales când există posibilități certe de cultivare în vederea angajării unei anumite sarcini.

Atitudinea față de cei/cel care sunt/este organizator. Îndeplinirea sarcinilor capătă de asemenea un loc deosebit de important.

Vorbind de competență este necesar să avem în vedere că oamenii au propria lor individualitate, ei se comportă diferit și percep lucrurile diferit. Se mai întâmplă ca din toți oamenii dintr-o structură să perceapă țelurile structurii respective în același mod. În acest caz poate fi realizată competența? Se poate dacă toți cei chemați să realizeze o anumită competență o vor face la unison ci nu disparat.

d) Creativitatea

Conceptul de creativitate este unul corelativ celui de cultură organizațională. Creativitatea în

aceste condiții, ca potențialitate umană, aflându-și împlinirea în primul rând în valorificarea cu discernământ a finalității fiecărei sarcini și activități ce-i revine conducerii ANCMRR și nu numai.

Conceptul de creativitate favorizează înnoirea permanentă a conducerii ANCMRR, structură asociativă reprezentativă pentru segmentul socio-profesional pe care-l reprezintă.

Ca potențialitate umană, creativitatea își află realizarea și măsura în ceea ce produc oamenii, acest concept ținând de esențialitatea umană pentru care activitatea creativă, în toate domeniile, este forma cea mai înaltă a activității omenești care produce ceva, care transformă existentul.

Pentru a înțelege desfășurarea creativității este necesar să ne însușim științele umane moderne în baza cărora toți oamenii sau aproape toți sunt până la un anumit punct creativi.

Dezvoltarea creativității este o trăsătură și a Asociației noastre, fapt ce a făcut să cunoască o anumită dinamică în dezvoltarea sa pe tot parcursul existenței sale. Și această dinamică va continua cu siguranță.

Am convingerea că cele câteva aspecte asupra cărora ne-am referit vor crea o anumită emulație în sfera conducerii ca domeniu social complex cu un rol bine stabilit în viața ANCMRR.

e) Participarea

În colectivele conduse de un singur om sau de un grup se fac aprecieri așa cum nu odată se întâmplă și în structurile noastre, privind caracterul participativ al conducerii.

Considerată o condiție a unei bune atmosfere în cadrul colectivelor conduse și un puternic stimul al ritmului și calității activității, participarea

ocupă întotdeauna un loc bine meritat. Realizarea și adâncirea conducerii participative la toate nivelurile este considerată o cerință a perfecționării a însăși colectivelor conduse și în speță a oamenilor din compunerea acestora, datorită complexității problemelor de rezolvat dar mai ales a calității rezultatului. Dacă lăsăm patima să ne domine, atunci și rezultatele se vor lăsa așteptate. Iată de ce este nevoie de mobilizarea inițiativei, inventivității și nu mai puțin a creativității.

Există întotdeauna deosebiri și chiar divergențe în ceea ce privește determinarea conținutului concret al participării. Aceasta ține mai ales de conștiința oamenilor, de pregătirea lor și nu în ultima instanță de voința acestora. Totodată priceperea joacă un rol deosebit. Uneori neținând seama de aceste situații se poate greși în alegerea oamenilor. În colectivele sau structurile în care conducerile sunt periodic alese considerăm că aceste probleme trebuie din timp rezolvate, oamenii în cele mai multe cazuri fiind aleși de așa natură încât să corespundă sarcinilor viitoare.

Realizarea unei conduceri participative nu anulează și nici nu diminuează importanța activității fiecărei persoane, mai ales dacă ținem seama că participarea poate fi cu dublu sens.

Suntem conștienți că datorită complexității problemelor de rezolvat prin actul de conducere caracterul participativ al acestuia poate fi mai mereu de bun augur, dar cu o condiție esențială și anume, persoana aflată în fruntea colectivelor trebuie să dea tonul, să se implice și să-i angreneze și pe cei aleși în colectivele de conducere.

Cu prilejul Sfințelor sărbători ale Crăciunului, Anului Nou și Bobotezei, Conducerea și Colegiul de redacție al revistei „Rezerva Oștirii Române“ transmite tuturor cadrelor militare în rezervă și retragere, membre ale A.N.C.M.R.R. și familiilor acestora urări de sănătate, prosperitate, pace sufletească și multe împliniri.

La Mulți Ani!

DIN VIAȚA FILIALELOR ȘI SUBFILIALELOR ANCMRR

SUNTEM PARTE DIN PROIECTUL A.N.C.M.R.R. – 100

Col. (r) *GHEORGHE PANCU*

Președintele Filialei Județene Iași „Henri Coandă” a A.N.C.M.R.R.

Membrii filialei noastre au luat la cunoștință cu bucurie și interes **despre** PROIECTUL A.N.C.M.R.R. – 100, o inițiativă a conducerii Asociației Naționale a Cadrelor Militare în Rezervă și în Retragere, prin care sunt aduse în prim-plan aspecte care privesc apariția și dezvoltarea mișcării asociative a cadrelor militare în rezervă și în retragere (c.m.r.r) care-și are începutul după Războiul de Independență – 1877-1878, mai precis în 1885 când ia ființă Societatea Veteranilor Independenței. Această mișcare capătă noi valențe după Războiul de Întregire (1916-1919), perioadă în care remarcăm înființarea unui mare număr de structuri asociative printre care și Societatea Ofițerilor în Rezervă Proveniți din Activitate (1925), pe care ANCMRR o moștenește, încă de la înființarea sa, după Revoluția din '89 (1990).

În 2025 vom sărbători conform proiectului, 100 de ani de la apariția Societății Ofițerilor în Rezervă Proveniți din Activitate și 35 de ani de la reluarea tradițiilor asociative ale c.m.r.r. în noile condiții ale perioadei de după 1989.

Proiectul la care ne-am referit și la care suntem parte are o importanță deosebită în canalizarea întregii noastre activități.

În acest sens, în cele ce urmează, ne vom referi doar la câteva repere care, alături de încă multe altele, dau substanță devenirii noastre ca Filială la nivelul județului Iași. Filiala Județeană „Henri Coandă” Iași, prezentă în „Proiectul ANCMRR – 100” participă activ la aniversări și ceremonialuri militare consacrate evocării unor importante momente din istoria poporului român și a armatei sale, momente din viața structurilor militare active precum: depunerea jurământului militar, aplicații și exerciții tactice, aniversări ale zilelor unităților, armelor și categoriilor de forțe armate etc. Am avut acțiuni comune cu ANVR, mai ales când președinte era gl.(r) Constantin Bucos și în prezent Slt. (r) Dumitru Râmbu.

Filiala noastră are o bună conlucrare cu filiala județeană Iași a Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”, președinte col.dr. Cezar Colbuz, cu cele similare din sistemul de apărare, ordine publică și securitate națională, în special cele aparținând MAI, președinte col.(r) Ioan Barbu Ciochină.

Structurile asociative similare de pe plan local se regăsesc întotdeauna în activitățile comune prilejuite de aniversarea unor importante evenimente precum Ziua Națională a României, Ziua Rezervistului Militar, Ziua Veteranilor de Război, Ziua NATO etc.

Locurile unde se desfășoară aceste activități sunt: Piața Unirii, Piața Palatului Culturii, Piața Independenței, Palatul Oștirii, Cimitirele Eroilor din Primul și al Doilea Război Mondial, Cimitirul „Lețcani”, Cimitirul „Eternitatea”, Cimitirul „Sf. Petru și Pavel”, Muzeul Militar „Ferdinand I” filiala Iași, monumente istorice din Galata, Copou, Bucium, Bosia, Roznovanu etc.

În cei peste 30 de ani de activitate Filiala s-a bucurat de o foarte bună colaborare cu primăria Iași, primar Mihai Chirică, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, rector Tudorel Toader, Palatul Culturii, director dr. Lăcrămioara Stratulat, Muzeul Municipal „Regina Maria”, director prof. Aurica Ichim, „Mitropolia Moldovei și Bucovinei”, mitropolit IPS Teofan.

În acest context ne-am bucurat de sprijinul unor personalități: I.A. POP, Petre Otu, regretatul istoric Gheorghe Buzatu, dr. Lăcrămioara Stratulat, dr.ing. Dănuț Degeratu etc.

Din anul 2010 am încheiat un protocol de colaborare cu Liga Veteranilor Forțelor Armate ale Republicii Moldova, președinte gl. bg.(r) Petrică Nicolae, ulterior col. (r) Alexandru Gorgan (din 2018). Animat de dorința frățescă de a continua și extinde colaborarea și a exprima hotărârea de a dezvolta pe o bază permanentă, de a realiza schimburi de experiență în domenii de referință, în beneficiul reciproc, am stabilit legături de lungă durată. Pe acest temei, c.m.r.r. din stânga și dreapta Prutului, colaborează având în vedere:

- participarea la seminarii, conferințe, ceremonii militare și alte evenimente organizate în comun;
- organizarea de activități dedicate evenimentelor istorice organizate la cimitirele militare și monumentele istorice;
- schimburi de informații și documente de interes comun în domeniile mass-media, militar, istorie, literatură patriotică, asistență medicală, știință militară;

- popularizarea activităților proprii, individuale sau comune, în paginile publicației „Rezervistul”, editată de Filiala Județeană „Henri Coandă” Iași.

De asemenea, sunt susținute în comun, prin diferite forme, editarea, tipărirea și difuzarea în Republica Moldova și în județele din partea de Nord-Est a României a ziarului „Rezervistul”, publicație de *informare militară, educație patriotică, spiritualitate creștină, cultură, artă și atitudine civică*. Având în vedere că majoritatea membrilor filialei au activat în comandamentul D.10 Mc. sau C.10 A și că ne cunoaștem cu foarte mulți camarazi din garnizoanele Suceava, Bacău, Botoșani, Piatra Neamț, Roman, Vaslui, ținem legătura și cu filialele județene respective. Cunoscând faptele de arme ale militarilor ieșeni, indiferent de timpul la care ne referim, aducem permanent în prim-plan cu pioșenie și recunoștință, aspecte ale eroismului și sacrificiului acestora.

În concordanță cu prevederile „Proiectului ANCMRR – 100” am editat cel de-al doilea volum

al *Monografiei Filialei* și avem în plan să lansăm, în curând, o ediție specială a „Rezervistului” și un album documentar al filialei. Vom urmări permanent ca la toate manifestările și activitățile organizate de către filială în propriu sau în parteneriat cu alte instituții, să evocăm de fiecare dată, aspecte din tradițiile asociative ale c.m.r.r. Nu pierdem din vedere contribuția la organizarea unor activități cu un puternic impact cultural la nivelul județului Iași. Ne vom strădui să susținem eforturile militarilor activi în îndeplinirea misiunilor ce le revin. Ne vom întări permanent legăturile noastre cu rezerviștii din Republica Moldova. Dăm și vom da o mare atenție sprijinirii familiilor de rezerviști.

Revenind la „Proiectul ANCMRR – 100”, filiala noastră se străduiește să depună toate eforturile, pe plan local, pentru a-l duce la îndeplinire, conștientă de faptul că în felul acesta contribuim la amplificarea locului și rolului pe care-l are ANCMRR, ca structură asociativă în viața cadrelor militare în rezervă și în retragere.

„BISERICA ȘI ARMATA” – SIMPOZION DEDICAT ZILEI ELIBERĂRII CLUJULUI

Col. ing. (r) REMUS-MITEL VINTELER
Prim-viceședintele Filialei Județene Cluj ANCMRR „Al. I. Cuza”

Motto: „Preoți, cu crucea-n frunte! Căci oastea e creștină.” – Imnul României

Și în acest mijloc de octombrie, conform unei frumoase tradiții, Mitropolia Clujului, Maramureșului și Sălajului, în parteneriat cu Divizia 4 Infanterie „Gemina” și Filialele județene ale rezerviștilor militari din Sistemul Național de Apărare, Ordine Publică și Securitate Națională, a organizat o nouă activitate științifică dedicată tradiționalei și bune colaborări dintre biserică și armată, activitate închinată Zilei Eliberării Clujului – 11 octombrie și Zilei Armatei Române – 25 Octombrie.

Simpozionul „Biserica și Armata”, pregătit și prezentat de Filiala Județeană Cluj a ANCMRR „Al. I. Cuza” a avut semnificații majore pentru Cluj și țară, eveniment marcant cuprins în Planul – Cadru de implementare a „Programului ANCMRR – 100”.

La buna desfășurare a acestui simpozion au participat personalități de seamă ale urbei: Înalt-preasfințitul părinte Andrei – Mitropolit al Clujului, Maramureșului și Sălajului, Preasfințitul Claudiu Lucian Pop – Episcop al Eparhiei Cluj – Gherla, dl. Istvan Valentin Vakar – vicepreședintele Consiliului Județean Cluj, dl.gl.bg.(dr.) Nicolae Tonu –

locțiitorul comandantului Diviziei 4 Infanterie „Gemina”, dl. col. Cristian Maxim – inspector șef al Inspectoratului de Jandarmi Cluj, dl.col. Sebastian Florin Clișan – comandantul Grupării Mobile de Jandarmi, dl. comisar șef (dr.) Marian Adrian – comandantul Școlii de Agenți de Poliție „Septimiu Mureșan”, dl. Mircea Abrudan – cercetător științific la Institutul de Istorie „Gh. Barițiu” al Academiei Române, dl.gl.mr.dr (r.) Ioan Manci – președintele Filialei Județene Cluj a AORR, reprezentanți ai Spitalului Militar de Urgență „Constantin Papilian”, ai Centrului Militar Zonal Cluj, cadre militare active și în rezervă și retragere, precum și studenți ai facultății de istorie din cadrul UBB Cluj.

În deschiderea lucrărilor simpozionului președintele Filialei Județene Cluj a ANCMRR „Al. I. Cuza” a adresat un călduros „Bun Venit” participanților. Pentru început s-a intonat Imnul Național și a fost invitat Înaltpreșfințitul părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, să binecuvânteze lucrările simpozionului și să adreseze un cuvânt de învățătură, din care am reținut că această manifestare de suflet subliniază colaborarea dintre biserică și armată de-alungul vremurilor. Amintind că această bună colaborare se găsește în Sfânta Scriptură, el a prezentat nume de militari care au îmbrățișat creștinismul. Au fost evidențiate faptele purtătorilor de biruință, care sunt consemnate amănunțit în istorie. S-a exprimat nădejdea că și pe viitor se va menține o bună colaborare între biserică și armată, iar în acest sens a oferit „Crucea Transilvană” președintelui, col. (r) Ioan Pogan.

Despre buna colaborare dintre Biserică și Armată a vorbit și Preasfințitul Claudiu Lucian Pop, care a subliniat partea spirituală, de purificare, de iertare, de milostivire, de pace. În aceeași notă a vorbit și vicepreședintele Consiliului Județean Cluj, care a spus că Biserica și Armata sunt făcătoare de pace, că aceste două forțe trebuie să conlucreze pentru binele

nostru, pentru pace, credință și iubire între oameni și popoare. În continuare s-au prezentat teme legate de permanenta comuniune dintre biserică și armată, precum și acțiunile pentru eliberarea părții de nord – vest a Transilvaniei. Comunicarea **„Relația dintre Armată și Biserică – repere istorice”** a fost susținută de preacuviosul părinte dr. Emanuel Cășveanu, din care s-au reținut cuvintele părintelui profesor Nicolae Chifăr: *„În chip surprinzător, mulți dintre mucenicii lui Hristos au provenit din rândurile armatei, a oștirii imperiale, care timp de veacuri i-a prigonit cu cruzime, din porunca împăraților romani idolatri și disprețuitori față de Biserică și creștini”*.

„Armata este o entitate specializată cu apărarea organizată, din cadrul careia nu poate lipsi componenta umană... iar Biserica este și ea o entitate investită cu apărarea credinței comunității religioase reprezentative...” arăta comandorul (r.) Ștefan Popa în comunicarea sa **„Armata și Biserica – repere fundamentale ale societății românești”**.

Comunicarea **„Biserica și Armata – repere fundamentale între tradiție și contemporaneitate”** a fost susținută de comisarul șef dr. Marian Adrian, iar Mircea Gheorghe Abrudan, cercetătorul științific de la Institutul de Istorie „Gh. Barițiu” al Academiei Române, a susținut comunicarea **„Clerul militar în Al Doilea Război Mondial”**.

Despre luptele pentru eliberarea părții de nord – vest a Transilvaniei a vorbit generalul de brigadă dr. Nicolae Tonu. Anul acesta, la 25 Octombrie,

se împlinesc 79 de ani de când, în toamna anului 1944, Armata Română, prin luptă și jertfă, a înfrânt ultima rezistență inamică din Ardealul de Nord. Patriotismul oștirii române a fost probat în seara zilei de 23 august 1944, când la radio a fost transmisă Proclamația Regelui Mihai, prin care se spunea: *„Vom trece hotarele impuse prin Dictatul de la Viena pentru eliberarea pământului scump al Transilvaniei de Nord de sub ocupația străină”*.

În finalul simpozionului, președintele Filialei Județene Cluj a ANCMRR, domnul col.(r.) Ioan Pogan a insistat pe rolul **„Armatei și Bisericii în trecutul neamului românesc”**, în care s-a subliniat că între armată și biserică este o lungă și permanentă comuniune, istoria națiunii noastre prezentând mărturii despre legătura dintre armată și biserică, dar și despre prezența preoților în mijlocul cadrelor militare și ostașilor ieri și azi. Toate acestea, pentru că, așa cum sublinia istoricul Vasile Corban *„...poporul român nu are un certificat de botez și știm cu toții că așa este. Poporul român s-a născut creștin încă din veacul apostolic, prin predica Sfântului Apostol Andrei. Căpeteniile și voievozii noștri, asemeni împăratului Constantin cel Mare, porneau la luptă sub semnul Crucii și cu ocrotirea Sfinților”* așa cum au făcut-o permanent și ostașii români.

La închiderea lucrărilor Simpozionului, președintele Filialei Județene Cluj a ANCMRR a mulțumit celor ce au pregătit și susținut comunicările precum și participanților.

Toți cei prezenți s-au bucurat apoi de un valoros program artistic prezentat de către formația corală „Napoca – Viva”, pe scena sălii de festivități a Cercului Militar din Municipiul Cluj-Napoca.

ACTIVITĂȚI ONORANTE la Filiala Județeană Mureș „Avram Iancu” a ANCMRR

General-maior (r) GHEORGHE POPA
Președintele Filialei Județene Mureș ANCMRR „Al. I. Cuza”

Pandemia, canicula anului 2023, trecerea timpului parcă mai repede decât ne-am dori, chemarea la Domnul din ce în ce a mai multor colegi coroborat cu lipsa de interes a celor mai tineri colegi trecuți mai recent în rezervă și pe care îi așteptăm încă în Asociația Cadrelor Militare în Rezervă și în Retragere, se repercutează negativ asupra activității acesteia.

Însă, în Filiala Județeană „Avram Iancu” Mureș, încă mai sunt colegi care conștientizează că numai uniți putem depăși unele greutăți, uneori inerente și de cele mai multe ori impuse.

Pentru a dovedi că existăm, chiar în condițiile grele arătate mai sus, membrii Filialei Județene Mureș au participat, dacă mă refer la ultima perioadă, începând cu 31 mai „Ziua Rezervistului Militar”, la activitățile desfășurate cu ocazia „Zilei Eroilor”, „Zilei Drapelului Național”, „Zilei Imnului Național”, sărbătorirea în data de 01.08. a „Zilei Tanchiștilor” (marea majoritate a membrilor filialei au activat în Divizia 6 Tancuri HCC) la predarea comenzii și a Drapelului Comandamentului Forțelor pentru Operații Speciale și multe altele.

În rândurile ce urmează doresc să evidențiez două activități la care, parte dintre membrii Filialei noastre, au participat și au fost apreciați cum se cuvine de către cei în măsură să o facă.

Mă refer la sărbătorirea zilei de naștere, respectiv împlinirea a 100 de ani, la 22 august 2023, de către veteranul de război **Covaci I. Ioan** din comuna Zaul de Câmpie și conferirea titlului de „Cetățean de Onoare”

colonelului (r) **Chiorean Ilie**, cu ocazia sărbătoririi „Zilelor orașului Sărmașu”, județul Mureș, în data de 25 august 2023. Întrucât ambele activități s-au desfășurat în localități din Câmpia Transilvaniei, respectiv în satul Botei, com. Zaul de Câmpie și orașul Sărmașu, am avut din nou prilejul de a admira frumusețea acestei zone, mândrețea culturilor de porumb și floarea soarelui, gospodărirea deosebită a unor localități precum: Zau de Câmpie, Grebenișu de Câmpie, Miheșu de Câmpie, Sărmașu, Vișinelu, Balda, evidențiind, încă o dată, dacă mai era cazul, hărnicia țaranului român, a ardeleanului, în mod deosebit.

1. Ziua de 22 august 2023, pentru veteranul de război, Covaci I. Ioan, a fost o zi plină de emoții. Pentru el timpul din această zi trecea destul de greu, era permanent neliniștit și aștepta cu nerăbdare sosirea noastră care fusese anunțată pentru orele 12.00. Dar iată că am ajuns și ne-a întâmpinat așa cum se vede și din fotografia alăturată.

Veteranul Covaci I. Ioan s-a născut în ziua de 22 august 1923 în localitatea Zau de Câmpie, jud. Mureș. A copilărit și urmat Școala Generală în satul natal, participând în același timp alături de familie la lucrările agricole pe pământul familiei. Odată cu declanșarea celui de-al Doilea Război Mondial, participă la pregătirea premilitară.

În 20 aprilie 1944 este încorporat în Batalionul 6 Pionieri din Alba Iulia, batalion din cadrul Diviziei 20 Infanterie. Începând cu data de 18 septembrie 1944 intră în luptă cu B. 6 Pionieri, inițial pentru refacerea podului peste râul Mureș de la Lunca Mureș, pe care l-a și menținut și a asigurat trecerea trupelor române și sovietice ce pregăteau ofensiva pentru eliberarea părții de nord-vest a României cedată prin odiosul Diktat de la Viena.

A urmat deplasarea diviziei prin localitățile Unirea, Câmpia Turzii, Viișoara, Cojocna, Apahida, Râscruți, Hida, Sopor, Carei, Urziceni. Participă, în cadrul B. 6 Pionieri, la repararea și menținerea podurilor de pe Arieș și Someș și la instalarea unor poduri de

pontoane pentru trecerea mai multor cursuri de apă, a participat la realizarea de culoare prin barajele genistice ale inamicului și crearea de baraje și obstacole pentru interzicerea și oprirea contraatacurilor trupelor germano-maghiare.

După depășirea graniței de stat la 25 octombrie 1944, a continuat să lupte în cadrul batalionului contribuind astfel la menținerea acțiunilor de luptă ofensive pe teritoriul Ungariei, pe direcția Miskolc – Niregyhaza – Tisa. A participat la asigurarea forțării și trecerii râului Tisa, la refacerea drumurilor și podurilor pe direcția de ofensivă a D. 20 I.

A continuat să lupte pe teritoriul Cehoslovaciei ajungând până la râul Morava. Pentru modul conștiincios în care și-a îndeplinit obligațiile militare a fost decorat pe timpul acțiunilor de luptă de pe teritoriul Cehoslovaciei cu "Ordinul Bărbăție și Credință cu cu însemne de război".

Revenit în țară, până la finalizarea completă a stagiului militar, a participat la deminarea terenului și a unor obiective din zonele Sovata, Praid, Bilbor și Borsec.

Înainte de încorporare, în 24 ianuarie 1944, s-a căsătorit cu tânăra Gafta, cu care a avut șapte copii. De la aceștia, a avut parte să vadă crescând 28 de nepoți și 45 strănepoți, iar din partea a patru strănepoți are bucuria de a avea stră-strănepoți, ajungând astfel la una dintre cele mai numeroase familii din țară. Fotografia alăturată, care cu toate că nu-i cuprinde pe toți, o consider edificatoare.

Pentru recunoașterea meritelor și a efortului depus pe câmpurile de luptă, armata română i-a fost recunoscătoare, fiind succesiv, avansat până la gradul de maior față de cel de gradul de caporal pe care l-a avut la lasarea la vatră.

Cu ocazia împlinirii venerabilei vârste de 100 de ani, membrii filialei ANVR și ANCMRR Mureș, alături de primarul comunei Zau de Câmpie, domnul Iurian Alexandru, viceprimarul comunei domnul Greu Vasile, participanți la marea sărbătoare, îi doresc bucurii și numai bine alături de numeroasa sa familie.

2. La invitația domnului primar al orașului Sărmașu, domnul economist Valer Botezan, având în vedere buna colaborare și sprijinul acordat subfilialei noastre din această localitate, am dat curs invitației și cu două mașini personale ne-am deplasat în data de 25 august 2023 la Sărmașu.

Primirea a fost deosebită și nu are nevoie de multe vorbe. După intonarea Imnului Național au fost deschise lucrările organizate cu prilejul Zilelor Orașului Sărmașu. Primarul localității a prezentat realizările ultimului mandat după care s-a trecut la prezentarea Hotărârii Consiliului Local – ca domnului col. (r) Ilie Chiorean să i se acorde titlul de cetățean de onoare al orașului Sărmașu.

Din *laudatio* prezentată de subsemnatul am subliniat:

- Domnul col.(r) Chiorean Ilie s-a născut la data de 02 martie 1959, a copilărit și a făcut studiile gimnaziale în localitatea natală, absolvent al promoției 1978.

După terminarea studiilor liceale îmbrățișează cariera militară, urmează cursurile Școlii Militare de Ofițeri de Artilerie și Rachete „Ioan Vodă” – Sibiu, promoția 1981, obține gradul de locotenent și ocupă apoi funcțiile de comandant pluton și baterie.

Urmează diferite cursuri începând cu cel de conducere a focului artileriei din elicoptere, curs de învățare a limbii engleze, apoi absolvă Academia de Înalte Studii Militare, Facultatea de Arme Întrunite în anul 1991.

Urmează alte cursuri și activități care îl promovează în funcții pe care le îndeplinește cu succes în eşaloane de tip brigadă, divizie și corp de armată. A activat în garnizoanele Dej, Bistrița, Miercurea Ciuc și Cluj-Napoca.

Participă la pregătirea unităților pentru misiuni în teatrele de operații. Personal îl găsim la misiuni în teatrele de operații din Kosovo la Pristina și Mitrovița și în Macedonia de Nord în 2001. Este decorat cu ordine, medalii și embleme de onoare ale Sistemului Militar de Apărare.

Este căsătorit și se bucură de cele două fice, căsătorite care la rândul lor i-au dăruit câte un nepot.

După trecerea sa în rezervă, în anul 2015 a fost cel care a solicitat și a depus efort pentru realizarea unei subfiliale a ANCMRR în orașul Sărmașu.

Are relații deosebite în plan local prin implicarea la toate activitățile cultural-patriotice organizate în orașul Sărmașu, satele aparținătoare și în alte localități unde este de multe ori invitat.

Modul său de cooperare, implicarea în viața urbei i-au adus multe satisfacții, inclusiv cea de cetățean de onoare al orașului Sărmașu cu care este onorat astăzi.

PE URMELE BASARABILOR

Program comun al Filialelor ANCMRR sector 6 București și Județeană Argeș în cadrul „Programului ANCMRR – 100”

Col. (r) IUSTINIAN BOANCĂ

Col. (r) ȘTEFAN TAMBA

Este o continuare a unei colaborări mai vechi pe care și unii și alții o dorim tot mai fructuoasă, prilejuind un bogat schimb de experiență între cele două filiale ale celei mai reprezentative Asociații a rezerviștilor militari.

Iată-ne, așadar, în ziua de 11 Octombrie 2023, la orele dimineții (ora 07.00), îmbarcați într-un elegant autocar, cadre militare în rezervă și retragere din Filiala Sector 6, cu invitații lor, președinții Filialelor Sector 4 și 5, reprezentanți ai sponsorului, cu bucurie în suflet, gata pentru a parcurge traseul către Curtea de Argeș.

Frumusețea zilei, cer senin, temperatură potrivită perioadei, documentare și prezentări ale obiectivelor economice și locurile istorice ce urmau a fi vizitate, pregătite de colegii cu talent de ghizi și talent pedagogic, au creat interesul participanților la acțiunea planificată. Au Conferențiat și Prezentat Teme la Microfonul autocarului: col. (r)ing. Tamba Ștefan – Program Acțiune „Pe urmele Basarabilor”, măsuri organizatorice, civile, sociale, administrative; -col. (r) dr. Stroe Gheorghe – date istorice, Cetatea Poienari, Istoria Basarabilor, Cetatea Domnească Curtea de Argeș; col. (r) Stănculeț Cristian – Transfăgărășanul – Realizare de Excepție a Armatei Române; col. (r) Stătescu Cristian – Informare și Date Operativ-Strategice din punct de vedere militar a Transfăgărășanului, Axa Curtea de Argeș-Sibiu.

Așa cum era stabilit, la ora 09.30, colegii și prietenii din București și Curtea de Argeș s-au întâlnit la Sala de Festivități a Cercului Militar. Primirea a fost făcută de către membrii Biroului Permanent al Filialei Județene

În fața sediului Filialei Județene Argeș

Argeș „POSADA”, în frunte cu președintele acesteia, domnul col. (r) **Laurențiu DOMNIȘORU**.

În Sala de Festivități a Cercului Militar, participanții s-au întreținut la o cafea și o apă de munte, într-o atmosferă camaraderescă.

A urmat Briefingul:

- **Președintele** Filialei Județene Argeș „POSADA”, domnul col. (r) **Laurențiu DOMNIȘORU** a prezentat istoricul Asociației, preocupările și activitățile ce se execută în cadrul filialei de către membrii acesteia. Am reținut unele inițiative ce pot fi valorificate: Clubul iubitorilor de cultură, expozițiile muzeale, de artă plastică, momentele liturgice de la Catedrala Voievodală, lansările de carte și momentele poetice, excursii în țară și străinătate etc.

- A urmat **comandantul B.33V.M. Curtea de Argeș**, domnul lt. col. **Costinel POPA** care a prezentat câteva date istorice despre unitatea de vânători de munte, continuatoarea tradițiilor Bg. 4 V.M. „POSADA”. S-a subliniat faptul că unitatea a fost angajată în multe misiuni în teatrele de operații din Afganistan, Kosovo și în alte zone fierbinți ordonate, îndeplinindu-și cu cinste și răspundere misiunile încredințate.

A luat apoi cuvântul domnul **viceprimar, ing. Ștefan DUMITRACHE**, care a prezentat date istorice despre Cetatea Basarabilor și mai nou (din 21 octombrie 2014), **Orașul Regal Curtea de Argeș**; A reliefat buna colaborare cu Filiala „POSADA”, al cărei membru este, realizările obținute în ceea ce privește valorificarea talentelor tinere și sprijinirea persoanelor aflate în dificultăți materiale.

- A luat cuvântul domnul **jurist Ștefan FLORESCU**, președintele **Fundației „Din Suflet către Suflet” – Sector 6 București, Susținător și Partener al Seniorilor și, implicit, al Filialei Sector 6 a ANCMR**, care a subliniat colaborarea bună, statornică cu asociația rezerviștilor militari din Sectorul 6 București, a prezentat implicarea și acțiunile concrete pe care Fundația le face pentru susținerea seniorilor și persoanelor vulnerabile din raza Sectorului 6;

- La rândul său, domnul **gl. mr. (rtr) Marin CHIOȚEA**, **președintele Filialei ANCMRR – Sector 6 București**, care a prezentat Istoricul filialei, preocupările, împlinirile, realizările și orientările pentru viitor a echipei executive din Comitetul Filialei; și-a

Vizită la Arhiepiscopia Argeşului și Muscelului

exprimat dorința și convingerea că în viitor relațiile de colaborare între cele două filiale se vor consolida și extinde.

La finalul întâlnirii s-au oferit diplome și suveniruri membrilor celor două asociații. Îmbarcate în mijloacele de transport auto, Grupul reunit al Celor două filiale (70 de persoane) s-a deplasat la Uzina Electrică Căpățâneni, din cadrul Complexului Hidrocentralei VIDRARU, unde a fost primit de managerul acesteia, care a fost și ghidul în vizitarea uzinei. O experiență inedită a fost coborârea cu liftul (104 metri), unde s-au vizitat turbinele și galeriile uzinei. Datele tehnice, măreția construcției au impresionat în mod plăcut participanții, cărora li s-a umplut inima de bucurie, majoritatea fiind martori în viață a magistralei realizări a poporului român.

Reveniți la suprafață, după executarea fotografiei de grup, membrii celor două filiale s-au deplasat la **Pensiunea „La Cetate”**, unde patronul acesteia i-a invitat la o masă de prânz tradițională din borș de pește

(crap), un păstrăv la grătar și papanăși delicioși ornați cu dulceață de afine. O atmosferă prietenească, potențată de o Licoare de Argeș și un vin din podgoriile zonei, au întregit ospitalitatea gazdelor noastre.

Am părăsit pensiunea și ne-am îndreptat către **Valea cu Pești** unde, prietenul nostru, **Bătrânul Lup de mare Gigi**, ne aștepta și ne-a plimbat cu cele două ambarcațiuni, în două serii pe **apele lacului Vidraru**. Mai sprinteni ca în tinerețe, colegii noștri (mai tineri, maturi, octogenari și nonagenari) au parcurs cu bucurie povârnișul până la îmbarcare și s-au înfruptat din aerul curat al lacului și muntelui.

După acest moment inedit, îmbarcați în autocar și motocar, am revenit în **Cetatea Basarabilor** și am ajuns la **Mănăstirea Curtea de Argeș**, unde **preotul Adrian ENACHE** ne-a așteptat și ne-a fost ghid. S-a vizitat **Catedrala veche „Neagoe Vodă Basarab”, Palatul Arhiepiscopal cu Sala Manole, Muzeul Arhiepiscopal și apoi noua necropolă regală .**

Au fost făcute fotografii Clipuri Video, Fotografii de Grup. Încărcați spiritual, din mers, s-a vizitat și Fântâna lui Manole.

După o îmbrățișare colegială și cu mulțumiri sincere pentru gazdele noastre, membrii Filialei Sector 6 – București într-o atmosferă și ambianță muzicală adecvată, ne-am deplasat și am ajuns cu bine în București. Astfel am petrecut o zi superbă și cu mulțumiri sincere pentru gazdele noastre, în spirit de camaraderie, respect și cu sentimentul reciproc de prietenie și colaborare al celor două Filiale de un sincer „**La Revedere**”, și dorința tuturor de dezvoltare și diversificare a acțiunilor comune în concordanță cu deviza „**PATRIE -ONOARE -DEMNITATE!**”

Îmbarcare pentru plimbare pe lacul Vidraru

NU A DOBORÂT-O NIMIC !

– O poveste fascinantă reținută cu ocazia vizitei la una dintre urmașele veteranilor de război, la împlinirea a 101 ani de viață –

Col. (r) dr. **TEOFIL ISPAS**
Filiala Județeană Alba a ANCMRR

În ziua de 17 octombrie 2023, în cadrul acțiunii „Alături de veterani” ne-am deplasat sub poalele Dealului Iancului din Blaj, pe strada Axente Sever, nr.33, fostă Viilor și într-o casuță modestă, am vizitat-o pe mătușa Maria Chiorean, urmașă de veteran de război, cu prilejul împlinirii vârstei de 101 de ani. Născută la 17 octombrie 1922, cu o minte încă ageră și memorie sclipitoare, începe să depănate, amintiri de viață cu o acuratețe și exactitate de ceasornic. Născută Botezan, în satul Sânbenedic, comuna Fărău, din părinții Vasile și Maria, agricultori, a avut încă o soră și un frate, ajuns colonel de frunte în Armata a IV-a Transilvania, la logistică militară, la Cluj. În acest moment deosebit, a fost înconjurată de cele mai dragi persoane: fiica cea mare, Maria Terzi, nepotul Marius și strănepoții Tudor, Mălina și Mihnea; cea de-a doua fiică, Ana Hârceagă, cu soțul Mircea și nepoții Ramona și Florin; fiica cea mică, Elena Gutlebet, și singurul fiu, Nicolae, cu nepotul Cristian, soția Lavinia și strănepoții Eric și Alexia. Părtași la acest moment aniversar au mai fost doamna Livia Mureșan, viceprimar al municipiului Blaj, domnul Martin Boitor, consilier local, col. (r) Nicolae Panduru, și cpt. (r) Secășan Crucian, din partea ANCMRR, col. (r) Vasile Ghib din partea AMVVD, Sucursala Alba Iulia, ing. Ioan Mihălțan, președinte al ASTRA Blaj, precum și părintele protopop de Blaj, Ovidiu Pop.

Doamnei Maria i-au fost oferite buchete de flori, o Plachetă comemorativă, o diploma de onoare și torturi aniversare, apoi, toți cei prezenți au cântat cu însuflețire „La mulți ani”. În continuare, părintele Liviu Fer, preot al parohiei Crăciunelu de Jos, dimpreună cu părintele

Oaspeții doamnei Maria Chiorean la împlinirea vârstei de 101 ani

protopop, au rostit o rugăciune de mulțumire adusă lui Dumnezeu pentru toate binefacerile revărsate asupra doamnei Maria.

Venerabila văduvă ne-a relatat povestea fascinantă a vieții sale, pe care o redăm în continuare (la persoana a III-a) așa cum a fost primită la redacție.

A urmat 5 clase primare în sat, iar apoi, fiind cea mai mare dintre frați, a fost nevoită să-și crească frații mai mici și să lucreze începând din fragedă copilărie la muncile câmpului, ocupându-se de păscutul animalelor (oi, vaci, boi...) pe Calea Fânațelor, După Jii sau Prin Fețe. Dar nici jocurile copilăriei din sat nu i-au fost străine: pocnitoarea din tină (pipiștoale) sau jocul cu cotca/mingea („De-a lungul”, „Ogoiul”/oina de azi, „V-ați ascunselea” etc.). Aveau o gospodărie destul de înstărită, moșul lor având albine, care erau crescute în coșniță (10 stupi), mierea fiind o delicatose, folosită la ceaiuri, iar din ceara de fagure se făceau lumânări.

După câțiva ani, a învățat să țasă la războiul de țesut, realizând merindare, desagi, covoare-n dejte, năvădite cu modele florale, geometrice, cu cipcă la partea de jos, vopsite în culori vii (roșu, galben, cărmăziu/roșu închis, cafeniu), fețe de pernă înflorate și chiar piese din costume populare (poale, ie, crătință, cheptar cu balșon – pentru femei și pantaloni din pânză, ȋțari din pânură și chimeșă pentru bărbați). În timpul războiului a fost nevoită să facă o muncă istovitoare în lucrul câmpului: dus gunoi cu carul, arat, semănat, secerat, dar toate au împlinit-o și înzdrăvenit-o.

La jocul satului și în șezătoare l-a cunoscut și-a fost pețită de Ștefan Chiorean/Fănică, iar în scurt timp s-au căsătorit, în anul 1942, el având 21 de ani, iar ea 19. Cununia a fost pe 24 ianuarie, nunta în 25 ianuarie, iar pe 23 februarie, Fănică a fost încorporat în armată. Vai! Ce soartă amară a avut, odată cu el plecând la oaste încă 20 de tineri ai satului, care au luat calea pădurii către gara Sânmiclăuș, Blaj și apoi garnizoana Alba Iulia. Plânsete, jale mare în sat după cei plecați, dintre care s-au mai întors acasă doar 4, după sfârșitul războiului, în 1945, printre care și Fănică, dar cu o boală grea (sinuzită), accentuată când au fost încercuiți în Crimeea.

Atunci, în anul 1942, a început odiseea războiului, ca un scenariu de film. A fost încorporat în februarie 1942 la Regimentul 6 Pioneri Alba Iulia, a mers către

Deva și apoi la Lipova pentru instrucția de bază, iar în septembrie a urmat plecarea spre front către Stalingrad (a trecut prin Gara Blaj, fiind o revedere de 1 minut, având timp doar pentru o îmbrățișare). La Stalingrad (unde s-a îmbolnăvit de sinuzită) s-a rupt frontul și fiecare a fugit care încotro, fiind urmăriți de soldații armatei ruse. Unii dintre ei s-au ascuns, însă rușii, folosindu-se de tancuri, i-au somat să se predea și i-au pus la zid, mulți dintre ei ajungând în fața puștii, fiind împușcați și apoi zdrobiți cu tancul. Norocul lui Fănică a fost că s-a evacuat cu o basculă nemțească până la un pod, unde a fost verificat, însă a fost lăsat să plece. După ce a rătăcit un timp, cu chiu cu vai a ajuns acasă la Sânbenedic, la soția Ana, care-l aștepta cu drag de la oaste, în primăvara anului 1943, rămânând în concediu o lună.

S-a reîntors la unitate la Lipova, iar pe 5 mai 1943 a fost imbarcat cu nemții spre Caucaz, unde au fost încercuți în Crimeea. Luat prizonier, fiind deja bolnav, a fost internat în spital la Sevastopol, urmând aici tratamente medicale speciale. Aici a fost învoit să meargă acasă, pentru ca apoi, la Odesa, să primească ordin de evacuare către România, scăpând astfel din iadul rusesc al războiului. A mers și pe jos, și cu trenul, ajungând la începutul anului 1944 la Băneasa, București. A fost internat apoi la Spitalul Militar din Timișoara, timp de 6 săptămâni, tratat și vindecat. A revenit acasă în permisie/concediu la 11 mai 1944, la draga lui soție Ana, timp de o lună, perioadă în care ea a rămas însărcinată cu fata cea mare, Maria (n. 1945).

În septembrie 1944 a fost din nou concentrat, de data aceasta dus către Serbia, ajungând ulterior în Munții Tatra din Cehoslovacia, la întoarcerea armelor către nemți, acum fiind aliați cu rușii. Avea sarcina militară de agent de legătură, luptând pentru asigurarea mesajelor între liniile războiului (în caz de pericol, cu ordin precis de-a distruge secretele militare, prin ruperea și înghițirea hărților). Într-o zi, fiind în misiune, în zona lui a căzut un avion în mlaștină, iar din avion a ieșit un soldat rănit care a încercat să-l împuște, dar Fănică a ripostat și l-a ucis. Altă dată, tot în misiune, a fost solicitat de armata rusă să demineze un câmp de mine germane în Cehia, făcând astfel o breșă în linia frontului, fapt pentru care a fost decorat cu Medalia „Bărbăție și Credință”, primind și pensie de veteran de război.

După eliberarea din 9 mai 1945, în urma armistițiului de pace dintre beligeranți, a urmat încă o concentrare în toamna anului 1946 tocmai la Craiova, la un lagăr de prizonieri nemți, unde a fost paznic. Aici i s-a agravat sinuzita, din cauza condițiilor vitrege (frig năprasnic și umezeală mare), iar întors acasă, în anul 1947, la Tărnăveni, a fost declarat inapt militar, încheindu-se astfel calvarul războiului pentru el. Oare câți români ca el au trecut prin focurile războiului, prin teamă și suferință?

Parte din echipa Filialei Județene Alba a ANCMRR, AMVVD, Sucursala Alba Iulia și Astra Blaj

Odată revenit acasă, în civilie, la familie, la Maria sa, răbdătoare și descurcăreață, în satul Sânbenedic, a trecut la muncile câmpului, la plug și creșterea animalelor. Pe lângă Maria, fata cea mare, au mai avut încă 3 copii: Ana – 1948, Elena – 1951 și un fecior, Nicolae – 1953.

Din cauza „Colectivului” (1962) la sate, de care țăranul fugea cât de tare putea, a fost nevoit să ia calea Blajului, pe strada Viilor, unde și-a construit o casă modestă, crescându-și aici copiii. S-a angajat la IAS Blaj ca muncitor la magazie, la încărcat și descărcat produse animaliere și cerealiere, iar nevasta sa era casnică, ocupându-se de creșterea copiilor, având și 5 nepoți și 6 strănepoți.

În 1977, Fănică s-a îmbolnăvit de cancer la gât (fuma de la 9 ani), dar fiind un om puternic, vânos, a mai trăit câțiva ani buni. La 20 iunie 1999 și-a dat obștescul sfârșit în casa lor cea veche. În această perioadă, Maria Chiorean a lucrat 8 ani (1983-1991) la Dispensarul Medical CFR din Gara Blaj și la Stația Meteo Blaj, dar și la GOSTAT, la ferma de portaltoi, viță americană, toate în apropierea casei sale, urcând doar Dealul Crucii lu' Iancu. Ana ne spune că a fost o femeie gîngășă la mâncare și că nu a mâncat niciodată ce nu i-a plăcut. A fost propriul ei medic, știind cum să se întrețină și fiind stăpână pe viața sa. Munca pentru ea a fost sfântă, de la treburile cele mai istovitoare, lucrul la pământ, până la cele casnice. A fost bolnavă o singură dată, fiind internată în spital cu pietre la rinichi și tratată cu profesionalism de renumitul medic blăjean Mircea Frențiu. Cu mai mulți ani în urmă, medicul Pop a constatat că are tensiunea mică și i-a recomandat câte o cafea (cafeii, vorba ei) dulce, pe care o bea și în ziua de azi.

Memoria ei bună și-o datorează bunului Dumnezeu, dar și cititului intens, mai ales cărți istorice. Chiar dacă nu mai vede azi aproape deoc, îi place să asculte la TV documentare științifice, cele medicale mai ales, evenimente politice și slujbele religioase. Pentru tinerii

de azi are mai multe sfaturi: să trăiască în pace, să fie unitate între popoare și oameni, nu dușmănie, să aibă credință, să se apropie de biserică și de Dumnezeu; să își prețuiască sănătatea și să ducă o viață cumpătată în toate, alimentație, muncă, odihnă, ferindu-se astfel de boli. A rămas singură în casa lor, ducându-i dorul lui Fănică (cu care a trăit 61 de ani), dar s-a apropiat mai mult de bunul Dumnezeu, rugându-se mereu pentru sufletul său.

Anul trecut, în 2022, la 100 de ani de viață, a fost vizitată de primarul Blajului, Gheorghe Valentin Rotar, și de părintele protopop Ovidiu Nicolae Pop, duhovnicul ei, parohul Bisericii Ortodoxe „Casa Domnului”, care au felicitat-o, i-au oferit flori și un imens tort, alături de

urări de sănătate și zile luminoase. Bunica Maria a fost foarte emoționată și bucurată pentru faptul că a reușit să strângă numeroși invitați în casa ei, exprimându-și mulțumirea pentru aprecierea venită din partea preoților, a administrației locale și a reprezentanților Armatei. Astfel, a mulțumit lui Dumnezeu pentru darurile Sale bogate de care a avut parte de-a lungul vieții, precum și pentru susținerea celor patru copii și nepoți.

Am lăsat-o pe venerabila Maria Chiorean la căsuța ei de pe Viilor, cu dorul amintirilor, vorba cântecului: „*trec zilele, trec și mie după lume-mi pare rău!*”, ca într-o carte de povești.

Să ne trăiești, bunică Maria Chiorean, într-un mulți ani sănătoși!

OFERTĂ DE DESTIN *

Întâlnire cu elevii claselor a 8-a de la Școala Gimnazială nr. 80 din sectorul 3 București

Col. (r) ing. ANTON MURARU
Președintele Filialei Sector 3 București

În ziua de 24 octombrie 2023, în ajunul Zilei Armatei României, la Școala Gimnazială nr. 80 din sectorul 3 București a avut loc o întâlnire cu elevii claselor a 8-a pe tema promovării carierei militare, organizată de Asociația Națională a Cadrelor Militare în Rezervă și în Retragere „*Alexandru Ioan Cuza*” (ANCMRR) – Filiala Sectorului 3 București „*Eremita Grigorescu*”. Desfășurată în cadrul Proiectului „ANCMRR-100”, activitatea a fost susținută de dna. profesor Rostaș-Covalev Tatiana Ramona, director al Școlii Gimnaziale nr. 80.

Prin bunăvoința domnului gl. bg. prof. univ. dr. ing. Constantin Iulian Vizitiu, comandantul Academiei Tehnice Militare „*Ferdinand I*” (ATM), la acest eveniment au participat în calitate de invitați și comunicatori doi studenți din anul II de studii,

Serg. maj. Laurențiu Băciță, studenții cap. Eva-Antonia Nedelcu și cap. Vlăduț Andrei Vulpe

specialitatea Echipamente și Sisteme Electronice Militare (ESEM): domnișoara student caporal Eva-Antonia Nedelcu, absolventă a Colegiului Național Militar „*Dimitrie Cantemir*” din Breaza și domnul student caporal Vlăduț Andrei Vulpe, absolvent al Liceului Teoretic „*Callatis*” din Mangalia.

Din partea Centrului Militar al Sectorului 3 (CMS3), prin amabilitatea domnului lt.col. Felix Ciumașu, comandant, a participat în calitate de invitat, recrutor și comunicator, domnul sergent major Laurențiu Băciță.

În deschiderea întâlnirii am prezentat invitații, semnificația Zilei Armatei României și am făcut un îndemn la reflecție înainte de a lua o decizie la sfârșitul clasei a 8-a privind opțiunea de viitor, cu o „*ofertă de destin*”: **alegerea carierei militare**. Aceasta poate asigura oricărui cetățean român, studios, dedicat și stăruitor un viitor frumos fie pe linie de comandă – în conducerea acțiunilor de luptă în teatrele de operații, fie ca inginer militar, medic militar, jurist militar, profesor universitar, cercetător etc., cu acces la cele mai avansate cunoștințe, tehnologii și proceduri. Printr-o conduită exemplară și realizări excepționale, un ofițer poate ajunge general.

Domnul sergent major Laurențiu Băciță s-a adresat elevilor cu îndemnul de a lua în considerare cariera militară ca opțiune, menționând categoriile de personal militar de care Armata are nevoie – ofițeri, maiștri militari și subofițeri, soldați și gradați profesioniști,

creionând în linii mari atribuțiile fiecărui corp profesional, modul de acces la învățământul militar pentru tinerii doritori proveniți din Școli Generale, Colegii Naționale Militare și din Licee civile, parcursul educațional și cel profesional și a prezentat materiale grafice cu aspecte specifice categoriilor de forțe armate.

Domnișoara student caporal Eva-Antonia Nedelcu a explicat elevilor prezenți modul în care a îmbrățișat cariera militară, în ciuda faptului că părinții săi, cadre militare, nu au susținut-o în alegerea făcută. Definitiv în decizia sa a fost o întâlnire cu elevi ai Colegiului Național Militar „Dimitrie Cantemir” din Breaza la Școala Gimnazială nr.112, sector 3, al cărei elevă era, acum 6 ani, făcând o primă destăinuire auditoriului: s-a îndrăgostit în secret de unul dintre chipșii cantemiriști din filmul de prezentare proiectat de invitații la întâlnire.

Cu dezinvoltură și candoare ea a comunicat elevilor prezenți impresii, opinii și sugestii în legătură cu viața de elevă a Colegiului Național Militar, cu bune și rele, cu amintiri plăcute și cu unele regrete, făcând o apreciere globală: prin ceea ce oferă, cariera militară poate fi o alegere care să conducă la realizare personală și profesională de cel mai înalt nivel. Corespunzător celor trei categorii de forțe armate – Forțele Terestre, Forțele Aeriene și Forțele Navale, doritorii pot urma, după absolvirea studiilor liceale, cursurile Academiei Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” din Sibiu, Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” din Brașov sau Academiei Navale „Mircea cel Bătrân” din Constanța (licență și masterat), și ulterior, ale Universității Naționale de Apărare „Carol I” (licență, masterat, doctorat) – pe linie de comandă, sau Academia Tehnică Militară și Institutul Medico-Militar (licență, masterat, doctorat).

Unii aspiranți pot fi interesați de Școlile Militare de Maiștri Militari și Subofițeri, de care Armata are mare nevoie pentru structurile de execuție și pentru a menține tehnica de luptă (de exemplu avioanele, elicopterele, tancurile, vasele militare etc.) în parametri optimi de funcționare.

Colegul ei, domnul student caporal Vlăduț Andrei Vulpe, a povestit elevilor prezenți impactul cu viața militară, la admiterea în ATM, având în vedere faptul că a făcut un liceu civil, dar cu ambiție și dăruire a depășit cu bine faza de adaptare și a ajuns din urmă pe colegii cu „state mai vechi” în armată. Și el îi îndeamnă pe elevi să nu aibă complexe și prejudecăți, și menționează că, în cazul unui conflict, toți cetățenii au îndatorirea sacră de a-și apăra țara, integritatea teritorială, independența și suveranitatea acesteia, așa că nimeni nu are cum „să scape de armată”.

Cei trei invitați au răspuns cu sinceritate la întrebările elevilor, referitoare la viața de militar aflat „sub ordine”: condițiile de viață și studii în Colegiul Național Militar și în Facultățile Academii/Universității și Școlile sus-

Elevi ai claselor a VIII-a

menționate, despre salarii și pensii, probele de admitere la învățământul militar pe categorii de personal, numărul maxim admis de... dioptrii etc.

Momente audio-video din viața elevilor de Colegiu Național Militar și informații privind ATM și CMS3, cu proiecții video și pliante cu tematică militară, au acompaniat prezentarea, uzând de consistenta bază materială audio-video a Școlii Gimnaziale nr. 80.

La eveniment au participat și cadre didactice. Doamna profesor Rozalia Nicoleta Stătescu, prin pledoaria sa, a subliniat importanța carierei militare, având în vedere contextul actual politico-militar internațional extrem de tensionat, și, spre surpriza generală, a informat auditoriul că fiica domniei sale este elevă în anul 4 la Colegiul Național Militar „Dimitrie Cantemir” din Breaza, lucru de care este foarte mândră.

Domnișoara student caporal Eva-Antonia Nedelcu a mai subliniat faptul că toate studiile militare sunt recunoscute în viața civilă, dar unele dintre ele au un specific militar mai pronunțat (de exemplu rachetele, bruiajul radioelectronic ș.a.). Trăgând o linie, cariera militară comportă riscuri, dar oferă și mari avantaje – acces la cele mai înalte tehnologii și proceduri NATO, realizare pe linie profesională (licență, masterat, doctorat, participare la manifestări științifice internaționale etc.), remunerați și pensii pe măsură, ținuta vestimentară gratuită, norme de hrană, sporuri ș.a. Ea este mândră de alegerea făcută – cariera militară tehnică, în care speră să se împlinescă, și de camaraderia specifică până nu de mult doar băieților și bărbaților, și face o a doua destăinuire auditoriului: datorită opțiunii comune – admiterea și intrarea la Academia Tehnică Militară, ea și colegul ei Vlăduț s-au cunoscut și acum sunt împreună, formând un cuplu! Unul ca în filme!

*) Titlul este preluat dintr-un articol publicat de dl Andrei Pleșu, care se potrivește evenimentului evocat.

LANSAREA PRIMULUI NUMĂR AL REVISTEI „REZERVISTUL MARAMUREȘAN“ – O SĂRBĂTOARE

Col. (r) GAVRIL CONSTANTIN
Președinte Filialei Județene Maramureș a A.N.C.M.R.R.

Apariția unei noi publicații este totdeauna o sărbătoare. Sărbătoare a fost și la Filiala Județeană Maramureș a Asociației Naționale a Cadrelor Militare în Rezervă și în Retragere „Al. Ioan Cuza” care în data de 19.10.2023 și-a lansat primul număr al revistei sale „REZERVISTUL MARAMUREȘAN”, la Cercul Militar din Baia Mare, în prezența unui numeros public, printre care semnalăm reprezentanții administrației publice județene și municipale, comandanți și șefi ai unităților militare și instituțiilor de ordine publică și securitate națională din municipiu și județ, oameni de cultură, cadre militare active, în rezervă și în retragere, membri ai filialelor județene ale MApN, MAI, SRI și STS.

Cei mai emoționați în cadrul acestei manifestări au fost membrii colectivului redacțional, respectiv: Director redacție: col. (r) Costin Gavril; Redactor șef: lt. col. (r) Oros Milian; Redactor adjunct: col. (r) dr. Fechetă Mircea; Membrii: col. (r) Bota Ioan; Tehnoredactare: Oros Victoriana.

Au prezentat revista în cadrul lansării acesteia: col. (r) Costin Gavril – președintele Filialei Județene Maramureș a ANCMRR „Alexandru Ioan Cuza”; lt.col. (rtr.) Oros Milian – redactor șef al revistei; gl.bg. (r) Pop Marcel – fost comandant al Brigăzii 230 Infanterie Moto „Pintea Viteazul” Baia Mare.

În cadrul acestei activități, toți cei care au luat cuvântul, respectiv: notabilitățile județului Maramureș și ale municipiului Baia Mare, oameni de cultură, militari activi, în rezervă și în retragere precum și primvicepreședintele ANCMRR „Al.I. Cuza”, gl.mr.(r) dr. Marian Buciuman, au apreciat inițiativa Filialei Județene Maramureș de a avea, în cadrul acesteia, o revistă proprie, în care să fie oglindită viața și activitatea cadrelor militare, să le promoveze, să le

valorice în aceste frumoase zone ale țării, urându-i acesteia viață lungă.

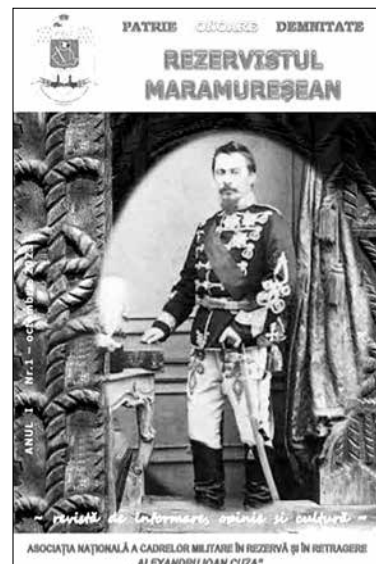
În finalul acestui material înscrisu postarea, făcută pe site-ul Instituției Prefecturii, de către domnul Rudolf Stauder – prefectul Județului Maramureș: „Astăzi, am avut onoarea de

a participa la evenimentul de lansare a primului număr al revistei „Rezervistul Maramureșan”, realizat de către Filiala Județeană a A.N.C.M.R.R. „Alexandru Ioan Cuza”. Evenimentul a reunit oameni de excepție, membri ai filialei, cadre militare, autori, academicieni și reprezentanți ai instituțiilor județene, care au participat cu entuziasm la lansarea acestei noi publicații maramureșene.

În calitate de prefect al județului Maramureș, mi-am exprimat admirația pentru eforturile depuse în realizarea acestei reviste. Este un demers important de coagulare a informației, de creație și de prezentare într-o formă accesibilă și valoroasă. O revistă nu este doar o publicație, ci și un tezaur de cunoștințe și experiențe care pot fi moștenite și transmise viitoarelor generații. Într-o epocă în care informațiile sunt efemere și volatile, revista „Rezervistul Maramureșan” se distinge prin profunzimea și adevărul obiectiv pe care le oferă cititorilor săi. Apreciez consecvența și eforturile susținute ale echipei editoriale în demararea și menținerea acestei publicații.

Felicitări Președintelui Gavril Costin și întregii echipe implicate în acest proiect, îi încurajez să continue să ofere astfel de contribuții semnificative la promovarea valorilor noastre locale!”

Felicitări și din partea conducerii și colegiului de redacție al revistei Rezerva Oștirii Române a ANCMRR

DE ZIUA VÂNĂTORILOR DE MUNTE

CRISTINA MINCU
Redactor-șef „Argeș Expres“

În fiecare an, la data de 3 noiembrie se sărbătorește Ziua Vânătorilor de Munte. Propunerile cadrelor militare de constituire a unor unități specializate pentru lupta în munți au fost făcute încă din anul 1889, dar apartenența României la coaliția Puterilor Centrale în perioada 1883 – 1916 a împiedicat realizarea acestor structuri. Nașterea noii arme a fost semnată prin Ordinul Nr. 294 din 3/16 noiembrie 1916 al Marelui Cartier General, care stipula transformarea Școlii de Schiori din București în Corpul Vânătorilor de Munte, corp ce ar fi trebuit să aibă în organizare trei batalioane, fiecare cu câte trei companii. Al Doilea Război Mondial a găsit această armă cu patru brigăzi mixte, transformate ulterior în divizii, ce au luptat în mai toate campaniile majore în care a fost implicată Armata Română, din Bucovina până în Crimeea și Caucaz, apoi din Transilvania de Nord și Crișana, până în Munții Metaliferi slovaci, Carpații Albi și Podișul Boemiei.

Așa cum spuneam, prima formă organizatorică apropiată de Vânătorii de Munte a fost Școala de Schiori, înființată la 30 septembrie 1916 care, prin Ordinul Marelui Cartier General nr. 294 din 3 noiembrie 1916 a fost transformată în Corpul Vânătorilor de Munte, corp de trupă comandat de căpitanul Virgil Bădulescu.

La acea dată începea adevărata istorie a luptătorilor montani, cei care, în iulie 1917, intrau în lupta pentru făurirea și apărarea statului național unitar, săvârșind sub deviza „Pe aici nu se trece!” mărețe fapte de arme la Coșna și Cireșoaia și în campaniile anilor 1918-1919.

În cursul iernii 1940/1941, Corpul de Munte a trecut la ofensivă în Bucovina, apoi Vânătorii de Munte au parcurs prin lupte și alte acțiuni militare, în Campania de Est, un itinerar fascinant din Carpații de Est până la eliberarea Bucovinei și nordul Basarabiei, ajungând în munții Caucaz și ai Crimeii. În Campania din Vest, au luptat pentru eliberarea Transilvaniei, în Ungaria și în Cehoslovacia și, în final, în Podișul Boemiei acționând în timpul celui de-al Doilea Război Mondial într-un spațiu geografic uriaș care a costat viața a 74.208 ofițeri, subofițeri, gradați și soldați.

În vremurile noastre, notabilă ar fi participarea cu succes a unității de vânători de munte din garnizoana Curtea de Argeș, la misiuni în afara granițelor țării din teatrele de operații din Kosovo, Somalia, Angola, Iran și Afganistan.

În Garnizoana Curtea de Argeș, așa cum a devenit deja tradiție, pe 3 noiembrie a fost adus un omagiu Vânătorilor de Munte argeșeni trecuți în eternitate, acestora fiindu-le dedicată o ceremonie de pomenire organizată de Biroul Permanent al Filialei Argeș „Posada” a Cadrelor Militare în Rezervă și în Retragere, sub coordonarea președintelui organizației amintite, col.(r) Laurențiu DOMNIȘORU:

„Pentru cinstirea memoriei inaintașilor noștri și a colegilor care astăzi nu mai sunt printre noi, gândul membrilor filialei noastre aflați în rezervă sau în retragere s-a îndreptat, în această zi de sărbătoare, către toți cei trecuți în eternitate din arma Vânătorilor de Munte, care au slujit în garnizoana Curtea de Argeș.

Azi, la cea de-a 107-a aniversare a înființării trupelor de Vânători de Munte din România, să nu ne uităm nici eroii care ne-au consacrat ca armă de elită a trupelor române și nici tripleta de aur a comandanților vânători de munte, generalii Gheorghe Avramescu, Ion Dumitrache și Leonard Mociulschi. Tuturor eroilor, odihnă veșnică să le dea Bunul Dumnezeu și Lumina cea fără de sfârșit să le strălucească lor! Să se odihnească în pace! Amin!”, a fost discursul acestuia.

Festivitatea a debutat cu primirea onorului de către Primarul Municipiului Curtea de Argeș, comandantul B.33 V.M. și președintele Filialei Județene Argeș „Posada” a ANCMRR cu sediul în garnizoana Curtea de Argeș. S-a intonat Imnul Național, iar apoi s-a oficiat serviciul religios, sub binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic Argeșeanul. La Troița Vânătorilor de Munte de la Cercul Militar s-a aflat un sobor de preoți din partea Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, care au sfințit monumentul și au continuat cu slujba de pomenire a celor adormiți.

În acest cadru, părintele consilier Andrei Michai a transmis cuvântul ÎPS Calinic, redactat cu prilejul aniversării a 107 ani de la înființarea trupelor de Vânători de Munte din Armata României. *„La ceas de frumoașă aniversare a 107 ani de rodnică activitate pe altarul jertfei naționale, a celor care au stat de veghe și au apărat Țara și Neamul de pe crestele Carpaților, transmitem Arhierasca Noastră Binecuvântare și dorim în rugăciune de pace și bucurie, ca Bunul Dumnezeu să vă dăruiască spor binecuvântat, sănătate de diamant și inger păzitor în frumusețea acestei lumi văzute! Ne bucurăm și felicităm conducerea Filialei Județene Argeș POSADA a Cadrelor Militare în Rezervă și în Retragere „Alexandru Ioan Cuza”, a Primăriei și Consiliului Local al Municipiului*

Curtea de Argeș, precum și comandamentul Garnizoanei Curtea de Argeș, pentru organizarea evenimentului dedicat Zilei Vânătorilor de Munte, sărbătorit în fiecare an la data de 3 Noiembrie! Fie ca Domnul Dumnezeu să ferească România, Poporul, Armata Română, pe cărmuitorii Țării noastre, pe mai marii orașelor și ai satelor și pe noi toți de război și de năvălirea neamurilor străine asupra noastră! Întru mulți și buni ani Oștirii Române! Veșnică cinstitie și pomenire Eroilor Neamului Românesc!”, a fost mesajul ierarhului.

După acest moment, col.(r) Laurențiu DOMNIȘORU a înmănat o Diplomă Aniversară de EXCELENȚĂ cu ocazia ZILEI VÂNĂTORILOR DE MUNTE, care va ajunge la chiriarh, în semn de apreciere și recunoștință pentru participarea constantă la activitățile Asociației și ridicarea prestigiului ei, iar ca amintire a fost oferită din partea Filialei o vază-amforă cu o imagine a Voievodului Neagoe Basarab.

Comandantul garnizoanei, Lt.col. Costinel POPA, a prezentat un scurt istoric al trupelor de vânători de munte, cu atenție deosebită față de faptele de vitejie ale celor din garnizoană, iar apoi primarul Municipiului Curtea de Argeș a adus mulțumiri pentru prestația Filialei în Cetatea Basarabilor și a conferit unor membri ai Filialei Diplome de EXCELENȚĂ în semn de apreciere, recunoștință, onoare și demnitate. Amintim că, printre cei care au participat la ceremonie s-a aflat și col.(r) dr. Bogdan Alexandru Dabija, fost comandant al Batalionului 33 V.M. POSADA.

În final, președintele Filialei Județene Argeș POSADA a conferit Diplome de EXCELENȚĂ membrilor filialei care au slujit țara cu devotament și credință sub faldurile drapelului tricolor al vânătorilor de munte. Festivitatea s-a încheiat cu depunerea de coroane de flori din partea Primăriei și Consiliului Local, Comenzii garnizoanei și Filialei Județene Argeș „POSADA”.

DIN VIAȚA ASOCIAȚIILOR AFILIAȚE ANCMRR

REUNIUNEA COMEMORATIVĂ LA ÎMPLINIREA A 25 DE ANI DE LA ÎNCETAREA ACTIVITĂȚII REGIMENTULUI 2 PONTONIERI „EFTIMIE CROITORU”

Colonel (r) MARIAN GARGAZ
Președinte de onoare al A.C.M.R.R./Arma Geniu

În ziua de **01 Iulie 2023**, cu sprijinul Consiliului Director Central al A.C.M.R.R./Arma Geniu și al autorităților locale, în garnizoana Turnu Măgurele s-a desfășurat **reuniunea comemorativă** consacrată Regimentului 2 Pontonieri „Eftimie Croitoru”.

Potrivit Registrului Istoric al Regimentului 2 Pontonieri, **ziua de 01 iulie din anii 1949, 1958 și 2003 a consfințit: înființarea sa ca unitate operativă** în compunerea Trupelor de Geniu, *primirea denumirii onorifice „Eftimie Croitoru”* și regretabil, *încetarea definitivă a activității*.

Programul reuniunii comemorative a inclus:

- ♦ Omagierea și aprinderea de lumânări la mormintele foștilor camarazi pontonieri care-și dorm somnul de veci în cimitirul municipal;
- ♦ Dezvelirea și sfințirea unei lucrări de artă vizuală denumită simbolic – „**Poarta Pontonierilor**”, lucrare de atestare a funcționării regimentului în fosta cazarmă din Turnu Măgurele;
- ♦ Evocarea succintă, prin scheme și fotografii, a evoluției structural – acțională a regimentului;
- ♦ Înmânarea unor distincții onorifice de reprezentare a A.C.M.R.R./Arma Geniu;
- ♦ Agapă camaraderească la restaurantul „RUSTIC” din zona centrală a orașului.

La acest eveniment comemorativ au participat:

- ♦ Ing. Florentin Cristea – viceprimar al mun. Turnu Măgurele; Ing. Ristea Marin – directorul firmei SC IDEAL SRL Turnu Măgurele, susținător voluntar al proiectului lucrării de artă vizuală simbol; **Dna Ionela și dl. Dan Bană – Croitoru, urmași ai Eroului Eftimie Croitoru**; 20 membri ai Asociației Cadrelor Militare în Rezervă și Retrageră din Arma Geniu „General Constantin N. Hârjeu”: col. ing. Mitroi Niță, col.ing. Marinescu Ion, col. Cimpoiu Ion, col. Drideanu Ion, col. Marin Ion, col. Spiridon Octavian, col. Gargaz Marian, col. Mocan Ioan, col. Bâzdoacă Marian, col. Cîlțea Virgil, col.ing. Constrantinescu Nicolae, col. Felie Lucian, col. Roibescu Adrian, col. Antonescu Valentin, col. Praporgescu Claudiu și plut.adj.șef Văleanu Florin (ofițeri care au activat în Regimentul 2 Pontonieri), col. Patrichi Emil, col. Pastia Patre și col. Luca Ion/garnizoana Bucuresti; 78 cadre militare din rezervă – retrageră și militari profesioniști, din țară și din străinătate, care au activat în această unitate; membrii de familie ai personalului care a activat în regiment și un număr însemnat de locuitori ai mun. Turnu Măgurele.

Reuniunea a început la cimitirul municipal, cu un moment de pomenire și reculegere în memoria foștilor pontonieri trecuți în lumea de apoi. Camarazii prezenți,

individual și pe grupuri mici, au aprins lumânări la mormintele camarazilor înmormântați în acest cimitir.

A urmat ceremonialul pentru sfințirea lucrării simbol „Poarta Pontonierilor”.

Garda la Monument a fost asigurată către dra Voicheci Maria, dra Melen Larisa și Făgădău Mihai din Garda de Onoare a Asociației „Foișorul de Foc Voluntariat și Parteneriat pentru Viață” București, asociație condusa de gl.bg. (ge.) Vasile Ciornei.

Oficiul de prezentator a fost asigurat de către col. Patrichi Emil.

Dezvelirea lucrării simbol „Poarta Pontonierilor” a fost săvârșită de către elevele Cone Denisa și Albu Ștefania/Școala Gimnazială nr. 4 Turnu Măgurele, iar serviciul religios pentru sfințirea acestuia a fost oficiat de către un sobor de preoți condus de către Cristian Ioana – Preotul Protopop al Catedralei municipale.

Lucrarea simbol – **Poarta Pontonierilor** a fost amplasată pe spațiul verde din zona complexului Lidl, fiind realizată pe un suport metalic din grinzi cu zăbrele, de formă paralelipipedică, cu baza de 60 x 60 cm și înălțimea de 160 cm, pe structura căruia au fost montate unele elemente decorative, astfel:

- ◆ pe partea frontală, o placă din marmură cu înscrisul – **În memoria corpului de cadre militare și a contingentelor de trupă care au servit cu devotament patria, sub Drapelul de Luptă al Regimentului 2 Pontonieri „Eftimie Croitoru” Turnu Măgurele, în perioada 01.10.1955 – 01.07.2003 și însemnul Armiei Geniu** din perioada 1965 – 1992;

- ◆ pe partea laterală stânga, două plăcuțe metalice reprezentând reperele cronologice semnificative cu privire la evoluția istorică a regimentului și **Statueta Eroului „Eftimie Croitoru”** din vitrina Drapelului de Luptă;

- ◆ pe partea laterală dreapta, două plăcuțe metalice cu structurile care au contribuit la realizarea lucrării-simbol și **Bustul Eroului „Eftimie Croitoru”** de pe platoul unității;

- ◆ pe partea din spate – o plăcuță metalică cu aspecte din activitatea regimentului și o ancoră de ponton;

- ◆ deasupra, pe o placă metalică, o flacără metalică – simbol al eternității;

Au fost prezentate scurte alocuțiuni cu privire la semnificația evenimentului comemorativ de către:

- col. (rtr.) Marian Gargaz – coordonatorul Comitetului de Organizare;

- ing. Florentin Cristea – Viceprimarul municipiului Turnu Măgurele;

- col. (rtr.) Ioan Mocan – Președintele Asociației Cadrelor Militare în Rezervă și Retragere din Arma Geniu „General Constantin N. Hârjeu”.

Pe fondul muzical al „Imnului Eroilor” au fost depuse coroane și jerbe de flori la lucrarea simbol „Poarta Pontonierilor” din partea: Primăriei și a Consiliului Municipal Turnu Măgurele;

Asociației Cadrelor Militare în Rezervă și Retragere din Arma Geniu „General Constantin N. Hârjeu”; Subfilialei Turnu Măgurele a Asociației Naționale a Cadrelor Militare în Rezervă și Retragere „Alexandru Ioan Cuza”; Comunității locale, în memoria seniorilor care și-au satisfăcut serviciul militar în cadrul regimentului, de către dna Ana Lotrea.

La încheierea ceremonialului s-au realizat fotografiile de grup la lucrarea-simbol a pontonierilor și s-a asigurat retragerea participanților în acordurile Imnului Geniștilor.

Evocarea evoluției structural – acționale a regimentului s-a desfășurat în Sala de Festivități a fostului cinematograf „Flacăra”. Aspectele de bază cu privire la evoluția istorică și activitatea regimentului au fost prezentate de către col. Gargaz Marian, potrivit datelor rezultate din studiului documentelor păstrate în arhivele militare și colecția foto personală.

În numele Consiliului Director Central al Asociației, col. Ioan Mocan a conferit unele distincții onorifice, după cum urmează:

♦ **Brevetul de „Membru de Onoare” și Insigna de reprezentare** a Asociației Naționale a Cadrelor Militare în Rezervă și Retragere „General Constantin N. Hârjeu”, d-lui.ing. Dănuț Cuclea și d-lui.ing. Florentin Cristea;

♦ **Drapelul de Luptă** model R.S.R. decorativ, format redus și **Tabloul Corpului Ofițerilor** din Regimentul 2 Rontonieri la sfârșitul anului 1989, Primăriei mun. Turnu Măgurele pentru a fi expuse în fostul local al Casei Armatei;

♦ **Drapelul de Luptă** model R.S.R. decorativ, format redus, firmei SC IDEAL SRL Turnu Măgurele;

♦ **Diplomă Comemorativă:**

- personalului care a contribuit la ridicarea lucrării de artă vizuală simbol „**Poarta Pontonierilor**”: col. Bâzdoacă Marin, mr. Petre Manciu, plut.adj.șef Raicu Nicu, plut.adj.șef Pepici Lucrețiu, plut.adj.pr. Oproiu Dumitru, ing. Calciu Mirel, p.c. Știrbacu Robert, p.c. Burcuș Dumitru;

- unor membri și membri simpatizanți – octogenari ai A.C.M.R.R./Arma Geniu: col. ing. Mitroi Niță, col. ing. Marinescu Ion, col. Cimpoiu Ion, col. Antonache Alexandru, col. Dincă Constantin, col. Mațico Valeriu, cpt. Hogaș Ion, m.m.pr. Ioța Constantin, m.m.pr. Bucur George și plut.adj. Precop Ion.

Reuniunea comemorativă s-a încheiat într-o atmosferă de totală destindere în cadrul unei agape camaraderesti.

RELAȚII INTERNAȚIONALE

„INIȚIATIVA GAMINGER-EUROPA“ CONFERINȚA UNIUNII ASOCIAȚIILOR OFIȚERILOR ÎN REZERVĂ DIN EUROPA

Col. (r) dr. ing. AUREL IACOBESCU,

În perioada 05-08 octombrie 2023, la Sibiu, s-a desfășurat cea de-a doua **Conferință a UNIUNII ASOCIAȚIILOR OFIȚERILOR ÎN REZERVĂ DIN EUROPA – Inițiativa GAMINGER – EUROPA**. Gazdele acestei reuniuni au fost **Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu”/AFT** și **Centrul Național de Instruire Întrunită „Getica”** din localitatea Cincu, iar în acest an evenimentul a avut ca temă **„Consecințele războiului din Ucraina asupra securității regionale”**.

„UNIUNEA ASOCIAȚIILOR OFIȚERILOR ÎN REZERVĂ DIN EUROPA” este o Asociație internațională non-guvernamentală, non-profit a cadrelor militare în rezervă și în retragere, iar organizarea bianuală a Conferințelor Inițiativei se face prin rotație de către fiecare din cele 11 țări membre și anume: **Republica Cehă, Republica Slovacă, Polonia, România, Ungaria, Italia, Republica Federală a Germaniei, Austria, Confederația Elvețiană, Croația, Macedonia de Nord și Slovenia**.

Această comunitate a fost fondată oficial pe 28 mai 1995 (membru fondator fiind domnul Giuseppe Felippo IMBALZANO din Italia – fost ofițer de marină cu gradul de comandor, în prezent diplomat), dar își are originile în urma discuțiilor din anul 1989

ținute în localitatea **Gaming**, un mic sat fermecător austriac, unde reprezentanți ai statelor majore ale Armatelor din: Germania, Austria, Italia și Elveția s-au adunat pentru a da un impuls consultărilor reciproce între forțele militare după dizolvarea Pactului de la Varșovia, când țările europene au început să fie mai mult interesate de aspectele sociale, militare, instituționale și internaționale ale fostelor state ostile.

„Inițiativa GAMINGER” este un instrument valoros al diplomației militare, care în paralel cu discuțiile oficiale ale personalului militar din statele membre oferă și o sursă neoficială de informații, fiind pe deplin integrată în societate și recunoscută de către ministerele apărării naționale.

În anul 2002, „Inițiativa GAMINGER” a semnat un **Memorandum de Înțelegere (MoI) cu CIOR – „Confédération Interalliée des Officiers de Réserve”** prin care se dezvoltă și se consolidează relațiile bilaterale cu personal militar aflat în rezervă și în retragere din statele membre NATO. Totodată, cele două entități își păstrează independența și autonomia privind sferile lor de competență, iar din anul 2004 „Inițiativa GAMINGER” se concentrează mai mult pe politica europeană de securitate și cooperare militară.

În prezent, când asistăm la creșterea tensiunii internaționale, la escaladarea naționalismului și a noilor amenințări internaționale, cum ar fi terorismul, criminalitatea cibernetică și migrația, „**Inițiativa GAMINGER**” se concentrează pe consolidarea capacităților organizațiilor naționale militare și civile pentru a face față efectiv acestor amenințări.

Președinția „**Inițiativei GAMINGER**” organizează de două ori pe an conferințe **GAMING I** și **GAMING II**, tot timpul sub auspiciile unei țări membre, iar anul acesta România a găzduit la Sibiu cea de-a doua Conferință a UNIUNII ASOCIAȚIILOR OFIȚERILOR ÎN REZERVĂ DIN EUROPA, adică **GAMING II**. La această reuniune au fost prezente delegațiile permanente ale „**Inițiativei GAMINGER**” din: **R. Cehă, Croația, Elveția, Italia, Macedonia de Nord, Slovacia, Slovenia și România.**

Cu această ocazie, domnul **gl. lt. (r) Neculai BĂHNĂREANU**, președintele Asociației Naționale a Cadrelor Militare în Rezervă și în Retrageră „*Alexandru Ioan Cuza*”/ANCMRR, a susținut o alocuțiune, transmitând, în numele camarazilor din ANCMRR, un călduros salut de bun venit în țara

noastră, tuturor participanților la această Conferință.

Ideile expuse de către președintele ANCMRR în alocuțiune au fost pe deplin apreciate de către toți cei prezenți la această activitate, desfășurată în Amfiteatrul „*General Liviu HABILAN*” din AFT, iar cele mai elocvente s-au referit la (citată):

„S-a vorbit și s-a scris mult despre pandemia de COVID-19, de un an și mai bine despre operația specială – invazie-război, dar și de despre crize energetice și scăderi ale nivelului de trai. Astăzi, să lăsăm toate aceste subiecte deoparte și să vorbim despre rolul nostru, al rezerviștilor militari în societate. Așadar, ce suntem noi, militarii în rezervă și în retragere, pentru societatea din care facem parte? În opinia mea și a altor camarazi, suntem, în primul rând, purtători ai unor valori și ale unor repere istorice. Seriozitatea, patriotismul adevărat, nu cel doar clamat, dragostea și devotamentul față de propria țară, atașamentul față de cultură și istoria neamului din fiecare din țările noastre – istoria cea adevărată și promovarea valorilor comune, formează viața fiecăruia dintre noi. Rolul nostru, al militarilor în rezervă și în retragere, este acela de ancoră, de factor de stabilitate și dincolo de faptul că fiecare dintre noi face tot ceea ce poate, acolo unde se află.”

Asociația noastră a demarat în acest an un proiect de celebrare a Centenarului mișcării asociative militare în România. Seria de evenimente și amploarea acestora, este și acesta un moment pe care îl dedicăm și constituie o bună ocazie de a arăta întregii societăți românești ce pot face militarii în rezervă, cât de determinați sunt și cum putem sprijini în continuare idealurile de stabilitate, securitate și prosperitate ale țărilor noastre, cum putem aduce în atenția generațiilor actuale și viitoare, trecutul țărilor noastre, în componenta sa legată de Armată.

Asociația noastră rămâne consecventă cu angajamentele sale internaționale atât la nivel bilateral cât și multilateral pentru a duce un plus de valoare problematicii, în sensul sporirii contribuției acesteia la creșterea mișcării asociative naționale și internaționale a rezerviștilor militari, a potențialelor de apărare și securitate ale țărilor partenere, a lărgirii cooperării pentru o mai bună cunoaștere și sprijin reciproc la interesele noastre comune”.

Lucrările Conferinței au fost onorate de prezența domnului **gl. mr. Dragoș-Dumitru IACOB**, comandantul **Corpului Multinațional de Sud – Est al NATO**, de domnul **gl. bg. prof. univ. dr. ing. Ghiță BÂRSAN**, comandantul (rectorul) **AFT din Sibiu**, de domnul **gl. bg. Adrian VASILIU**, locțiitorul șefului **Direcției Personal și Mobilizare din Statul Major al**

Apărării, precum și de doamna **conf. univ. dr. Raluca Viman-Miller**, din cadrul **Universității Georgiei de Nord, statul Atalanta, Statele Unite ale Americii**. Cei menționați, au fost, de facto, și **kyenote speakers**.

Comandantul Corpului NATO a susținut o prezentare referitoare la situația operațională a războiului declanșat de Rusia asupra Ucrainei, trecând în revistă succesiv toate cele cinci faze ale agresiunii rusești asupra statului vecin.

Comandantul AFT a apreciat în cuvântul său importanța „**Inițiativei GAMINGER**”, care prin activitatea desfășurată reprezintă un reper important și, totodată, vine în sprijinul personalului militar în rezervă și în retragere indiferent de țara din care acesta provine susținându-le drepturile.

Reprezentantul SMAP a punctat, din perspectiva direcției pe care o reprezintă „*personal și mobilizare*”, necesitatea ca personalul militar în rezervă și retragere să dispună de drepturile care li se cuvin conform statutului acestuia.

Șeful Delegației ANCMRR din România, și totodată, moderatorul întregii activități, desfășurată exclusiv în limba Engleză, a fost **domnul gl. mr. (r) Marian BUCIUMAN**, prim-vicepreședinte al ANCMRR și șef al Departamentului Relații Inter-

naționale, care pentru buna organizare și desfășurare a acestei activități a fost sprijinit de către **domnul col.(r) ing. Sergiu GHINDĂ**, precum și de **domnul col.(r) Aurel MUNTEANU**.

Pentru prima dată în istoria Uniunii au fost invitate cu statut de observator, la inițiativei României, delegați din **Albania** și **R. Moldova**, cea din urmă fiind reprezentată de domnul **gl. bg. (r) Vitalie Marinuță** – fost ministru al apărării. Din partea ANCMRR „*Alexandru Ioan Cuza*”- Filiala Județeană Sibiu au participat cu statut de invitați președintele Asociației- **domnul col. (r) Ioan LEPĂDAT**, primvicepreședintele- **domnul col. (r) Vasile DUCA** și **col. (r) dr. ing. Aurel IACOBESCU**, membru în Comitetul Director al Asociației sibiene.

Deschiderea lucrărilor Conferinței de toamnă GI-II i-a revenit **domnului lt.col. (r) Philipp Leo** din **Elveția**, președintele în exercițiu al UNIUNII ASOCIAȚIILOR OFIȚERILOR ÎN REZERVĂ DIN EUROPA, care a punctat importanța inițiativei și a prezentat programul desfășurării activității.

A urmat prezentarea documentarului „*Consecințele războiului din Ucraina asupra securității regionale*”, susținută de reprezentantul DIM/DGIA. Acesta

a adus unele precizări referitoare la modalitățile adoptate de către România, prin intermediul SMAp, de a lua toate măsurile necesare și legale în vederea contracarării lovirilor rusești cu drone (UAV-uri) de tip SAHED de fabricație iraniană asupra porturilor dunărene din localitățile Ismail și Reni, care zilnic lovesc infrastructura critică ucraineană, iar resturi ale acestora cad pe teritoriul românesc violând astfel spațiul aerian românesc, fapt incriminat de legislația internațională.

La rândul lor, șefii delegațiilor străine prezenți la Conferință au evidențiat în prezentările efectuate, din perspectiva fiecăruia, unele aspecte particulare vis-a-vis de agresiunea neprovocată a Rusiei asupra statului vecin Ucraina, precum și consecințele asupra securității regionale.

Conferința a finalizat noul Statut al Uniunii și a hotărât schimbarea denumirii din Uniunea Asociațiilor Ofițerilor în Rezervă din Europa Centrală în **UNIUNEA ASOCIAȚIILOR OFIȚERILOR ÎN REZERVĂ DIN EUROPA – „INIȚIATIVA GAMINGER – EUROPA”**.

În cea de-a doua parte a zilei, delegațiile participante la Conferință au fost invitate să efectueze o vizită de

lucru în incinta AFT, ocazie cu care au fost apreciate toate facilitățile dezvoltate în ultimii ani de către conducerea instituției de învățământ superior militar, necesare pregătirii studenților, viitori ofițeri ai Armatei Române, la standardele internaționale adecvate ca stat membru NATO și UE.

Cea de-a doua zi a lucrărilor Conferinței a debutat cu deplasarea delegațiilor către **Centrul Național de Instruire Înrunită „Getica”** din CINCU. Aceștia au fost întâmpinați cu multă căldură de comandantul centrului, domnul **col. Marian CRISTUREANU** și de locșiiitorul acestuia pentru operații și instrucție, **domnul col. Alin GHEORGHE**.

După scurte discuții protocolare, membrii delegațiilor au fost invitați în sala de conferințe, ocazie cu care dl. col. CRISTUREANU, în Limba Engleză, a susținut o prezentare prin intermediul căreia a evidențiat facilitățile de instruire și de antrenament ale centrului, care are în componența sa elemente din localitățile: CINCU, CÂRȚIȘOARA, PLENIȚA, BABADAG și SMÂRDAN.

Totodată, au fost prezentate capabilitățile sălii de simulare a centrului, unde cadrele militare care urmează să desfășoare activități în teren se antrenează și se instruiesc, iar apoi sunt verificate și certificate pentru a desfășura activități reale în poligon.

Deplasarea în poligon s-a desfășurat cu multă nostalgie datorită faptului că aici, cât timp am fost în activitate, am desfășurat multe aplicații cu trageri de luptă cu diferite categorii de armament de artilerie.

La **CRUCEA NORD CINCU**, delegațiile au fost întâmpinate de către locșiiitorul comandantului, **domnul col. Alin GHEORGHE**, care într-o Limbă Engleză impecabilă a efectuat o orientare în teren foarte bine documentată, evidențind toate elementele importante, precum și facilitățile de instruire din poligon. În context, am reținut cu toții că pe lângă posibilitățile de a trage cu obuzierele, precum și cu aruncătoarele de proiectile reactive prin ochire indirectă, se pot efectua și trageri cu tunurile antitanc prin ochire directă. Apoi, există zone din poligon unde

lunetiștii se pot instrui, dar și cei care au în dotare pistoale, pistoale-mitralieră, puști-mitralieră, precum și AG-7 și AG-9. De asemenea, poligonul este dotat și cu elementele necesare de instruire în lupta urbană, sau în condițiile utilizării de către inamic pe câmpul de luptă a gazelor toxice.

Activitatea s-a încheiat prin vizitarea cimitirului, loc în care își trăiesc somnul de veci soldați eroi români din Primul Război Mondial, alături de care au fost înhumați soldați din armata austro-ungară.

La finalul activității desfășurate în cadrul Centrului Național de Instruire Întrunită „Getica”, **domnul gl.mr. (r) Marian BUCIUMAN**, în numele participanților, a adus mulțumiri gazdelor, oferindu-le plachete cu însemnele ANCMRR, ca simbol al recunoștinței pentru clipele frumoase petrecute împreună.

Activitatea finală a celei de-a doua **Conferințe a UNIUNII ASOCIAȚIILOR OFIȚERILOR ÎN REZERVĂ DIN EUROPA – „Inițiativa GAMINGER”**, s-a desfășurat într-un cadru festiv, ocazie cu care s-au susținut alocuțiuni de către membrii delegațiilor străine, aceștia exprimându-și mulțumirea privind rezultatele acestei activități și modul exemplar în care a fost organizată de către partea română.

Totodată, reprezentantul României a oferit din partea ANCMRR plachete comemorative, precum

și diplome de excelență fiecărui membru din statele participante, precum și reprezentaților ANCMRR Filiala Județeană Sibiu.

Concluziile desprinse în urma desfășurării acestei importante activități pot fi următoarele:

1. O organizare impecabilă a activității, desfășurată conform programului dinainte stabilit, acest fapt datorându-se echipei ANCMRR, cu sprijinul nemijlocit al filialei din Sibiu;

2. Conferința a constituit un bun prilej de pregătire și schimb de experiență atât pentru personalul militar în rezervă și în retragere, cât și pentru promovarea acestora în ierarhia structurilor din care fac parte;

3. Promovarea imaginii Armatei României, precum și promovarea potențialelor de care dispunem prin ANCMRR, de a contribui la coagularea mișcării asociative a personalului militar în rezervă și retragere atât pe plan național, cât și internațional;

4. Un bun prilej pentru schimburi de idei și de opinii referitoare la situația geo-politică internă și la nivel internațional, când omenirea se confruntă cu pandemii, agresiuni și războaie;

5. Dezvoltarea de relații interpersonale, necesare pentru o mai bună cunoaștere a situației sociale în care se află personalul militar în rezervă și retragere din cadrul „Inițiativei GAMINGER”.

OPINII

PARADOXUL

Colonel (r) prof. univ. CONSTANTIN LAIU

Despre paradox se vorbește ancestral, termen ce de cele mai multe ori este asimilat cu gluma, cu accidentul anume imaginat pentru a ne încurca într-o gândire exprimată într-un mod mai alambicat, este dacă vreți văzut ca un germene al anarhiei în gândire și acțiune.

Paradoxul este considerat ca simptomul unei situații neconvenționale sau ca o anomalie, ca un gen de boală și din această cauză a fost marginalizat, pus chiar în carantină, până nu demult. Remarc faptul că în ultima perioadă, în societatea omenească s-au produs profunde schimbări în bază și suprastructură, care au determinat o schimbare de perspectivă a acestui atât de controversat cuvânt.

Atenționez cititorul acestui articol că paradoxul a invadat pur și simplu toate domeniile de activitate în știință și artă.

Așadar, el a devenit un mod de a înțelege lumea, fără de care nu ne putem explica nici modelul, nici ironia, nici metafora și chiar nici umorul, pentru că el este peste tot.

Până nu de mult, paradoxul era considerat o manifestare patologică, în zilele noastre a devenit un simptom de sănătate și de normalitate în gândire. Paradoxul a căpătat un statut mai riguros în urma dificultăților din teama mulțimilor și a încălcării oricărui principiu al logicii clasice, deși s-a recunoscut ca fiind o modalitate fundamentală a realității. Se impune o definiție a unei noțiuni și anume: antinomia, care este un caz particular de paradox. Precizez că dacă o propoziție este în același timp adevărată și falsă suntem în prezența unui paradox; dacă în plus, din faptul că ea este adevărată, rezultă că ea este adevărată, rezultă că ea este și falsă și reciproc, atunci avem o ANTINOMIE.

Astfel, dacă facem afirmația că olteanul nu spune adevărul „niciodată” nu este greu de observat că din ipoteza că olteanul spune aici adevărul, rezultă că el minte, nu rezultă că el spune adevărul. Aici avem de a face o semiantinomie, în schimb în raport cu un enunț

ca Eu mint, din ipoteza că spun adevărul rezultă că mint și reciproc. Deci, se deduce ușor, în baza tertului exclus, enunțul considerat este un paradox antinomic.

Într-o formă mai generală, paradoxul este rezultatul suprapunerii, confuziei sau identificării a două planuri distincte ale realității în exprimare și gândire ale comportamentului uman.

În actuala noastră societate, putem găsi, fără mari eforturi, comportamente paradoxale ale guvernărilor, ale celor care prin varii situații au ajuns în funcții decidente, unde nicidecum nu le este locul. Pentru a conduce tu în primul rând, obligatoriu trebuie să ai cunoștințe temeinice despre știința conducerii, noi, moderne, despre management în vaste domenii. Nu spuneți despre X și Y (să nu-i numesc aici) că e

paradoxal cum de-a ajuns unul prim-ministru prin teze de doctorat plagiare sau, culmea, având același „ADN” cu noi, militarii în rezervă și în retragere, ne tratează ca „dușmani” ai poporului, ca pe niște asistați sociali.

Un exemplu de paradox pe care oricine îl percepe și simte în propria existență, faptul că guvernării noastre votează legea 223 pe care comandantul nostru suprem o semnează, care apoi persoane neavenite (vezi Olguța Vasilescu) prin H.G. și alte aberații legislative, au mințit și golit în mod neconstituțional, o lege. Este un paradox strigător la cer cum mass-media atacă și denigrează armata țării, iar

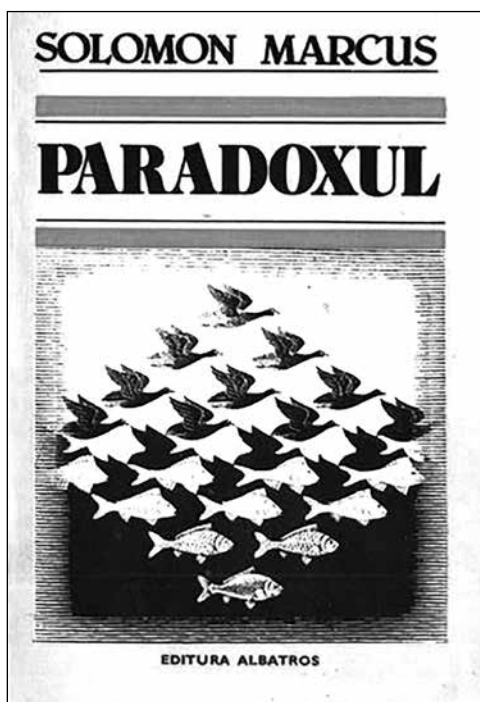
exponenții ei să stea liniștiți în jilțuri pufoase, odihniți și cu șira spinării la 90°, acum când miroase din ce în ce mai mult a praf de pușcă!

Problema de mai sus e mult mai gravă, cu bătaie lungă, cum zic artilerștii. Nu sunt un adept al pesimismului, dar semnele pentru România nu par deloc prevestitoare de „Arcadia”.

Eu am crezut cu toată convingerea că, odată ce am intrat în NATO și UE, vom fi tratați pe picior de egalitate cu celelalte țări membre a acestor organisme, dar, din păcate, popor român, suntem un fel de soră vitregă a acestei minuni de țări, minune al cărei concept nu este nou – să ne amintim și de Napoleon Bonaparte ce a gândit și ce a realizat până la urmă.

Avem dreptul să ne întrebăm: de ce Anglia a preferat până la urmă Brexit-ul?

Îmi este permis să mă întreb: dacă noi am intrat în NATO sau NATO a intrat în noi? Pot să mă întreb mai

mult, dacă noi am intrat în U.E. (dl. Adrian Năstase) sau U.E. a intrat în noi? Se revine la teoria „independenței limitate” și la conceptul sovieticului Valeev.

Personal, nu vreau să nu fiu independent, dar să revin la tema articolului, mult discutatul paradox. În D.E.X., ediția 1975, pagina 651, paradoxul este definit succint, ca fiind un enunț contradictoriu și în același timp demonstrabil, o părere absurdă contra adevărului unanim recunoscut, o ciudățenie, o enormitate, o absurditate.

Sigur, aici sunt multe de analizat, de filtrat și stabilit o unanimitate a părerilor analiștilor respectivi. Îmi expun scepticismul într-o definiție unanim acceptată. În enciclopedia franceză, definirea paradoxului este asemănătoare DEX-ului, dacă nu mai săracă chiar.

În contemporaneitate, problemele globale (nu globalizarea) nu pot fi înțelese și abordate cu oarecare șansă de succes dacă se ignoră caracterul profund antinomic al realității din lumea contemporană, drept pentru care trebuie să eludăm limitele impuse de diferite împrejurări anterioare.

De multe ori, paradoxul nu numai că nu se opune adevărului, dar este chiar sub forma sub care adevărul apare. J.J. Rousseau afirma că „prefer să fiu un om cu paradoxuri, decât un om cu prejudecăți”, iar marele matematician Grigore Moisil spunea că „o idee începe prin a fi un paradox, continuu prin a fi o banalitate și sfârșește prin a fi o prejudecată”.

Până la sfârșitul secolului trecut paradoxul s-a mulțumit cu logica naturală a bunului simț. Ea se baza pe principiul necontradicției și anume că un enunț nu poate fi adevărat în același timp cu negația sa și pe principiul terțului exclus (orice propoziție logică este în cadrul unui sistem sau acceptată sau respinsă, o a treia posibilitate nu există). Punerea sub semnul întrebării a acestor principii a devenit manifestă abia în ultima sută de ani și este interesant faptul că această accepțiune a noțiunii de paradox a pătruns cu întârziere în rândul nespecialiștilor.

În școala megarică din Milet apar două paradoxuri celebre, cea a chelului și cea a grămezii, în care nu e greu de înțeles că dacă spun adevărul atunci mint și dacă mint, spun adevărul. Exemplu: dacă „n” boabe formează o grămadă, atunci n-1 boabe nu mai formează o grămadă, în contradicție cu faptul că dacă dintr-o grămadă iau un bob atunci tot grămadă rămâne.

O altă abordare a paradoxului este antonimia (anti=contra, nomos = lege), concept introdus în filosofie de Kant, pentru a desemna un sistem de două propoziții contradictorii, dar ambele conforme cu ceea ce el numea rațiune pură.

Cum de la eroare la paradox nu este decât un pas și care de obicei ascunde o eroare, o inadvertență, se poate deduce din următorul exemplu, oarecum banal:

Fie două numere egale a și b, deci: $a = b$, egalitate asupra căreia putem opera și anume: $a \cdot a = a \cdot b$ rezultă că $a^2 = ab$ din care scădem aceeași cantitate, $a^2 - b^2 = ab - b^2$, operând algebric $(a+b)(a-b) = b(a-b)$ -și $(a=b)$ simplificând rezultă $a+b=b$, dacă $a=b=1$, $1+1=1$ **rezultă 2=1??** Ceea ce nu este adevărat.

Greșeala ascunsă constă în faptul că în matematică nu este admisă simplificarea cu zero. Acesta este un exemplu simplist de paradox puțin ascuns, dar și în domeniul militar, cum am afirmat mai înainte avem exemple de paradoxuri mai mult decât vizibile, supărătoare chiar, cum ar fi modul de existență a inechităților la plata pensiilor, unde, pentru aceeași perioadă, aceeași funcție și același grad, pensiile diferă, unele fiind chiar mai mari de două ori și jumătate. Au fost nenumerate încercări de eliminare a acestor nedreptăți, au fost promisiuni (vezi ministrul Dâncu), dar datorită unor „binevoitori” din sistem nu s-a rezolvat nimic, stare care duce la pierderea încrederii într-o carieră militară, la părăsirea în masă a unităților militare care mai există și implicit la scăderea capacităților de luptă a acestora, tocmai când la granițele României se aude zăngănit de arme. Oare va mai răspunde rezervistul cu același aplomb ca în 1968 pentru a-și da viața dacă am fi atacați? De ce numai în caz de pericol conducătorii își amintesc de armată și după ce pericolul a trecut ne hulesc cu nonșalanță, după cum a remarcat un fost ministru englez în cel de-al Doilea Război Mondial?

Stimați guvernanți, eu v-am atenționat în mod respectuos. Vegheați așadar!

Bibliografie:

1. D.E.X., ed. 1975, pag. 651
2. Dicționarul etimologic și istoric al limbii franceze, ed. 1964
3. Invenție și descoperire. Solomon Marcus, ed. 1984
4. Istoria Logicii, ed. 1975, Anton Dumitriu
5. Analiză matematică, ed. 1957, Miron Niculescu.

PLEDOARIE PENTRU... NORMALITATE

Colonel (r) ION CIONTEA

Un articol recent, apărut în Observatorul militar, sub semnătura redactorului-șef, colonelul Florin Șperlea, mă îndeamnă să readuc și eu pe tapet problema pensiilor militare, un subiect larg și îndelung dezbătut în ultimii ani, asta ca să mai răsucesc și eu cuțitul în rană, dacă mai este suportabil. *Câinii latră, ursul merge* ar fi finalitatea la care s-a ajuns, în cele din urmă, după îndelungi demersuri pavate cu angajamente solemne și promisiuni ferme.

Să plecăm, așadar, de la ce scria mai tânărul nostru coleg: „*E incredibil pentru mine cum asociațiile rezerviștilor nu au reușit, în tot acest timp, să impună nu doar în spațiul public, ci și în raport cu decidenții politici (unii trecuți de la uniforma militară la cea politică!), convingerea că pensiile militare nu sunt speciale, că nu pot fi, prin raportare la PNR, incluse în această categorie. Și totuși s-a putut. Orice asociere cu alte pensii, în categoria „speciale”, este o eroare ignobilă. Dar ea s-a petrecut. Sub ochii noștri. Cu dreptatea în mână*”.

Deși fac și eu parte dintr-o structură asociativă a militarilor rezerviști, nu am calitatea să iau apărarea acestor asociații, dar știu sigur că nu s-a pus niciodată tranșant problema în termenii de a impune ceva decidentului politic, ci, mai cu seamă, de a aduce argumentele necesare la o masă comună a dezbaterilor sincere și la obiect. Rezerviștii sunt oamenii și militarii care încă mai cred în dreptate, în disciplină și ordine, în puterea și forța cuvântului, în loialitate față de instituția militară, în camaraderie și în respect. Este, cu siguranță, un eșec faptul că s-a făcut ce s-a vrut cu pensiile militarilor, dar asta în condițiile în care nu a existat o atitudine *non combat* din partea rezerviștilor. Aș putea aduce ca argumente memorii, rapoarte și pagini întregi de planuri și documente care s-au rostogolit de la asociațiile de rezerviști spre ministerele de resort, manifestațiile și grevele care au avut loc în capitală și în teritoriu, cu revendicări clare și nu aiuristice, nenumăratele luări de poziție în mass-media și în adunările publice. Totul în zadar, un morman de maculatură și destine umane prinse și sacrificate într-un malaxor al nepăsării generale, pe un front al surzilor și orbilor, pentru care nimeni nu s-a pregătit în vreo școală sau academie militară. La toate astea se va adăuga în curând impozitarea progresivă a pensiilor militare, care nu înseamnă vreun beneficiu, cât de mic, pentru bugetul statului dar pică bine pentru marea masă să se ia câte ceva și de la cei care au avut grade și funcții mai mari.

Curios este și faptul că nimeni nu a reușit (sau nu a vrut) să convingă decidenții politici că militarii plătesc contribuții de-a lungul întregii cariere numai că ele se varsă direct în bugetul de stat și nu în cel al asigurărilor sociale. De peste 15 ani, blogurile și paginile de socializare, piața publică, s-au înroșit, cum se spune, de comentarii privind operarea cu noțiuni neînțelese sau slab înțelese. *Salarii mari, pensii speciale, pensii nesimțite, solde nemeritate*. Toate spuse, la grămadă, cu gura plină de ură, vorbe rostogolite, amplificate și înveninate la televiziuni de analiști atoateștiutori. Fără invitați avizați care să exprime realitatea din sistem și să facă delimitările corespunzătoare. Auzim expresii care mai de care mai dure și mai tendențioase la adresa militarului român. Vedem încercări și demonstrații pline de ură ale unor necunosători ai fenomenului militar.

Militarul activ va deveni, la un moment dat, militar rezervist și orice încercare de a pune față în față, contradictoriu, pe vechii comandanți, ieșiți la pensie, cu subordonații lor, care le-au luat locul pe funcții, nu aduce niciun beneficiu, dimpotrivă. Trebuie să se știe, nu numai să se afirme, că, în armată, resursa umană este mai valoroasă decât echipamentele și tehnica de luptă cele mai sofisticate, achiziționate cu bani grei.

Sunt necesari ani întregi, chiar zeci de ani, de pregătire pe tehnica de ultimă generație, de instruire în comun. Contextul internațional s-a schimbat dramatic în ultima vreme și este momentul să ne trezim la realitate. Războiul se resimte aproape și bate la ușă și nu ne întrebă dacă suntem sau nu pregătiți să facem față provocărilor lui.

Așa cum arăta și colegul meu, punerea în discuție a carierei militare în spațiul public în termenii de „hoți cu pensii speciale”, are repercusiuni teribile, pe domeniul atragerii resursei umane în armată. Instituțiile militare de învățământ se confruntă deja cu penuria de candidați. Valul de plecări din sistem pare de nestăvilit în lipsa unor măsuri ferme legislative de salarizare corespunzătoare. Perspectiva unei pensii nesigure din care se poate ciopârți oricât și oricând aduce frisoane. Nu trebuie să mai reinventăm noi apa caldă. Ne putem uita la armatele din jurul țării noastre și putem împrumuta ideile lor. Ca să coborâm în concret, pe un singur palier, considerăm că mărirea cel puțin a contravalorii normei de hrană pentru militarii activi ar putea compensa fie și numai parțial creșterea exponențială a prețurilor la produsele alimentare. Familiile lor trebuie să aibă și ele ce mânca în timp ce ei participă la exerciții și aplicații în poligoanele din proximitatea zonelor de conflict, alături de parteneri și aliați, pe care nu îi auzim niciodată că s-ar plânge de rele tratamente în țările lor. Ca să nu mai amintim aici, doar cuvintele mareșalului francez Ferdinand Foch, că „*o țară – fie ea mare sau mică – întotdeauna este judecată după cum știe să-și cinstească eroii și armata*”.

CURIER

General de brigadă (r) dr. GHEORGHE CREȚU

1. Domnul Dan Daneț Țăpligă ne-a trimis la redacție, prin email, un material intitulat „**ONOR MEDICILOR-ȘEFI DIN ARMATĂ!**” cu subtitlul „**Omagiu adus unor medici și ingineri militari adormiți**”, precedat de o scrisoare în care-și exprimă speranța că va fi plătit pe măsură, domnia sa neștiind că revista noastră este scoasă de niște oameni inimoși care nu pretind bani. Totodată își exprimă regretul că nu a știut nimic despre această revistă, deși ea apare în Catalogul publicațiilor și este popularizată prin mass-media militară.

Titlul materialului este deosebit de generos pentru orice redacție. Înainte de a-l citi ne-am închipuit că probabil autorul a făcut un periplu prin spitalele noastre militare în urma căruia a realizat prezentul material, prin care cititorul să cunoască aspecte din activitatea medicilor-șefi într-adevăr. În realitate nimic din toate acestea, materialul referindu-se în totalitate doar la medicul militar în retragere **colonelul doctor ORL Marin Țăpligă**, ce ar fi împlinit, în anul 2023, 100 de ani. Prezentarea ne dezvăluie preocuparea acestuia de a se pregăti permanent și multilateral și de a respecta cu sfințenie jurământul lui Hipocrat, de a cultiva prietenie cu medici foarte buni din armată și nu numai. Totodată materialul prezintă unele aspecte din viața de familie a dr. Marian Țăpligă.

Din păcate propunerea de a fi avansat general post-mortem, făcută în finalul articolului nu poate fi onorată de către noi. Propun domnului Dan Țăpligă să prezinte viața și activitatea domnului doctor

într-o carte și probabil are, pentru aceasta, destul material, iar experiența anilor în care a lucrat în cele două redacții militare îi poate fi de folos.

2. Domnul locotenent-colonel (r) Mircea Samoilă, membru al Comitetului Filialei Județene Cluj a ANCMRR, ne-a trimis la redacție poezia „**Noi rezerviștii**” în care încearcă să aducă în prim-plan aspecte de ieri și de azi din viața rezerviștilor militari. În politica editorială a revistei noastre însă s-a statornicit de mai multă vreme ideea prezentării de fiecare dată a unui poet militar... În acest caz nutrim speranța că în viitor vă vom vedea și pe dumneavoastră la această rubrică.

3. De data aceasta numărul de filiale prezente în revista noastră s-a mărit, semn că această publicație este a tuturor membrilor ANCMRR. Vă rugăm însă, ca materialele destinate acestei publicații, apreciată de către toți cei ce o citesc să fie trimise în prima parte a intervalelor pentru aceasta. Rugăm totodată Filialele care au apărut cu materiale puține în revistă, sau deloc, să se străduiască ca măcar în ultimul număr al primului sfert de veac să-și facă simțită prezența în paginile acesteia.

4. Ziua Națională a României a fost sărbătorită în acest an de către cadrele militare în rezervă și în retragere, membre ale ANCMRR, atât prin activități organizate în propriu cât și prin participarea la depunerea de coroane de flori, paradele militare (din București și județe), precum și la alte activități organizate cu acest prilej pe plan local.

ÎN ATENȚIA MEMBRILOR A.N.C.M.R.R.

În luna mai 2024, revista „*Rezerva Oștirii Române*” împlinește un sfert de veac de existență. Cu această ocazie, redacția acesteia și-a propus să desfășoare o serie de activități prin care să scoată în evidență rolul și locul acesteia în viața cadrelor militare în rezervă și în retragere, precum și în cea a societății.

Pagina lirică

TESTUL IDENTITĂȚII LIRICE

Maior (r) EMIL MARIN

PASIUNEA pentru literatură, în special pentru poezie este caracteristică îndeosebi adolescenței sau vârstei tinere. Nu sunt multe cazuri în care aceasta persistă și se păstrează de-a lungul vieții, uneori până la senectute. Încă din liceul militar **Emil Marin** cochetează cu poezia și a păstrat până acum această afinitate care l-a făcut să frecventeze mediile literare. Este nelipsit de la întâlnirile Cenaclului Scriitorilor Militari, întemeiat și condus de cunoscutul critic literar, poet și eseist Radu Voinescu, un loc cu puternice și strălucite rezonanțe în lumea literară, unde a citit în câteva rânduri din versurile sale, potrivit-și ca să zic așa, vocea, ascultându-i, desigur, și pe ceilalți confrăți. Emil Marin este un poet discret, extrem de exigent cu sine, răbdător, însă foarte determinat în demersurile

sale poetice. Mai poate fi întâlnit și la un alt cenaclu, al iubitorilor de haiku, unde s-a și remarcat cu un volum de poeme în acest stil. Grupajul de versuri pe care vi-l prezentăm a fost selectat dintr-un volum pregătit pentru a fi trimis la tipografie. Este o carte care îi definește cu acuratețe timbrul liric, dezvăluind, cumva, toate strădaniile, răbdarea și migala puse în dreptul poeziei și ne înfățișează un poet sincer, un om sensibil, un suflet curat, adept al canoanelor clasice. Versurile au o limpezime care îl caracterizează și îl însoțește în tonuri calme, fără acolade sofisticate, o limpezime care îi definește identitatea lirică. Așteptăm cu interes apariția acestei cărți ce va purta pe copertă numele unui autor din lungul șir al poezilor în uniformă.

Colonel (rtr.) LIVIU VIȘAN

Mă plec

Mă plec în fața ta cuvânt de dor
Cum mă plecam cândva de mult
Când tinerețea îmi era tumult
Și n-aveam Doamne timp să mor

Mă plec în fața ta chip înrămat
Cum mă plecam botina să o șterg
Iar doamna îmi spunea pe un' să merg
Să nu cad Doamne iarăși în păcat

Mă plec în fața ta pom înfrunzit
Cu rădăcini adânci în sol fertil
Tu m-ascundeai pe când eram copil
Și trecerea prin vremuri mi-ai păzit

Mă plec în fața ta soare blajin
Tardiv tu mă dezmițezi la senectute
Că mi-am pierdut și ultima virtute
Și am să sorb paharul cu venin

Mă plec în fața ta sfârșit de drum
Cât te-am parcurs a fost frumos
Capătul tău e fără-ntors
Și-acolo toate se prefac în scrum

Am împletit

Am împletit rostirea de cuvinte
Cu dor de buze și de ochi senini
Ți-am pus tăcut și inima în mâini
Și doar tristețea mi-a rămas în minte

Am împletit furtuna de cuvinte
Ce mi-a înfipt în suflet disperare
Ce-a sfărâmat catargele în mare
Și-a destrămat și sacre jurăminte

Am împletit beția de cuvinte
Și să zâmbesc mai des am și uitat
Mi-am rătăcit credința în păcat
Și m-am îndepărtat de cele sfinte

Am împletit iubirea în cuvinte
Inelul de smarald l-am aruncat
Petale roz am presărat în pat
Eu stau la brațul tău cuminte

Am împletit vâltoarea din cuvinte
Urme de pași nisipul mi-a păstrat
Și când va fi de-aici să fi plecat
Voi fi găsit în cărți nu în morminte

Ce grea tăcere

Ce grea tăcere a căzut
Peste căsuța mea cochetă
Țârcovnicii nu mai fac chetă
Încă un an a mai trecut

Ce grea tăcere-ntre pereții
Chiliei unde rugăciuni
Ardeau în focul de tăciuni
Trecuții ani ai tinereții

Ce grea tăcere-ntre pereții
Chiliei unde rugăciuni
Ardeau în focul de tăciuni
Trecuții ani ai tinereții

Ce grea tăcere e în noi
Cu greu obrazul ți-l ating
Încet iubirile se sting
Jur-împrejur numai strigoi

Ce grea tăcere dimineată
Timid ne-ncolonăm docili
Și-ntindem palmele umili
Să mai primim o zi de viață

Țime de ploaie

Peste bucata mea de cer senin,
S-au prăvălit nori negri, dușmănoși,
Ce m-au forțat să intru în galoși,
Să mai suport încă o zi de chin,

Și după formă sau culoare,
S-au ordonat pe o abscisă,
Și au lăsat ușa deschisă,
Să cadă ploaia-mbătătoare.

Stropi mari, cât bobul de cireasă,
Lovesc în streșini și umbrele,
Din colivia cu zăbrele
Un papagal care să iasă.

Jos, la un colț, lâng-un burlan
Un biet sărman, printre șiroaie
Neștiind că-i plâns sau este ploaie,
Întinde mâna pentr-un ban.

Două codițe bălăioare,
Ce se preling pe umeri și pe piept,
Se-adăpostesc în grabă, înțelept,
Sub o umbrelă nu prea mare.

Mai sus, pe drum, sub un castan bătrân,
Cu coatele pe-o masă rezemat,
Înjură mut Dumitru, îmbufnat,
Că i-a udat din nou, claiă de fân

În colț de Rai, părea stingher,
Stăpânul nevăzut al acestei lumi,
Și ca să mulțumească răi și buni,
Cu guma, șterse norii de pe cer.

Doar...

Doar cerul să mai știe albastrul de Voroneț
Prea cenușiu mă doare un nor de lacrimi plin
Nici chipul tău de înger nu-mi pare prea senin
Nu cred că mângâierea e-un gest prea îndrăzneț

Doar strigătul de dor răzbate și-n infern
Căldura ce se simte n-are izvor de lemn
Cu tot blestemul tău mă țin genuchii demn
Că-s trecător pe Geea da-n spirit sunt etern

Doar plânsetul de zână trădată la final
De inocentul astăzi dar mâine ce-o mai fi
Mai poate-ndupleca minunea înc-o zi
Sau se va pierde totul într-un sfârșit banal

Doar patima ce vine și trece peste tot
Ce mai pulsează-a viață rămâne neschimbată
Că ce-a-nceput cândva se va sfârși odată
Lăsând pe un perete în ramă un netot

Doar lampa de cristal mai are preț în piață
Tot mai ades trădate dreptate și speranța
Sunt de vânzare ieftin un pol și iei chitanța
Și neștiut de nimeni te pierzi apoi în ceață

Doar clipa de răgaz primită ca răsplată
Mai poate aduna durerile din noi
Și dacă dă norocul trifoii cu patru foi
Ne va rămâne veșnic iubirea nepătată

Ț ceas târziu

E ceas târziu în noaptea vineție
Pleoapa cu greu veghează la nesomn
În gândul meu e-o uliță pustie
Pe care nu se-ndeamnă nici un om

E ceas târziu în noaptea vineție
Și visuri tot mai sumbre mă-mpresoară
Dorul albastru cine să mai știe
Că l-am pierdut a câta oară

E ceas târziu în noaptea vineție
S-a prăbușit tavanul peste noi
Mă dor genuchii de o veșnicie
De unde Doamne cad atâtea ploi

E ceas târziu în noaptea vineție
Ce răgușit s-aude un lătrat de câine
Mă răsucesc în pat mototolesc cearceaful
Întind o mână pipăi ești lângă mine.

VALORI ALE CULTURII, CIVILIZAȚIEI ȘI SPIRITUALITĂȚII ROMÂNEȘTI

SOLOMON MARCUS Invenție și descoperire a unui geniu

Colonel (r) prof. univ. CONSTANTIN LAIU

În spațiul Carpat-Dunărean au fost oameni de valoare mondială, dar a căror amintire, din varii motive, se pierde în negura veacurilor. Afirm asta cu toată convingerea, nu doar numai și numai pentru că aș fi un înfocat susținător al acestor exegeți ci și pentru recunoașterea incontestabilă a contribuției lor la tezaurul științei mondiale.

Cu mândrie și bucurie constat, că țara noastră a dat savanți și pionieri în varii domenii, unii necunoscuți, alții mai puțin atestați din motive ce nu vreau să le evoc aici. Fiind un admirator

al aritmeticii, cum mai zicea un mare profesor de analiză matematică cu care am absolvit acest curs, Cezar Cosmiță, care din păcate ne-a părăsit în urma unui infarct, mult prea din timp. Voi încerca în cele ce urmează, destul de succint să aduc în atenția cititorilor viața și opera unui mare savant român – matematician de pe meleagurile orașului Bacău și anume profesor universitar, doctor, cercetător multidisciplinar SOLOMON MARCUS.

Născut la 1 martie 1925, fiul Simei și al lui Alter Marcus, a urmat școala generală și liceul „Ferdinand I”, absolvit în anul 1944 cu diplomă de merit. A urmat cursurile Facultății de matematică din cadrul Universității București pe care a absolvit-o în anul 1949 fiind numit în 1950 asistent universitar, apoi lector în 1955, profesor asociat în 1964, profesor în 1966 și profesor emerit al Universității București 1991. A fost membru corespondent al Academiei Române până în anul 1993 și apoi din 2001 membru titular al acestuia. Printre domeniile sale de cercetare și profesare se numără diverse ramuri științifice de la analiză matematică, informatică teoretică, teoria măsurii și tipologia generală până la lingvistică, istoria și filozofia, matematică poetică și aplicații ale

matematicii în științele naturii sau în științele sociale.

A pledat de la începutul carierei pentru o nouă concepție privind relația dintre profesor și student.

Era adeptul unei libertăți în gândire și nicidecum pentru memorarea mecanică a unei rezolvări de probleme și redarea fotografică a acestora. De astfel, când a început unul din cursurile de analiză matematică, le-a „cerut” studenților să uite tot ce ține de matematică și s-o ia de la zero, adică de la început.

În paranteză fie spus, deși îl cunoaștem ca pe o somitate în domeniu, nu a huzurit cum se spune, deoarece familia era destul de numeroasă, tatăl acestuia era croitor de lux în Bacău, nu-și putea permite cheltuieli exorbitante, mai ales că mama era casnică, ocupată fiind cu creșterea copiilor. Încă din liceu medita copiii ai unor oameni înstăriți, iar pe timpul facultății a colindat Bucureștiul în lung și în lat cu meditații, reușind să se întrețină singur dar nu a reușit să-și cumpere niciun apartament.

Într-un interviu la TVR recunoaște că în timp se îmbrăca cu hainele rămase de la frații mai mari, practic fiind o persoană cu preocupări pentru știință nicidecum pentru viața personală. Război, foamete, dictaturi, pe toate le-a trăit.

A fost un prolific erudit, printre operele sale enumerăm:

- Cărți: Zece nevoi umane; Paradigme Universale; Răni deschise; Jocul ca libertate; Semiotică.
- Educație: Facultatea de Matematică și Informatică a Universității din București.
- Despre Facultatea de Matematică și Informatică a Universității din București; Timpul; Despre frumusețea timpului care trece; Despre natura timpului; Analiză matematică – Ed. Didactică;

Lingvistică matematică; Introducere în lingvistică matematică; Limbaj, logică, filozofie – Ed. Științifică; Singurătatea matematicianului Solomon Marcus; Gândirea algoritmică – Ed. Tehnică București; Șocul matematicii – Ed. Albatros; Invenție și descoperire – Ed. Cartea Românească; Limba română între infern și paradis ș.a.

A avut „n“ ediții în limbi străine, i s-au acordat „Premii literare și științifice“, onoruri din partea unor Academii științifice externe. A condus teze de licență și doctorat, fiind spijinit de doi matematicieni celebri, Alexandru Rosetti – lingvist și Grigore Moisil – matematician plurivalent, cel care a înființat Comisia Cibernetică a Academiei Române. Împreună cu profesorul Edmond Nicolau și Sorin Stati, editează „Introducere în lingvistica matematică“, printre puținele lucrări de acest gen din lume. A predat simultan la facultatea de matematică cât și la cea de filologie, lingvistică matematică alături de filologul Emanuel Vasiliu. A publicat parte din cărțile sale în serial în *Viata Studențească*, precum și lucrări de istoria matematicii alături de matematicienii Traian Lalescu, Dimitrie Pompeiu, Grigore Moisil, Miron Nicolescu, Octav Onicescu, Dan Barbilian, Simion Stoilow ș.a. Cărțile eruditului profesor Solomon Marcus au fost traduse în mai multe țări ale lumii, existând versiuni în limbile engleză, rusă, franceză, greacă, maghiară, cehă, italiană, germană, spaniolă ș.a.

A scris peste patru sute de articole în reviste științifice sau de specialitate, opera sa fiind citată de peste o mie de autori, fiind în același timp membru în conducerea a numeroase reviste de specialitate din țară și străinătate în domeniul matematicii, informaticii, lingvisticii matematice, teoriei literaturii (?!!). A fost profesor invitat pentru a ține cursuri și conferințe la peste o sută de universități din străinătate. Între anii 1989-1999 a fost vicepreședintele Asociației Internaționale de Semiotică. În anul 1989 renunță

la obligațiile universitare de la Facultatea de Matematică a Universității din București, asta după 42 de ani desfășurați acolo, conducând în continuare doctorate, dar și fiind prezent la radio, televiziune, tabere școlare și diferite alte conferințe.

Este în prezent în marile enciclopedii ca o certă autoritate în lingvistică matematică existând gramatici contextuale care-i poartă numele. În anul 1984, savantul Solomon Marcus editează o carte foarte interesantă și plină de contradicții, cu largi aplicații în domeniul literar intitulată „Paradoxul” despre care voi scrie câteva rânduri în paginile prezentului nr. al revistei „Rezerva Oștirii Române”.

În finalul celor prezentate, cu adânc respect aduc un omagiu celui care la 17 decembrie 2016 a trecut în nemurire printre corifeii omenirii.

Bibliografie:

- *Analiză matematică*, vol. 1, Ed. Didactică și Pedagogică București, ed. I, 1962, 735 p., 2nd Edition 1963, 3rd Edition 1966, 768 p., 4th Edition 1971, 785 p., 5th Edition 1980, 790 p. (în colab. cu Miron Nicolae Dinculeanu).
- *Lingvistica matematică. Modele matematice în lingvistică*. Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1963, 220 p.
- *Gramatici automate finite*. Ed. Academiei, București, 1964, 256 p.
- *Analiză matematică*, vol.II, Editura Didactică și Pedagogică, București, Ist Edition 1966; 2nd Edition 1971; 3rd Edition 1980; 414 p. (în colab. cu Miron Nicolae Dinculeanu).
- *Poetica matematică*. Ed. Academiei, București, 1970, 400 p.
- *Gândirea algoritmică*. Ed. Tehnică, București, 1982, 131 p.
- *Șocul matematicii*. Ed. Albatros, București, 1987, 366 p.

Semnal • Semnal • Semnal

Cărți...

DIN RĂZBOIUL DE REÎNTREGIRE NOTE ȘI IMPRESII DIN CAMPANIA 1916-1918

Cartea cu titlul de mai sus, semnată de preotul N.V. HODOROABĂ, fost confesor al Regimentului 69 Infanterie și al Brigăzii a 10-a Artilerie, în perioada 1916-1918, este închinată „Mucenicului fără nume dezgropat de pe front și reîngropat cu funeralii naționale în parcul Carol din București în Ziua Eroilor 7 mai 1922 și care de atunci își doarme somnul de veci nu într-un colț de pământ uitat ci în inima țării... cum și celor 350 000 de orfani rămași de pe urma războiului...”

Această ediție este cea de-a treia, două fiind publicate în perioada interbelică, cea de față reprezentând debutul Editurii PROSPEXI din Dorohoi, înființată și condusă de către col. (r) Doru Podgoreanu.

Cartea aduce în prim-plan faptele de arme ale unităților în care acesta și-a desfășurat activitatea, în toate etapele campaniilor din 1916-1918. Memoriile acestuia sunt directe din zilele și nopțile alături de soldat, ofițer și subofițer, de țărani, de refugiați, drumurile sale intersectându-se nu odată și cu înalte notabilități, inclusiv regele țării.

Toate cele scrise nu sunt cosmetizate, ceea ce dă puțința celor ce se apleacă asupra cărții să cunoască adevărata stare a armatei și nu mai puțin a societății. Cartea face referire și la problemele internaționale ale timpului, uneori cu aprecieri deosebit de pertinente.

Nu scapă nicio etapă dintre cele începute, ca frământările începutului și de speranțele pe care poporul și-l puna în acest război, mobilizarea și prezentarea la unitățile în evidența cărora sunt cei mobilizați, închegarea și instruirea, deplasarea pe front, desfășurarea luptelor, refacerile și reîntoarcerile de pe front și încă multe altele cu întreg noianul de greutate și mizeria îndurată și nu mai puțină cea a celor de acasă și de lipsuri.

Conținutul cărții are o valoare excepțională prin tabloul veridic pe care autorul acesteia reușește să îl realizeze cu o precizie de ceasornic. „Este cel mai obiectiv document – sublinia profesorul C. Rădulescu Motru – ce am citit până acum asupra războiului nostru”.

Autorul aduce în prim-plan soldatul român căruia îi era gândul la nevastă, copii și pământ și care a înscris fapte mormorabile pe câmpul de luptă cu poziția lui

dreaptă, dârzenia și credința sa nestrămutată. Este subliniat rolul precumpănitor al preotului atât ca confesor dar, mai ales cel de educare și îmbărbătare a soldatului de a face față tuturor situațiilor pe care acesta le întâlnește.

Aprecieri elogioase asupra cărții au făcut: Academia Română, generalul P. Fontana (francez), George Enescu, P.S. Episcop Visarion al Hotinului, Nicolae Bălan, Mitropolitul Ardealului, Prof. C. Rădulescu Motru și mulți alții.

În final, câteva cuvinte despre neobosita activitate în plan cultural și literar al preotului N.V. Hodoroabă: a tipărit peste 30 de cărți (pe cheltuiala lui), a colaborat la 15 ziare și reviste de folclor, patru calendare ale unor reviste.

Celor de mai sus li se adaugă bogata activitate pastorală, cea de ctitor și cea din învățământul laic și religios.

Cartea a fost pregătită pentru tipar de soții prof. Mandachi Ilarion și Dorina. Tipărită la PRINT, Dorohoi. Felicitări!

VIRUSUL DIN ENERGIE, POLITICHIE, SĂRĂCIE...URGIE

Cele peste două sute de epigrame și treizeci de poezii, cuprinse în zestrea cărții de față au fost folosite, așa cum era de așteptat, în posturi de observare și în ideea de a scoate la iveală răul care colcăie în societate și care uneori este atât de întins încât a obligat autorul cărții, col. (r) *Liviu Zamfirescu*, să-și caracterizeze creațiile ca *patogene* și *virusate*, catalogare care nu face altceva, pe de o parte să-l atenționeze pe cititor asupra amplorii gravității existențială, iar pe altă parte asupra faptului că aceasta se erodează permanent.

Vom aduce, în prim-plan, pentru exemplificare câteva din epigramele cuprinse între paginile cărții de față:

SUNETUL CARBURANTULUI

La pompă, zilnice scumpiri,
Ce ne provoacă veșnice uimiri
Că boala circulă cu „tic”
Ecou constant: pic, pic, pic, pic!

INUMANĂ

În sărăcie ne vom zbate
Aleșii în oratorie
Plata facturilor în rate
Va fi un...jaf pe datorie!

HALUCINANT

Nu mă dumiresc
Cine a dea viza:
Taxele ne cresc
Când lovește criza?!!

CAMARADERIE?!

Paradoxul se ivește
Și-n mirare cade:
Când dolarul crește
Traiul nostru scade?!!

EMPATIA UNOR ALEȘI

Mulți săraci „neadaptați”
Sfaturi au primit, apatici:
„Învățați să fi bogăți
Și cinstiți, nu fiți sălbatici?!!”

TRADIȚIONALĂ

Cu lăcuste și gândaci
UE pregătește tortul

Însă noi știm de la daci
De Ignat nu zboară porcul!

PEISAJ HIBERNAL

Va fi o iarnă grea, decor de gheață
Și evident vor fi entorse și fracturi
Vom aduna, probabil, și țurțuri
de pe față
Că plapuma-i din puful de... facturi?!

ROMÂNIA ...EȘUATĂ

Și fascinantă și eternă
I se zicea (doar un remediu)
Deși în **Epoca modernă**
Ea a intrat în... **Evul Mediu**?!

REZERVISTII MOLDOVENI LA SĂRBĂTOAREA CENTENARULUI 2025 – FOTOALBUM

O lucrare de 192 de pagini dedicată **Programului „ANCMRR – 100”** care încorporează imagini de la principalele activități desfășurate de către Filiala „Henri Coandă” Iași a Asociației Naționale a Cadrelor Militare în Rezervă și în Retragere „Alexandru Ioan Cuza” din ultimii 13 ani, respectiv în perioada 2010 – 2023.

Este o selecție de fotografii, din miile făcute în această perioadă, cu ocazia multiplelor activități la care rezerviștii de pe raza județului Iași – iau avut ca oaspeți, nu odată și pe cei din Liga veteranilor rezerviști din Armata Națională a Republicii Moldova. Imaginile au fost grupate pe ani în 13 tematici diferite astfel:

Rezerviștii militari – în marș ostășesc cu ziarul Rezervistul; În spiritul tradițiilor militare; România Mare pentru rezerviștii militari ieșeni; De strajă la tricolorul patriei demne; Rezerviști și veterani la frontiera dintre secole; Eroica Moldovă de peste Prut pentru rezerviștii militari; Sub deviza „Patrie – Onoare – Demnitate”; Eroii în memoria poporului; 10 ani de colaborare și cooperare; Un deceniu de

la fondarea ziarului „Rezervistul”; Trei decenii de la înființarea filialei „Henri Coandă”; Filiala „Henri Coandă” Iași sub semnul a 3 aniversări; În întâmpinarea Centenarului, proiectul editorial a fost conceput și realizat de colonel (r) Gheorghe Pancu, redactare colonel (r) Constantin Chirilă și Colonel (r) Vasile Radu.

Felicitări!

...și Reviste

DOCUMENT

Anul XXVI, nr. 3 (101) 2023

Acest număr al **Buletinului Arhivelor Militare Române** este dedicat împlinirii a 50 de ani de arhivistică militară în garnizoana Pitești. În Mesajul Șefului Statului Major al Apărării, domnul general Daniel Petrescu, cu prilejul Zilei Arhivelor Militare se subliniază, printre altele „*La marcarea a 103 ani de existență a Depozitului Central de Arhivă și la împlinirea a 50 de ani de când aceasta funcționează în garnizoana Pitești, țin să mulțumesc tuturor arhiviștilor militari și civili pentru păstrarea și valorificarea tezaurului documentar. Prin munca dumneavoastră instituția apărării naționale își prezervă mărturiile documentare ale unităților, păstrează, gestionează și securizează fondurile de arhivă istorică și memorialistice, precum și valoroasele colecții juridice*”.

O bună parte din economia prezentei reviste este consacrată existenței Depozitului Central de Arhivă în garnizoana Râmnicu Sărat și lungul drum al acesteia, acum 50 de ani, la Pitești, precum și a greutăților cu care s-au confruntat în anii de început, atât într-o garnizoană cât și în cealaltă. Urmează apoi o serie de materiale deosebit de interesante la alcătuirea cărora au fost folosite documente din arhivă precum: *50 de ani de arhivistică la Pitești* (dr. Victor-Răzvan MARTIN), *Amintiri...* (Elena ZĂRNA); *Generalul Grigore Constandache – personalitate a culturii românești interbelice* (cc.șt.gr.III dr. Sorin Cristescu); *Tratatul de pace de la București-1913* (dr. Alin-Marian PĂRVU); *Un document din anul 1917 privind copiii orfani de război* (Elena

ZĂRNĂ); *Un raport sinteză a maiorului Victor Vecchi privind situația din Ungaria – 15 ianuarie 1920* (dr. George-Daniel UNGUREANU); *Lovitura de stat de la 30 decembrie 1947* (Marinela DUMITRESCU, Mihaela PREDA); *Instrumente juridice de protejare a patrimoniului cultural – artefacte emblematice: Draco Dacicus/Lupul dacic-in memoriam-* Dr.Dr.h.c. Barbara Deppert-Lipptz (prof.univ.dr. Augustin LAZĂR).

Felicitări tuturor celor care se străduiesc să aducă la lumină parte din comorile de neprețuit a arhivelor militare românești, prin intermediul acestei publicații.

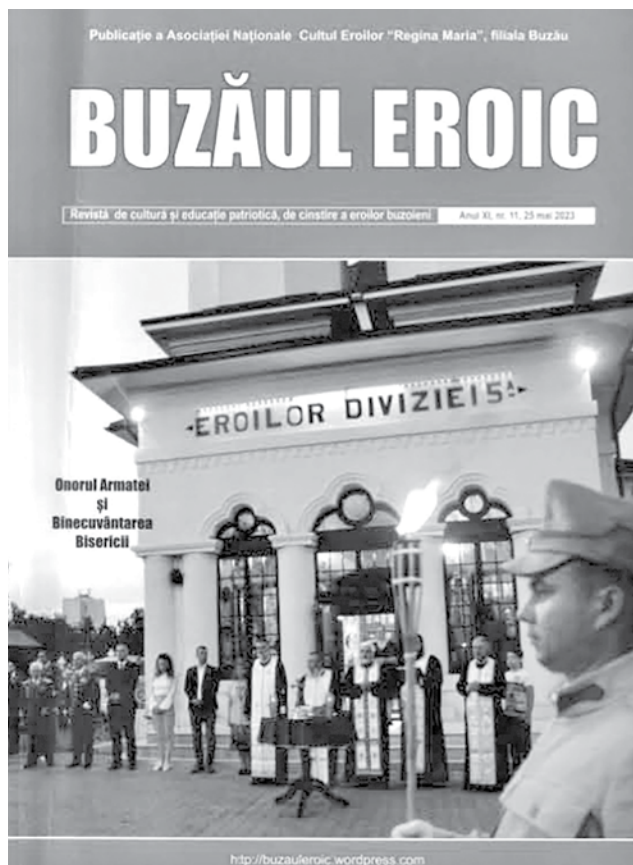
BUZĂUL EROIC

Anul XI, nr. 11, 25 mai 2023

Revista de cultură și educație patriotică, de cinstire a eroilor buzoieni, cu apariție anuală, aduce de fiecare dată în prim-plan activitățile Asociației Cultul Eroilor „Regina Maria” Filiala Buzău pe care le organizează la propriu sau la care participă, precum și aspecte ce țin de patrimoniul pe care aceasta îl gestionează și îl valorifică în activitatea de cunoaștere și de educare patriotică din aria sa de responsabilitate. Numărul de față aduce în prim-plan pe **Eroul Necunoscut**, simbolul suferinței și renașterii naționale care în 2023 și-a comemorat Centenarul. Sunt consemnate totodată în paginile revistei aspecte ale participării la Ziua Veteranilor de Război, Ziua Eroilor, Ziua Armatei Române și a Zilei Naționale a României. Remarcăm, de asemenea, Simpozionul dedicat evocării generalului de Corp de armată Nicolae Ciupercă la 140 de ani de la naștere.

Revista consemnează, de asemenea, următoarele: *Buzoieni pe câmpul de luptă în timpul celui de Al Doilea Război Mondial* (Veronica Nistor); *Ierarhi buzoieni căzuți eroic pe frontul de Est* (Viorel Frîncu); *Combatanți buzoieni distinși cu Ordinul „Mihai Viteazul”* (E. Niculescu); *Generalul Alexandru Averescu și Mausoleul de la Mărășești* (col.(r) dr. Mircea Tănase); *Participarea militarilor buzoieni la cel de Al Doilea Război Balcanic – 1913* (Viorel Frîncu); *Generalul de corp de armată Ion Dumitrache un vânător de munte și a sa „divizie de cremene”* (Carmen Vântu); „*Știri din vremea războiului*”.

Revista mai prezintă aspecte din istoria patrimoniului municipiului Buzău (Viorel Gheorghe);

Monumentele și însemnele memoriale din comunele Blăjeni, Cernătești și Chiliile. Aceasta mai aduce în prim-plan o frumoasă și consistentă analiză privind Onoarea Militară (col.(r) Mihai Goia) despre mesajul adresat, de prof.dr. Gheorghe Miu, intitulat „HRISTOS S-A ÎNĂLȚAT” locuitorilor comunei Padina de Ziua Eroilor, Ziua Înălțării Domnului, precum și despre restaurarea fostului spital Brătianu și transformarea acestuia în centrul Muzeal Buzău.

Felicitări colectivului de redacție al revistei

Rubrică realizată
de gl. bg. (r) dr. GHEORGHE CREȚU

ANIVERSĂRI... ANIVERSĂRI

CENTENARUL TRUPELOR CHIMICE,

de la chestiunile privitoare la războiul chimic (Apărarea contra Gazelor de Luptă) la Apărarea Chimică, Biologică, Radiologică și Nucleară (Ap. C.B.R.N.) 15.05.1923–15.05.2023

Gl. bg. (r) ing. CRISTIAN GHEORGHIU

Președintele Asociației Cadrelor de Chimie Militară în Rezervă și în Retrageră „Costin D. Nițescu“

Este arhicunoscut că „**arma chimică**”, în accepțiunea modernă a apărut în timpul Primului Război Mondial, odată cu folosirea „**gazelor de luptă**”, în scopul nimicirii forței vii. De-a lungul mileniilor, în cadrul conflictelor sau războaielor, oamenii au folosit diverse substanțe toxice, fie otrăvuri obținute din plante sau minerale cu care la început și-au uns săgețile sau săbiile aducătoare de moarte, iar mai târziu le-au folosit ca încărcătură pentru diverse dispozitive și echipamente de luptă, fie substanțe toxice sintetizate în laborator care au constituit încărcătura bombelor și rachetelor folosite în conflictele armate din secolele XIX – XX. Astfel putem aminti câteva utilizări păstrate în paginile de istorie: **Bătălia de la Valea Albă–Războieni – 26.07.1476, Asediul Cetății de la Târgoviște- 16-18.10.1595, Bătălia de la Stănilești, meșteșugul cu otravă – 19-21.07.1711.**

Până la izbucnirea Primului Război Mondial au apărut multe invenții, precum telegraful, motorul cu ardere internă, **gaze toxice, aruncătoarele de gaze**, geroplanul și submarinul, care au fost testate, perfecționate și aplicate în Marele Război. Acest război a fost cel dintâi beneficiar global al dezvoltării științei și tehnologiei. La intrarea României în război, în 1916, întrebuintarea „**armei chimice**” pe diferite teatre de operațiuni era în plină evoluție, ceea ce a

determinat apariția în armatele beligerante a unor formațiuni și servicii specializate, responsabile cu întrebuintarea gazelor de luptă, precum și de realizare a măsurilor de protecție.

Primul atac cu gaze pe frontul român a fost înregistrat pe **1/2 septembrie 1916**, la marginea satului **ORLAT**, jud. Sibiu, în pregătirea bătăliei de la Sibiu (13/26-15/28 septembrie 1916). Armata 9 germană a folosit proiectile de artilerie încărcate cu o substanță iritant-lacrimogenă determinând înlocuirea Regimentului 5 Vânători cu Regimentul 1 Grăniceri.

La **28 aprilie 1917**, lt. col. medic Laurențiu Bârzotescu – șeful de stat major al Serviciului Sanitar al Armatei, a editat „**Instrucțiuni asupra protecțiunii împotriva gazelor asfixiante**”.

La **31 mai 1917**, Ministerul de Război hotărăște ca pe lângă Direcțiunea Generală a Munițiilor, condusă de inginerul Anghel Saligny, să se înființeze **Serviciul de Studii al Protecției Contra Gazelor Asfixiante**, care să aibă în componență un Laborator pentru studiul gazelor asfixiante și un Atelier de reparat măști. La conducerea acestui serviciu a fost numit profesorul universitar doctor Nicolae Costăchescu, șeful Laboratorului de chimie organică al Universității din Iași;

Ordinul Circular nr.12071 din 26 octombrie 1917, este primul ordin transmis în întreaga armată

română pentru aplicarea prescripțiilor din broșura *“Instrucțiuni privitoare la atacul cu gaze și apărarea contra gazelor asfixiante”* semnat de **gl. c.a. adj. Constantin Prezan, șeful Statului Major General al Armatei. La Marele Cartier General (Serviciul Sanitar) va funcționa un birou, Șeful de Stat Major al Serviciului Sanitar va conduce lucrările biroului de la M.C.G., echipele chimico-tehnice. cursurile de instructori și are obligația de a controla existența, situația materialului de apărare contra gazelor, cunoșterea întrebunțării lui, organizarea serviciului de apărare la divizii și pe poziții....”**

Principalul efect al înființării serviciului de apărare contra gazelor, în toamna anului 1917 l-a reprezentat creșterea considerabilă a capacității de luptă a armatei române în condițiile întrebunțării de către inamic a substanțelor toxice de luptă.

La începutul anului 1922, **Direcția a XI-a Tehnică Superioară**, din Ministerul de Război, analizând problema armei chimice în ansamblul său, **a evidențiat necesitatea pregătirii armatei pentru a face față unui eventual război chimic și însărcinat Secția I Tehnică să studieze toate aspectele organizării unui serviciu specializat în armata română sistematizate în Referatul nr.116/27 aprilie 1923**, pe care ministrul de război **generalul Gheorghe D. Mărdărescu** a aprobat înființarea **Comitetului Tehnic al Războiului Chimic**.

Sub autoratul lt. col. medic **Laurențiu Bârzotescu** apare lucrarea *„Gazele ca mijloc de luptă. Întrebunțarea lor în Războiul 1914-1918. Atacul cu gaze și apărarea contra gazelor”* – București, Tipografia Gutenberg, 1922.”

Prin **Decizia Ministerială nr. 297** din 8 mai 1923, publicată în Monitorul Oastei nr. 28/15 mai 1923 *„La Direcția a XI-a Tehnică Superioară va funcționa un Comitet Consultativ pentru chestiunile tehnice privitoare la războiul chimic”*, compus din: președinte-directorul superior al Direcției a XI-a Tehnică – gl. div. **Ioan Ghinescu**, membri: profesorii universitari **Neulai Costăchescu**, **Ștefan Minovici**, **Negoită Dănăilă**, lt-col. farmacist doctor **Alexandru Ionescu-Matiu** și cpt. farmacist **Constantin Hârșovescu**. În prima ședință a Comitetului Consultativ (04.08.1923), s-a propus și aprobat crearea în cadrul Direcției a XI-a Tehnică Superioară a unui organ special denumit **Secția IV Gaze de Luptă** cu misiunea *„centralizării tuturor chestiunilor relative la războiul cu gaze”* urmând să coordoneze *„instituțiile războiului cu gaze”* și Comitetul Consultativ.

La 15 Noiembrie 1923, prin decret ministerial, Comitetul Consultativ se transformă în **Comitetul Consultativ de Gaze**. În localul destinat din cazarma Sf.Gheorghe (Malmaison), București (Calea Plevnei), la **20 Noiembrie 1924**, au început cursurile **Școlii de Apărare Contra Gazelor**. Pe baza propunerilor Comitetului prin aprobarea ministerială pe raportul Marelui Stat Major nr. 665 din 31 Octombrie 1924, Secția a IV-a Gaze din Direcția a XI-a Tehnică Superioară s-a transformat în **Serviciul Gazelor** și s-a înființat

Laboratorul de Cercetări.

Prin Înalt Decret Regal, **MS Regele Ferdinand I, la 01 ianuarie 1925 legiferează înființarea Serviciului Apărării Contra Gazelor (S.A.C.G.)**, subordonat Direcției a XI-a Tehnică din Ministerul de Război. **Directorul S.A.C.G.-colonel George E. Popescu** (până în 1929), concluziona: *„Acest organ, creat în parte în 1924 și definitiv la 1 Ianuarie 1925, este o grupare de specialiști civili și militari care cu sprijinul puternic al Ministerului de Război și sub impulsul șefilor militari și al profesorilor universitari ce au binevoit a răspunde la apelul armatei s-au pus la lucru, s-au devotat și dedicat chestiunii gazelor de luptă căutând a realiza fapte iar nu a imita pe boierul din povestea „Ion Roată și Unirea”*. Acesta cuprindea un organ central de concepție și de coordonare a lucrărilor celor 3 organe de execuție – Laboratorul de cercetări, Atelierul central de măști, Școala de gaze. Structura centrală a Serviciului Gazelor era organizată pe 4 birouri: informații și mobilizare, studiul gazelor, apărarea contra gazelor, administrația și Registratura. În **februarie** a fost constituită **Compania de Gaze (A.C.G.)-104 oameni trupă (4 plutoane)**.

Conform **Înalt Decret (Î.D.) Nr. 4102 din 23 decembrie 1926**, publicat în M.O. Nr.11 din 16 ianuarie 1927, Serviciul de Apărare contra Gazelor (S.A.C.G.) înființează **Revista „ANTIGAZ”** care va apărea, în principiu, lunar. **Armata dă alarma și face apel** *„la toate competențele din țara noastră – civile și militare – pentru o colaborare permanentă și durabilă în scopul de a ataca și rezolva problemele din domeniul Chimiei pure și aplicative pentru realizarea dublului obiectiv: propășirea și bunul trai al națiunii în timp de pace, precum și sprijin eventual, la nevoie, în caz de război.”*

Celui de-al doilea **Congres al Societății de Chimie**, ținut la **Băile Herculane-21-24.05.1927**,

„i-a fost merit să pună temelia solidă a colaborării tuturor competențelor din țară în serviciul marelui cauze a Apărării Naționale”. Prin **Decizia Ministerială nr.575/25.06.1927** a fost înființat la Cluj **Institutul Chimic Militar**, care a început să funcționeze la **15 noiembrie 1927**, mutat la București la Malmaison, desființat în **1935**.

La **25 martie 1931**, în **Conferința „Din problemele războiului chimic”** expusă la **Congresul al treilea al Societății de Chimie din România, dr. Costin D. Nenitescu** remarca: *„După descoperirea prafului de pușcă în secolul al XIII-lea, nici o altă invenție nu a produs schimbări atât de profunde în arta militară ca întrebuițarea mijloacelor chimice de luptă în războiul trecut.”*

Prin Ordinul Marelui Stat Major/Secția 1 Organizare nr.4033 la **7 mai 1931** a fost înființat la București, cazarma Malmaison, **Centrul de Instrucție A.C.G. (C.I.A.C.G.)**, recunoscut ca atare prin Legea cadrelor și efectivelor armatei din 09.05.1932, prin fuzionarea Școlii A.C.G., Cp.dpo.mat.A.C.G., Cp.A.C.G. și Școlii de Ofițeri Sanitari de Rezervă, Subofițeri Sanitari și Droghiști. Reprezintă debutul învățământului de formare, perfecționare și specializare a cadrelor active și de rezervă din armă. Între **1936-1940** în cadrul C.I.A.C.G. funcționează **Școala de Aplicație a Armeei Chimice** pentru formarea absolvenților Institutului Chimic Militar. Este desființat la 22.01.1945 prin dispoziția Comisiei Aliate de Control.

S.A.C.G. și-a schimbat denumirea prin ordinul ministrului armatei, la **24 iunie 1931**, în **Direcția Serviciului Chimic Militar**, subordonată **Inspectoratului General Tehnic al Armatei**. În perioada **interbelică** și după război, până la 4 iulie 1951, denumirea Direcției a suferit diferite modificări terminologice și subordonări.

Comitetul Consultativ de Gaze, la 23 iulie 1931, s-a transformat în **Comitetul Tehnic Consultativ pentru Gazele de Luptă** subordonat Inspectoratului General Tehnic al Armatei.

Promulgarea la **28 aprilie 1932**, prin Î.D. nr. 1536/1932 a **Legii nr. 125 relativă la modificarea Legii de organizare a armatei**, publicată în M.O. nr.132/1932 și promulgarea **Legii relative la**

stabilirea cadrelor și efectivelor armatei din 4 mai 1932, publicată în M.O. nr.106 din 9 mai 1932, constituie consacrarea în terminologia militară românească a sintagmelor **arma chimică** (de sine stătătoare între celelalte arme, distinctă în cadrul armatei române), **trupe chimice** și **ofițer chimist**; culoarea acestui gen de armă fiind „galben-verzui”, iar **semnul de armă – o mască contra gazelor**. Se înființează **Batalionul A.C.G.** (în cadrul C.I.A.C.G.) care din **24.02.1941**, îndeplinește misiuni specifice de război. În 1945, pe baza dispozițiilor impuse de **Comisia Aliată de Control, M.St.M.**, prin **Ordinul nr. 76500/22.01.1945**, Direcția Apărării Contra Gazelor, Centrul de Instrucție A.C.G.(București) și Batalionul A.C.G. au fost desființate, rămânând numai cele două companii de protecție antichimică de la armatele operative care se găseau pe front. După terminarea războiului aceste companii au fost și ele desființate la 30 iunie 1945. A luat ființă **Biroul 5 Gaze** din **Direcția Artileriei**, având în subordine doar **Depozitul de Materiale A.C.G.** Câmpulung Muscel. **Laboratorul de studii și experiențe al Armatei**, a trecut sub ordinele Direcției Tehnice, executând în principal, diverse analize (pentru combustibil, alimente, material de protecție).

Prin Ordinul M.St.M. nr. 48528/15.09.1948 s-a desființat **Serviciul Chimic** înființat la 10 Septembrie 1946, subordonat **Inspectoratului Tehnic al Armatei** și a luat ființă **Direcția Apărării Antichimice** în cadrul **Secretariatului General pentru Înzestrarea și Administrarea Armatei**.

La **25 Ianuarie 1949**, prin Ordinul ministrului apărării naționale nr.96, s-a desființat Secretariatul General pentru Înzestrarea și Administrarea Armatei, împreună cu direcțiile acestuia, inclusiv Dir.Ap.A.Ch. și a luat ființă „**Spatele Armatei**”, în a cărei organică identificăm **SECȚIA CHIMICĂ**.

În **octombrie 1949**, în întreaga structură a Ministerului Apărării Naționale au fost operate importante modificări, printre care și transformarea Secției Chimice în **Direcția Apărării Antichimice** în aceeași coordonare.

Începând cu anul de învățământ 1950/1951 în cadrul Academiei Militare Tehnice s-au deschis cursurile **Facultății de Chimie Aplicată**, Specialitatea **Apărare Antichimică**, pentru formarea inginerilor de chimie militară; cursurile au fost întrerupte în perioada 1955-1964 și 1982-1991.

Direcția Apărării Antichimice își schimbă denumirea în **Comandamentul Trupelor Chimice (C.T.Ch.)** la **4 Iulie 1951**, prin Ordinul ministrului forțelor armate nr.00317319/1951. Structura C.T.Ch. s-a dezvoltat, restructurat și modernizat

continuu, sporindu-și aria de responsabilitate în trend cu dezvoltarea și perfecționarea ADMNBC, cu noile misiuni de protecție împotriva acestora, ridicând nivelul de pregătire pentru luptă și de înzestrare al trupelor chimice corespunzător celui din armatele moderne.

La **10 Septembrie 1953**, apare primul număr al **Buletinului Trupelor Chimice** cu scopul răspândirii în armată, în special, în structurile de chimie militară a cunoștințelor relative la S.T.L., dezbaterii principiilor, procedeele de organizare și realizare a asigurării chimice, studiilor de cercetare științifică a protecției trupelor, pregătirii de luptă etc. cu apariție bianuală.

Conform cu cele prevăzute în statul de organizare nr. 16/180 comunicat de M.St.M. cu nr. C.L. 001254 din **8 martie 1955**, **Academia Militară „I.V.Stalin”** a început noul an școlar la 1 Noiembrie 1955. Șeful serviciului chimic (un lector de la catedre de tactica armei atomice și chimice), Catedra „**Tactica Armei Atomice și Chimice**”, Facultatea de chimie, Catedra de chimie și fizică, Laboratorul catedrei de protecție antichimică.

La **15 aprilie 1956** intră în vigoare noul stat de organizare nr.16/180 comunicat de M.St.M. cu nr. C.L.002232 din 12.04.1956, catedra se redenumesc **„Catedra de Tactica Armei Chimice”**.

Începând cu **09 Ianuarie 1959** sintagma „**Apărare Antichimică**” - adoptată la 15.09.1948, se actualizează cu denumirea „**Protecție Antichimică**”.

În contextul reformelor postdecembriste ale Armatei României la **1 August 1990**, **Comandamentul Trupelor Chimice** se transformă în **Inspectoratul General al Protecției Antichimice**, subordonat Comandamentului Trupelor de Uscat.

În baza O.G. 19/21.07.1993 și a O.G. 24/30.08.1993, începând cu **1 Decembrie 1993** a încetat funcționarea **INSPECTORATULUI GENERAL AL PROTECȚIEI ANTICHIMICE**.

La Statul Major General se înființează **Inspectoratul Statului Major General**, care are în componere **Inspectorul pentru Protecția Antichimică** căruia i se subordona **Biroul** de la Inspectorul pentru Protecția Antichimică.

La statele majore ale categoriilor de forțe se înființează **Secția (Birou) de Protecție Antichimică**.

Protecția antichimică și-a încheiat parcursul la **1 Mai 1995**, actualizându-se – „**Protecție Nucleară, Biologică și Chimică (Pr. N.B.C.)**” care explicitează mai bine domeniul de competență și rezonează cu începuturile participării la Parteneriatul pentru Pace – efortul de preluare a standardelor N.A.T.O. (STANAG-uri), efortul de restructurare al armatei la scara domeniului, etapă intermediară, o anticameră

pentru accesarea la Organizația Tratatului Nord-Atlantic (N.A.T.O.).

Restructurarea organizării MStM după modelul NATO, la **01.05.1997**, redefiniște domeniul cu sintagma „**Apărare Nucleară, Biologică și Chimică. (Ap. N.B.C.)**” pe deplin corespunzătoare etapei, aspirațiilor și activității similare cu a N.A.T.O. către care tindeam și ne pregăteam în cadrul Parteneriatului pentru Pace. Domeniul se completează cu Evenimente Alte Decât Atacul (Debite Mici ale Dozelor Absorbite, Substanțe Chimice Industriale), începuturile Sistemului pentru Avertizare și Raportare N.B.C., reluarea temei protecției colective, efortul pentru elaborarea Concepției Apărării N.B.C. și a Doctrinei Apărării N.B.C.

La **1 Noiembrie 2000**, reorganizarea Statului Major General și implicit a Direcției Doctrină și Instrucție (D.D.I.) – J7 consfințește **încetarea existenței structurilor centrale ale armelor**.

Noua structură D.D.I. are în organică o Secție Instrucție organizată pe Birouri – între care menționăm **Biroul Arme** cu specialitățile **Geniu și Apărare N.B.C.**

În perioada **20 Martie-Noiembrie 2003**, **Detășamentul 383 ApNBC** – de valoare companie – în componere cu efective din Brigada 81 Mecanizată. „General Grigore Bălan”, Școala de Aplicație pentru Apărarea N.B.C. „Muscel”, Batalionul 49 Ap. N.B.C. „Argeș”, Statul Major General. (Consilierul pe probleme de Ap. N.B.C.), Statul Major al Forțelor Terestre (ofițerul de stat major în Biroul Operații Multinaționale/Serviciul Operații), Direcția Generală de Informații a Apărării a participat – în cadrul „**Coalției împotriva Irakului-Iraqi Freedom și Enduring Freedom**” la singurul război în care a fost iminentă folosirea armelor chimică și biologică.

În baza Dispoziției șefului SMG nr. S-15/22.02 2010 pentru aprobarea „*Nomenclatorului armelor, serviciilor și specialităților militare ale ofițerilor, maiștrilor militari și subofițerilor*”, ale Ordinului ministrului apărării naționale nr. M.S. 9/16.01 2010 pentru aprobarea „*Nomenclatorului specialităților militare și funcțiilor soldaților și gradaților voluntari*” și ale aprobării ministrului apărării naționale nr.CP2-154 11.01 2010, începând cu data de **1 Mai 2010** arma „**Apărare NBC**” se actualizează cu denumirea „**Apărare Chimică, Biologică, Radiologică și Nucleară (Ap. C.B.R.N.)**”.

Menținerea zonelor de instabilitate, proliferarea armelor de distrugere în masă, chimice, biologice, radiologice și a celor nucleare, a tehnologiilor tot mai sofisticate, determină apariția unor noi forme de amenințare în care folosirea agenților toxici de luptă,

substanțelor/produșilor radioactive(i) sau agenților biologici cu diferite mijloace/dispozitive, militare sau improvizate și evenimentele ce se pot produce ca urmare a acțiunii umane ostile, necontrolate ori accidentale asupra instalațiilor cu risc chimic, biologic, radiologic sau nuclear pot determina contaminarea, pe diferite perioade de timp, a unor zone/suprafețe de teren cu valori variabile și consecințe deosebit de grave asupra vieții și a mediului. Această formă de amenințare determină o viziune nouă asupra evaluării riscurilor, consecințelor și efectelor de masă ce pot fi produse, a asigurării operațiilor, protecției forțelor și desfășurării activităților de către populația civilă în condiții de amenințare/nesiguranță sau a producerii/existenței unor zone/suprafețe mari de contaminare chimică, biologică, radiologică ori nucleară. În acest context contribuția apărării CBRN la îndeplinirea misiunilor presupune în mod necesar, situarea acestora pe coordonate care pot fi definite prin termenii *modern, eficace, flexibil*, iar asumarea obligațiilor de membru NATO și UE, ne impune valorificarea la maximum a potențialului acestei arme, printr-o acțiune tenace, focalizată, realizată cu profesionalism și cu perspectivă.

Structurile de apărare CBRN – structuri flexibile, multifuncționale, interoperabile și dislocabile, în măsură să execute întreaga gamă de misiuni specifice apărării C.B.R.N.-sunt integrate operațional, în

prezent, în toate formele acțiunilor militare pentru multiplicarea puterii de luptă a trupelor, în operațiile de stabilitate, precum și în anumite acțiuni de urgență civile specifice.

Maximă atenție a fost acordată coșmarului SARS-CoV-2. Lecțiile învățate vor fi determinante abordării ulterioare a componentei „Bio” din Apărarea Chimică, Biologică. Radiologică și Nucleară! Felicitări tuturor!

Să nu ne uităm patronii spirituali ai chimiștilor militari – **Sfinții Împărați, întocmai cu Apostolii, Constantin și Maica sa Elena** care ne veghează și ne ocrotesc! Un moment de aducere aminte și aprinderea candelii din suflet pentru toți făuritorii istoriei trupelor!

Folosesc acest prilej minunat, pentru a vă transmite gândurile bune de sănătate și viață lungă în deplinătate, precum și urările cele mai simțite din partea Asociației Cadrelor de Chimie Militară în Rezervă și în Retragere „Costin D. Nenitescu” care are filiale și subfiliale în București, Buzău, Câmpulung Muscel, Huși, Iași și Vaslui cu peste 200 de membri.

De asemenea, vă fac cunoscută buna intenție și răbdarea excelențelor lor, seniorilor de a vă aștepta, ca în timp să vă alăturați dumnealor.

Împreună să purtăm mai departe tradițiile acestei arme de elită a Armatei României și îi dorim „la trecutu-i mare, MARE VIITOR”!

Să ne călăuzească dorința de a sluji cu devotament și responsabilitate ROMÂNIA și poporul său, dobândind vibrația unică sub tricolor!

25 OCTOMBRIE – O SĂRBĂTOARE SCUMPĂ PENTRU ARMATA ROMÂNIEI

Gl. bg. (r) dr. GHEORGHE CREȚU

Col. (r) ing. ANDREI MARIN

Ziua Armatei României sărbătorită la 25 Octombrie a devenit pentru militarii acesteia, dar și pentru întreaga națiune, un măreț moment aniversar care încorporează spiritul de jertfă al celor ce și-au împletit destinele cu cele ale țării, fiind modele de dăruire, fără rezerve pentru asigurarea continuității noastre în spațiul ce ne-a fost hărăzit de Dumnezeu. „*Sprijinul cel dintâi și cel din urmă al unui neam*”- așa cum o definea cărturarul **Simion Mehedinți**, Armata României este o instituție fundamentală a statului cu rol esențial în apărarea intereselor vitale ale poporului român.

25 Octombrie semnifică lupta pentru integritate teritorială a României, care constituie menirea de bază a Armatei Române. Și cum am putea gândi altfel despre această zi când 25 Octombrie nu reprezintă o dată oarecare în istoria Armatei Române sau numai o victorie importantă a acesteia, obținută în glorioasa sa existență, ci întreaga luptă, jertfă și hotărâre de acțiune oricând și în orice condiții pentru libertate, independență, pentru unitatea națională și integritatea teritorială.

Sărbătorirea de către poporul român în fiecare an a Zilei Armatei României semnifică contribuția de acum 79 de ani a oștirii, pentru repunerea bornelor pe adevărata graniță de vest a țării, sfârtecătă prin Dictatul fascist de la Viena din 30 august 1940 prin care 43.492 kmp au fost smulși din trupul țării de către Ungaria Hortistă.

Operațiunea de eliberare a părții ocupate a început în Carpații Orientali odată cu întoarcerea armelor și trecerea Armatei României alături de puterile aliate, mai precis în noaptea de 23 spre 24 august 1944 și a fost împlinită la 25 Octombrie 1944, după 63 de zile de lupte crâncene, timp în care au fost lichidate, rând pe rând, rezistențele inamice, unele deosebit de puternice, la Sfântul Gheorghe și Tg. Mureș, la Iernut și Oarba de Mureș, la Păuliș și Timișoara, pe Crișuri și pe Someș, în munții Mezeș și Făget, Oradea și Carei. 25 Octombrie a rămas în urma eliberării de către Armata Română a ultimei localități românești din N.V. Țării de sub ocupația străină, respectiv orașul Carei, **o zi de împlinire națională.**

Referindu-se la această reușită „**Ordinul General nr. 77**” din 26 octombrie 1944, semnat de ministrul de război Mihai Racoviță consemna: „...*Ardealul sfânt,*

leagăn scump al românismului, furat printr-un odios dictat, oferit cu generozitate magnaților maghiari pentru întregirea latifundiilor lor a revenit.... prin luptă dreaptă și jertfă vrednică, la Patria din care a fost rupt. O graniță blestemată trasată din ură și răzbunare a despărțit timp de patru ani părinții de copii și frații de frați; lanțurile robiei au fost rupte, granița fictivă și odioasă a fost trecută într-un iureș...”. Iată că după patru ani de cumplită suferință și împilare, Ardealul a fost eliberat de sub hoardele cotropitoare. Stindardul libertății și drepturilor noastre nepieritoare îmbracă azi în sărbătoare orașele și satele pângărite de urgia uzurpatorilor... Plaiurile și codrii Maramureșului, Țării Oașului și Crișanei vuiesc iarăși de voioșia libertății câștigate.

Pe 25 octombrie 1944, militarii români care au eliberat Careiul, ultima localitate românească aflată sub ocupație maghiară au fost din Armata a 4-a. În ordinul de zi trimis trupelor, Generalul Avramescu, comandantul acesteia, omagia astfel vitejia militarilor români: „*La chemarea țării pentru dezrobirea Ardealului răpit prin dictatul de la Viena ați răspuns cu însufletire și credință în izbânda dreptății neamului românesc. Tineri și bătrâni ați pornit spre hotarele sfinte ale patriei și cu pieptul vostru ați făcut zăgaz de neînfrânt dușmanului care voia să ajungă la Carpați. (...) Azi, când avangărzile trec pe pământ străin, pentru desăvârșirea înfrângerii definitive a dușmanului, gândul meu se îndreaptă către voi cu dragoste și admirație pentru faptele voastre de arme. Peste veacuri veți fi slăviți, voi ofițeri și ostași care ați eliberat Ardealul. (...) Încrezători în destinul neamului și luând pildă de la cei ce au pus Patria mai presus decât viața, continuăm lupta strâns uniți în jurul steagului și tronului.”*

Așadar Armata Română dovedea și prin această izbândă că în momentele de răscruce ale istoriei s-a ridicat la înălțimea așteptărilor și năzuințelor poporului. Ea avut un rol esențial în realizarea Unirii Principatelor Române, în Războiul din 1877 - 1878 și cucerirea Independenței de stat a României, în făurirea Statului Național Unitar Român în istoricul an 1918 și în apărarea înfăptuirilor acestuia în întregirea, chiar și parțială, în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, a teritoriilor răpitate de statele vecine revizioniste în tragicul an 1940 ș.a.

Nu putem să nu amintim aici, faptul că Armata Română și-a adus o contribuție de seamă la zdrobirea hitlerismului, alături de puterile aliate și dincolo de

fruntariile țării ceea ce a condus la eliberarea și altor popoare din Europa cuprinse în vâltoarea celui de-Al Doilea Război Mondial.

De sărbătoarea Armatei ne plecăm cu smerenie capetele în fața memoriei celor peste 800.000 de ostași pe care Armata Română i-a pierdut numai în cel de-Al Doilea Război Mondial. Cinstim eroii români, căzuți pe câmpul de onoare pentru eternitatea României, care-și dorm somnul de veci în glia străbună, în pământuri străine, în adâncul apelor, sub lespezi de piatră sau fără mormânt și cruce la căpătâi. Trupurile lor neînsuflețite au jalonat drumul unităților și marilor unități de toate armele de la Prut, Cotul Donului, Stepa Calmucă și Stalingrad și de acolo până la Budapesta și apoi până în Podișul Boemiei. Dacă adăugăm aici și alte sacrificii pe care armata țării le-a dat în existența sa, vom reuși să alcătuim tabloul jertfelor nepieritoare ale acesteia.

De Ziua Armatei României, un gând pios pentru toți eroii acesteia. Se cuvine să înălțăm rugi pentru toți cei care și-au dat viața atât pe pământ românesc, cât și străin pentru edificarea neîncetată a liniștii și păcii.

Ziua Armatei a rămas și va rămâne simbolul demnității celor înrolați sub tricolor și care au contribuit și contribuie activ la întărirea securității și

apărării în această parte a Europei, aici în granița de est a NATO și UE.

Astăzi, când din nou zăngănitul armelor ne vestește că pe pământ încă nu este pace, impune Armatei Române să se pregătească cu deosebită consecvență ținând seama și de faptul că cel de-al treilea mileniu, la începutul căruia încă suntem, a venit și va veni în continuare cu noi schimbări în fizionomia câmpului de luptă modern, precum și în distribuția și angajarea forțelor. Desfășurarea războiului modern va angaja sisteme militare cu structură interarme și intercategoriale în cele cinci medii de ducere a războiului: uscat, aer-cosmos, apă, sub apă, subpământ. Și dacă mai ținem seama că era informațională își face tot mai simțită prezența, vom avea de-a face, într-un viitor nu prea îndepărtat cu o adevărată revoluție a mediului militar în totalitatea sa.

Toate structurile ANCMRR au sărbătorit și în acest an Ziua Armatei României, unele în organizare proprie, altele în colaborare, iar o bună parte s-au alăturat activităților organizate și desfășurate pe plan local, în mod deosebit, de către structurile militare existente. Important este că toate activitățile au fost deosebit de diverse, cu conținut bogat și mai ales de calitate (imagini pe coperta 2).

VOI OȘTENI AI ȚĂRII MELE

Motto: *Voi oșteni ai țării mele, însemnați cu stele-n frunte,
Voi îmi sunteți vii exemple de tărie și virtute,
Când în focul unor lupte, viața voastră dat-ați vamă
Pentru-a noastră veșnicire, pentru-a țării încă fală.*

Din a vremii adâncime, când în aste locuri sfinte
Domnul ne-a făcut cuibarul să fim lumilor aminte,
El ne-a dat în grijă țara, bună ca o-mbucătură,
Să o ținem veșnicită, vremi ce vin, din ce trecură.

Voi cu dragostea de țară fost-ați stâlpi de lumânare,
Care ardeți să-nsfințească tâmpla marilor altare,
Preaștiind că libertatea, dacă vrei s-o încinstești,
Viața ta o dai ca vamă, către lumile cerești.

De-asta-mi sunteți nemurire în a pietrelor Columne,
Să-nsfințiți țărâna țării cu a voastre sfinte urme,
Iar în suflete și brațe să ne puneți cea tărie
Să putem a trece-n pace, vremi haine ce-or să vie.

Risipiți din mal de mare, până sus pe'nalte creste,
Voi innobilați pământul, ca'nălțimile celeste
Să îmi cearnă neuitare peste-a voastră plânse nume,
Ce duc țara înainte, ca în vremile străbune.

Noi, în zi de sărbătoare în pomelnic vă vom pune
Și cu inima cernită vă vom face-o plecăciune,
Ca să știți că încă suntem în cel suflet întristați,
Și gândind la voi o clipă, cu ochii noștri-s lăcrimați.

MIRCEA DORIN ISTRATE
Președinte al Uniunii Scriitorilor din jud. Mureș

EVENIMENT

A XVII-A EDIȚIE A SALONULUI DE CARTE – POLEMOS

Dr. NARCISA GRĂDINARU

Salonul de carte POLEMOS, organizat la Galeria Artelor a Palatului Cercului Militar Național, prin care Editura Militară marchează în fiecare an Ziua Armatei României și-a deschis porțile, în 2023 în perioada 18-21 octombrie, marcând astfel a XVII-a ediție a acestuia.

Salonul de carte POLEMOS este organizat sub patronajul Comandamentului Logistic Întrunit în colaborare cu Societatea Scriitorilor Militari, având parteneri Cercul Militar Național, Biblioteca Militară Națională, Societatea Editorilor din România și Amplus Internațional Ltd. Această ediție a adus laolaltă un număr însemnat de participanți precum: Editura Academiei Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu”, Centrul Tehnic-Editorial al Armatei, Asociația „Clubul Amiralilor”, Asociația Națională Cultul Eroilor „Regina Maria”, Editura Detectiv Literar, Editura UZP, Fundația Culturală „Magazin Istorice”, Eurodidactica, Fundația Speteanu, Revista „Gândirea Militară Românească”, Editura Hasefer, Revista „Historia”,

Institutul pentru Studii Politice de Apărare și Istorie Militară, Academia Română – Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, Editura Meteor Press, Editura Mica Valahie, Editura Militară, Editura Ministerului Afacerilor Interne, Editura Paul Editions, Editura Prospexi, Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989, Editurile Semne-Artemis, Muzeul Militar Național „Regele Ferdinand I”, Societatea Editorilor din România, Societatea Scriitorilor Militari, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I” și Trustul de Presă al Ministerului Apărării Naționale.

Cei care au trecut pragul acestui salon frumos prezentat, mulți dintre ei cadre militare în rezervă și în retragere, au avut posibilitatea să se „înarmeze” cu cărți pe teme de istorie, politici și strategii de securitate, studiul conflictelor etc. toate având autori de marcă din domeniul istoriei, vieții cultural-științifice și militare românești.

Un bilanț al lansărilor, la Salonul de carte Polemos, peste 40 de titluri, demonstrează că

între participanți s-a desfășurat o adevărată competiție, mai ales prin tematica cărților cu care s-au prezentat la această ediție, precum și prin numărul acestora. Printre cei mai prolifici participanți remarcăm: **Editura Militară** care s-a pregătit, așa cum declara directorul acesteia, domnul **Marius Iorgulescu** sub semnul împlinirii, în 2023, a 80 de ani de la Bătălia de la Stalingrad, cele mai multe editoriale fiind dedicate Armatei României și eroilor ei participanți la aceasta; **Asociația Clubul Amiralilor** cu cărți apărute în 7 edituri printre care se remarcă **Editura Academiei Navale „Mircea cel Bătrân”, Editura U.Z.P., Institutul pentru Studii Politice de Apărare și Istorie Militară**. S-a remarcat de asemenea, prin cărțile și tematica acesteia și **Editura Prospexi**, o editură tânără condusă de col.(r) Doru Podgoreanu, cu sediul în Dorohoi, participant pentru prima dată la acest salon de carte.

O privire generală scoate în evidență că de fapt, toate editurile participante s-au remarcat cu lucrări deosebit de interesante, căutate de cei prezenți. Închiderea celei de a XVII-a ediții a Salonului de Carte – POLEMOS a declanșat începerea pregătirii celei de-a XVIII-a ediții.

SUCCEȘ!

Deschiderea Salonului de carte „Polemos“

ECOURI

MAI PUTERNICI CA MUNTELE

Colonel (r) ION GH. TOMA
– Veteranul ziariștilor militari –

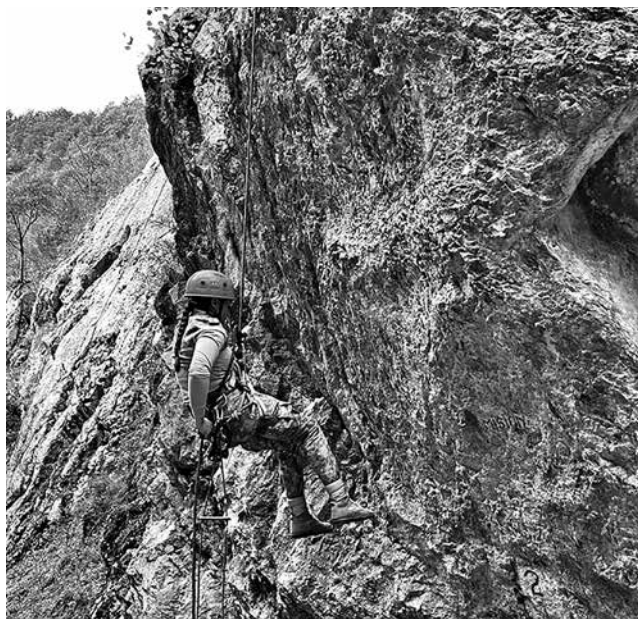
Într-o aplicație pe timp de iarnă, locotenentul Elena Marius, comandantul plutonului de cercetare a primit misiunea să pătrundă în dispozitivul adversarului și să raporteze disponibilitatea mijloacelor de foc ale acestuia, a subunităților sale.

Misiunea era foarte grea, dar ce acțiune de luptă a cercetașilor este ușoară?

Locul de dispunere a adversarului era în teren muntos. Locotenentul Elena Marius a ales să fie însoțită de doi dintre cei mai buni cercetași ai plutonului său, sergentul Preda și soldatul Ion. Cercetașii aveau asupra lor întregul armament de război și cel de protecție, gata să urce pe munte. Pe o distanță destul de mare, peretele părea drept și greu de surmontat. După multă chibzuință și analiză, locotenentul Elena Marius a hotărât locul de escaladare ca împreună cu echipa să pătrundă în dispozitivul inamicului. Să urci pe acest perete drept pare imposibil. Dar cercetașii, în pregătirea lor au făcut antrenament în acest scop, în condiții deosebit de grele: ploaie, lapoviță, ninsoare, furtună, căldură toridă, așa cum este vremea la noi.

- De aici, începe lupta noastră. Nu trebuie să dăm înapoi niciun pas. Voi sunteți mai puternici ca muntele. Am mare încredere în voi, în noi!

Și îndemnul ofițerului le-a încălzit inimile subordonaților, deși era un ger de crăpau pietrele. Pe primii zece, cinsprezece metri cucerirea înălțimii s-a

executat mai ușor. Terenul mai avea pe el unele gropițe, rădăcini de plante, iar cercetașii le-au găsit folosința. Pe urmă, a devenit drept ca o sticlă și nici urmă de sprijin nu aveau. Deplasarea devenea foarte grea și periculoasă. Cercetașul este împăratul câmpului de luptă, el are ochii rupți din soare, vede tot ce mișcă în zona de contact cu inamicul, el are urechile pe aceeași frecvență cu ale pământului și aude cel mai sensibil zgomot și sursa de unde vine acesta. El folosește picioarele nu doar ca să meargă, ci pipăie terenul, înaintează în așa fel ca să nu se demaște, el nu se îmbolnăvește niciodată pentru că natura îi dă surse de încălzire...

Locotenentul Elena Marius a urcat primii zece, cinsprezece metri și apoi s-a oprit, să-i ajute și pe cercetași să parcurgă această distanță. A aruncat frânghia sergentului Preda. Acesta a prins-o de corp și tânăra ofițer a început să-l tragă sus pe peretele muntelui. Militarul se prinse cu mâinile de colții de piatră pe care-i găsea pe teren și se sprijinea pe coate ca să înainteze. La un moment dat, observă că mâinile îi sângerează, dar nu se sperie, luptă cu el, face eforturi extraordinare ca să înainteze. Și parcă în sufletul său s-a născut mai mult ideea de a o respecta și prețui pe doamna locotenent pentru că aceasta îl ajută să înainteze, îi protejează viața, ca și la sora care l-a ținut patru ani în casa ei, în oraș, ca să termine liceul, ca și tatăl său care l-a educat cu multă dragoste și bucurie și l-a învățat meserie. Când a ajuns lângă doamna locotenent, i-a declarat ca și mamei sale:

- Sărut mâna doamnă locotenent! Să trăiți! Vă mulțumesc că vegheați la viața mea.

Nu-ți vine să crezi că se poate întâmpla așa. Doamna locotenent are cizeci și opt de kilograme, iar soldatul Ion cizeci și cinci. Pe o distanță apreciabilă, în aceste condiții, ea a tras pe munte o sută șapte kilograme. Sângele, din cauza efortului, i se prelingea pe degete și mâini. La obrazul stâng s-a lovit de o crenguță și i se vedea sângele pe față, deși se ștergea mereu.

Doamne, văzând această muncă eroică, înțelegem și mai bine ce este în inima cercetașilor, cât efort depun să-și îndeplinească misiunile încredințate pentru apărarea țării în care trăiesc și ei îi dau tot ce au mai bun și mai scump în ființele lor. Așa sunt cercetașii militari, luptă toată viața cu greutatea inerentă ale câmpului de luptă, unele ce par de domeniul fantasticului,

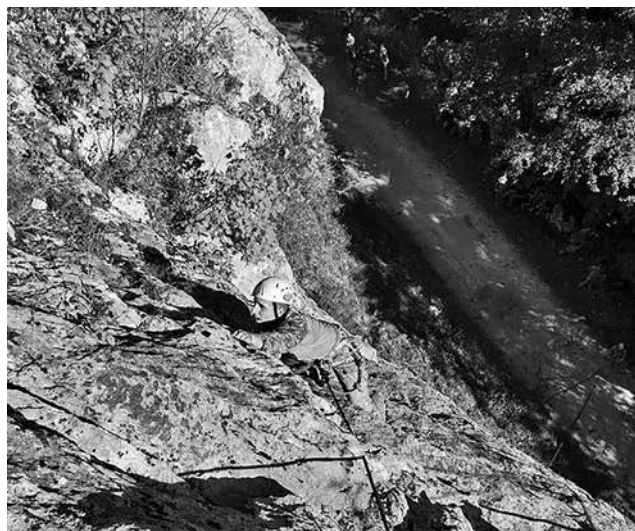

fabulosului, neobișnuitului. Și în aceste condiții foarte grele, înving, își îndeplinesc misiunile exemplar. Cu soldatul Ion a fost și mai greu. La un moment dat, urcând în condiții atât de dificile s-a destabilizat și balansul fiind puternic doamna ofițer a scăpat funia din mână, existând riscul să se prăbușească. Sergentul Preda, fiind în apropiere, punându-și viața în pericol a prins repede cordelina și astfel soldatul Ion a continuat misiunea. Gestul acesta a fost unul eroic și arată cât țin militarii unul la altul, ca frații. De fapt în îndeplinirea misiunilor ei nu sunt numai militari, cercetași, ci pur și simplu frați. De asta ei au încredere, de asta înving cu stoicism greutățile, ca în situația de față pentru a ieși învingători. Sergentul Preda este, într-un fel, frate cu soldatul Ion și cu toți militarii din plutonul de cercetare comandat de locotenentul Elena Marius. Ei sunt frați, în primul rând, în îndeplinirea misiunilor. Ei au părinți diferiți, dar se consideră frați în munca și viața pe care o duc.

Cercetașii militari își formează în cadrul instrucției astfel de legături puternice, sunt inteligenți, cu spirit de observație ieșit din comun, care valorează enorm în activitatea lor. Ei descoperă din cele mai mici fapte, întâmplări, problema care poate hotărî soarta luptei și o raportează comandantului. Dacă de el depinde și soarta luptei, ne dăm seama cât de important este și trebuie să-l respectăm și prețuim ca pe fratele nostru. El este un gigant cu spirit de observație, un luptător cu mult curaj, cu inițiativă, cu mare har în câmpul de luptă. Din experiență a rezultat că mintea cercetașului este o comoară. Lupta se transformă în mintea lui în gândire activă, în analiza atentă și precisă, în înțelepciune, este un har al cercetașului, el trebuie să străbată orice fel de obstacol întâlnește. O dată, de două ori, de douăzeci de ori. În astfel de momente, ei dau tot ce au mai bun în ființa lor. Mulți cercetași și-au dat și viața. Sergentul Preda, observând că locotenentul Elena Marius face eforturi supraomenești, și este doar o mână de om, oricât ar fi de comandant, mai obosește, îi propune să o înlocuiască, să fie el cel care îl ajută pe soldatul Ion. Aceasta-i răspunde scurt și hotărât că ea este comandant, că ea răspunde de îndeplinirea misiunii, de viața lor. Nu poate accepta în ruptul capului așa ceva.

- *N-am obosit. Câte misiuni de cercetare am efectuat, în viața mea, în niciuna nu am obosit. Corpul meu refuză să obosească, îmi este străin, interzis acest fenomen. Pe cercetaș nu-l schimbă, nu-l înlocuiește nimeni în luptă, el trăiește cu credința că își îndeplinește misiunile, așa cum se întâmplă și acum.*

Când cei trei cercetași au pătruns în dispozitivul adversarului, au rămas surprinși. Tranșeele, adăposturile toate erau goale, fără oameni, fără armament. Adversarul a luat hotărârea să-și schimbe dispozitivul. Locotenentul Elena Marius a sesizat acest lucru și

a raportat imediat comandantului situația existentă. Pe această bază, acesta a luat hotărârea să-l atace din mers pe adversar, producându-i mari pierderi. La aplicație a participat Șeful Statului Major a Marii Unități. Acesta s-a bucurat foarte mult de spiritul de prevedere al cercetașilor din subordinea locotenentului Elena Marius. Și a vrut personal să-i cunoască pe acești militari. Schimbarea dispozitivului de luptă de către comandant, ocuparea unei poziții de teren avantajoase, care a creat surprinderea adversarului, acesta fiind încercuit și nimic fără drept de apel au înclinat balanța aplicației. Prin această manevră pe care a executat-o, comandantul a dat lovitura. Cu forțe superioare, a lovit adversarul unde nu se aștepta, în încercuire, pierzând lupta fără drept de apel. Acțiunea în întregul ei a dovedit tuturor cât de importanți sunt în luptă cercetașii militari! Este limpede că oricând, în orice situație aceștia prin instruire și pregătire dovedesc măiestrie, ingeniozitate, surprindere în toate acțiunile de luptă.

Când bilanțul aplicației stă gata să înceapă, iată că sosește și echipa de cercetare comandată de locotenentul Elena Marius. Fata, îmbujorată la față, cu corpul drept ca de statuie, deși de trei zile și trei nopți nu s-au odihnit, se prezintă generalului.....

- *Domnule general-maior sunt locotenent Marius, m-am prezentat la ordinul dumneavoastră!*

- *Vă felicit doamnă locotenent pentru modul exemplar în care a-ți acționat, ceea ce a contribuit hotărâtor la îndeplinirea misiunii unității!*

Apoi, au fost felicitați și cei doi cercetași...

- *Cu câțiva ani în urmă, își amintește generalul, am comandat unitatea din orașul apropiat. Șeful cercetării era locotenent-colonelul Ioan Marius, un om deosebit. Purtați același nume. Îl cunoașteți cumva?*

- *Da, spuse zâmbind fata. Este tatăl meu. El m-a determinat să mă fac ofițer de cercetare, să mă pregătesc cu deosebit interes pentru orice misiune.*

- *Bag de seamă că avem de-a face cu transmiterea unei ștafete. Să fie într-un ceas bun!*

FILE DE ISTORIE

UNIREA PRINCIPATELOR ROMÂNE OGLINDITĂ ÎN SIMBOL HERALDIC

Col. (r) dr. CRISTACHE GHEORGHE

Membru titular al Academiei Oamenilor de Știință din România

S-au scurs 150 de ani de la trecerea în eternitate a unificatorului, reformatorului, părintelui fondator al României moderne, membru post-mortem al Academiei Române – Alexandru Ioan Cuza. Cuza Vodă nu a fost și nu va fi scos din conștiința românilor pentru faptele bune ce le-a săvârșit împreună cu colaboratorii săi pentru modernizarea României. Actul de la 24 ianuarie 1859, „*Ziua de aur a veacului*” cum au numit-o contemporanii, prin care Moldova și Muntenia s-au unit într-un singur stat, se înscrie ca un moment de însemnătate excepțională în istoria poporului român.

Înfăptuită acum 164 de ani pe calea dublei alegeri a lui Alexandru Ioan Cuza, Unirea din 1959 a fost înainte de toate expresia voinței naționale, rodul unei viguroase mișcări regeneratoare care a cuprins toate categoriile sociale, grupările și personalitățile politice, antrenând în acțiune conștiința și forța unui popor hotărât să-și făurească destinul istoric potrivit aspirațiilor sale de libertate și prosperitate.

Biografia domnitorului Principatelor Unite i-au atribuit pe bună dreptate, lui Alexandru Ioan Cuza supranumele de **unificator**, alături de popor, căci „**Unirea națiunea a făcut-o**”, de legislator, domnul

țăranilor, ostașul, diplomatul etc. fiindcă și-a pus sigiliul gândirii sale „**în spiritul veacului și al vremii lui în toate reformele noilor instituții**”.

I se cuvine însă lui Cuza Vodă și rolul de fondator al noilor însemne heraldice, ceea ce demonstrează faptul că unificarea principatelor nu era rezultatul unei acțiuni de moment, ci urmarea firească a zeci și sute de ani de lupte, încheierea unui proces istoric pe parcursul căruia românii și-au exprimat aspirațiile și prin simbol. Dovadă, stema se introduce cu mare rapiditate în toate domeniile noului stat, fiind înfățișată în forme deosebit de variate din punct de vedere heraldic pe publicații, tablouri, stampe, medalii (**fig. 1**).

Foarte sugestivă este și medalia de deputat în Adunarea Electivă a Munteniei. Pe avers sunt gravate două scuturi acolate cuprinzând cel din dreapta acvila cruciată și încoronată ținând în gheare însemnele puterii, cel din stânga capul de bour (**fig. 2**).

Unitățile militare și-au confecționat, asemenea matrice sigilare având în câmp stema unită.

S-au conservat tiparele sigilare utilizate în această perioadă de Comenduirea Pieței din Iași (**fig. 3**).

Comisia centrală de la Focșani, creată în 1859 ca urmare a hotărârilor

Fig. 1 Stema Principatelor Române, 1860

AVERS

REVERS

Fig. 3

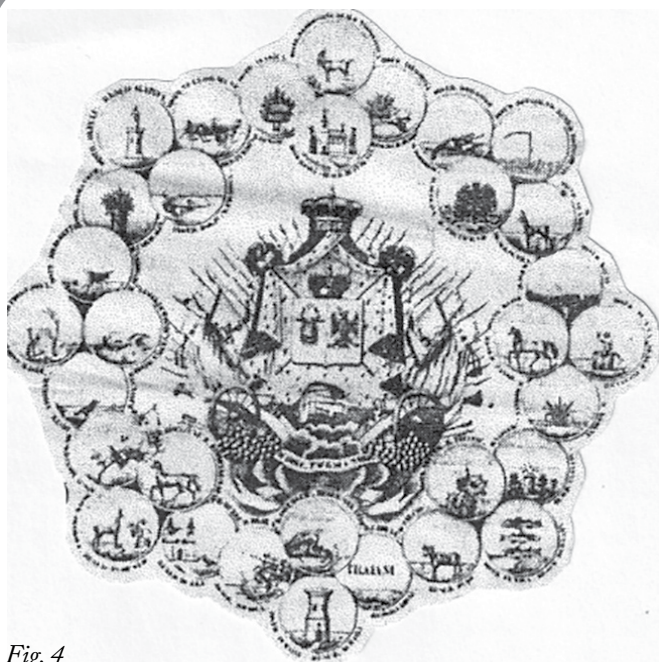

Fig. 4

Fig. 5

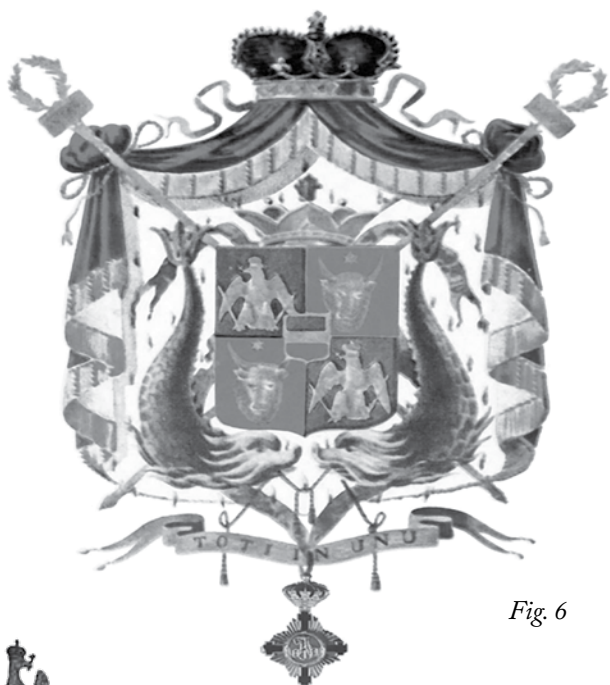

Fig. 6

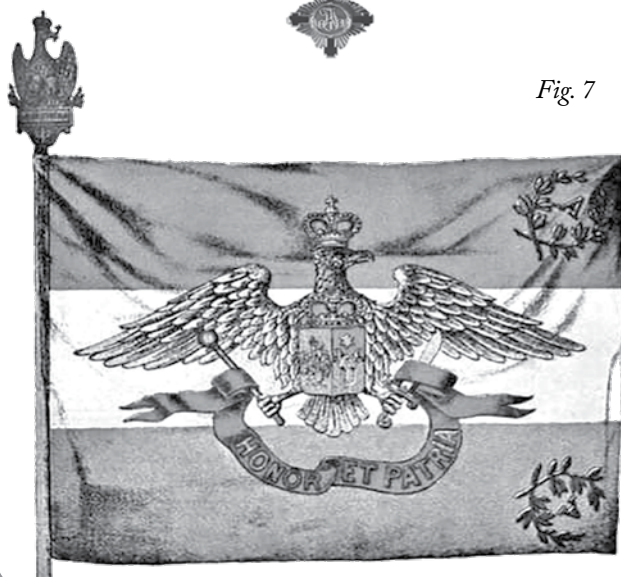

Fig. 7

Conferinței de la Paris, în vederea elaborării unor legi comune pentru cele două principate, a utilizat un sigiliu cu aceeași reprezentare.

Stema Principatelor Unite, înconjurată de medaliioanele districtuale, sugerează plastic noua formă de stat și unitatea dintre toate regiunile țării (fig. 4).

În 1862, în urma unificării Adunărilor legislative și a formării guvernului unic, se stabilește o nouă stemă de stat. Dovadă a schimbării caracterului statului, stemele țărilor surori sunt plasate într-un singur scut, locul prim avându-l Țara Românească, pentru sublinierea contribuției acesteia la realizarea unirii (fig. 5).

În 1863 s-a constituit o nouă stemă de stat, ce va fi utilizată din primele luni ale anului 1864, paralel cu cea descrisă mai sus. În noua stemă se introduce o eșarfă cu deviza **TOȚI ÎN UNU**, iar în unele versiuni și cea mai înaltă decorație proiectată de Alexandru Ioan Cuza (Ordinul Unirii) (fig. 6).

Un moment deosebit în educarea sentimentelor patriotice la ostași îl reprezintă înmânarea steagurilor tricolore unităților militare, acțiune ce s-a desfășurat în mod solemn în ziua de 1/13 septembrie 1863, zi cu adânci semnificații pentru armata română. În cuvântul adresat ostașilor, Al. I. Cuza evidențiază semnificația deosebită a drapelului: „Primind noile drapele, reamintiți-vă că v-am încredințat onoarea țării. Drapelul este România, acest pământ binecuvântat al Patriei, udat cu sângele străbunilor noștri și îmbelșugat cu sudoarea muncitorului. Este familia, căminul fiecăruia, casa în care s-au născut părinții voștri și în care se vor naște fiii voștri... Drapelul este în același timp trecutul, prezentul și viitorul; este istoria întregă a României”.

Steagurile distribuite de domnitorul Cuza erau compuse din cele trei culori redată orizontal. Pe o față

Fig. 8

a acestora se afla imprimată stema țării, eșarfa roșie purtând deviza **HONOR ET PATRIA**, sprijinită pe spadă și sceptru, înconjoară marginea inferioară a scutului (fig. 7).

Steagul domnesc al domnitorului patriot era confecționat din mătase tricoloră (roșie, galben, albastră) de formă dreptunghiulară, iar culorile sunt dispuse orizontal, cu roșu în partea superioară, galben la mijloc și albastru în partea inferioară. Pe centrul pânzei este pictată stema Principatelor Unite - acvila și capul de bour - încadrată de drapele tricolore înclinate ușor spre exterior. Deasupra stemei se află o coroană princiară și inscripția: „**UNIREA PRINCIPATELOR FERICIREA ROMÂNILOR. TRĂIASCĂ A. IOAN I^o**”, care nu se mai distinge decât parțial. (fig. 8).

Domnitorul Al. I. Cuza s-a preocupat și de instituirea primelor decorații românești. În 1860 a fost emisă prima medalie românească menită a răsplăti faptele eroice ale soldaților și ofițerilor din unitatea de pompieri care a înfruntat, în 13 septembrie 1848 oștile turcești venite să reprime revoluția, **PROVIRTUTE MILITARĂ** (fig. 9). Este realizată din bronz, pe o parte având gravat în relief „13 septembrie 1848. Dealul Spirei”, iar pe cealaltă vulturul cu capul de zimbriu pe piept, în scut și inscripția „*Pro virtute militari*”.

Ea va fi efectiv acordată abia în 1866, veteranilor luptelor din 1848 de pe Dealul Spirei de către Locotenența Domnească care a condus țara în perioada de după abdicarea lui Cuza și instalarea noului domnitor, Carol I.

Cuza reia cu și mai multă hotărâre ideea instituirii unor decorații românești. Ar fi dorit ca, la aniversarea a cinci ani de la Unirea Principatelor (adică la 24 ianuarie 1864), să instituie un ordin național dedicat tocmai acestui eveniment major al istoriei noastre, distincție care urma să se numească „**Ordinul Unirii**”. Ordinul a fost confecționat din smaltz albastru reprezentând o cruce înconjurată de raze, purtând deasupra coroana princiară în centru, medalion din smaltz roșu, înconjurat de un cerc albastru închis pe care se află legenda

Fig. 9

AVERS

REVERS

„**GENERE ET CORDE FRATRES**”, („**FRAȚI PRIN ORIGINI ȘI SIMȚIRI**”), înconjurată de o cunună de frunze de stejar, pe medalionul roșu, la mijloc, pe avers cifrele 5 și 24, simbolul Unirii celor două principate, iar pe revers monograma principelui (fig. 10). Acest Ordin nu a fost distribuit din cauza împotrivirii Porții Otomane, care interpreta acțiunea lui Cuza ca o manifestare evidentă a tendinței de independență.

Ordinul Unirii a servit drept model pentru prima distincție oficială acordată de statul român independent, Ordinul național „**Steaua României**”, instituit de domnitorul Carol I pe data de 10 mai 1877, după proclamarea independenței. De atunci și până în ianuarie 1948, când a fost abrogat, Ordinul „**Steaua României**” a fost cea mai reprezentativă distincție a României.

Iată numai câteva din marile înfăptuiri ale domniei lui Alexandru Ioan Cuza, care au dus la crearea României moderne și au făcut ca figura luminoasă a domnitorului patriot să rămână vie în conștiința românilor.

Una dintre cele mai reușite sinteze ale împlinirilor de ordin politic și social din vremea domniei lui Cuza Vodă ne-a fost dat s-o citim, nu în pagină de

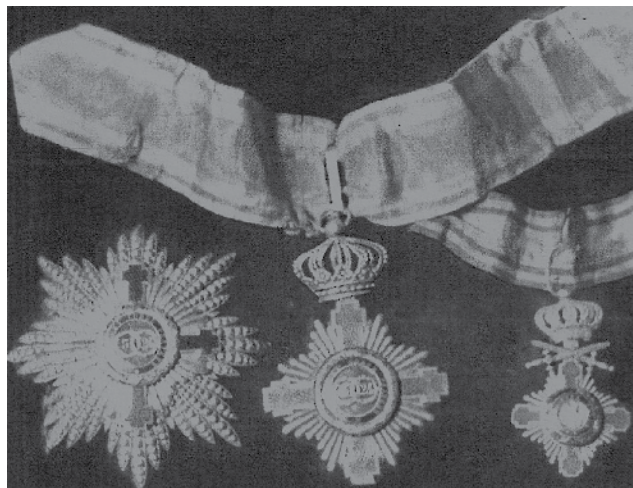

Fig. 10

1. gradul de mare cruce; 2. gradul de comandor;
3. cu spade, pentru fapte de merit ostășești

carte, ci fapt mai rar întâlnit gravată, la sugestia a doi mari istorici ai României, Alexandru D. Xenopol și Nicolae Iorga, pe placa din metal fixată pe fațada monumentului ce i s-a ridicat, prin subscripție publică, dezvelită la data de 27 mai 1912, în prezența regelui Carol I, a principilor Ferdinand și Carol, în Piața Unirii din Iași. Pentru valoarea sa ca document istoric, o cităm în extenso:

Cuza-Vodă a creat Unirea și, în scurta lui domnie de șapte ani, a pus fundamentul statului Român. A înapoiat domeniului național imensele moșii închinat mănăstirilor grecești și a afirmat hotărâtor autonomia bisericii românești. El a împroprietărit cu pace 600.000 de familii de țărani și a constituit comunele rurale, a eliberat poșta și telegraful din stăpânirea străinilor, a suprimat privilegiile de clasă și, prin organizarea tribunalelor, a curților și înaltei curți de justiție și casație a pus bazele dreptății egale pentru toți. El a organizat puterea militară a statului, chemând prin sorți pe toți tinerii la apărarea Patriei, a creat școlile și universitățile. Prin obligativitatea învățământului a dat avântul necesar culturii naționale. În fine, prin puterea și voința lui a întemeiat adevărata suveranitate națională, pentru că, la 2 mai 1864, a rupt Convenția de la Paris impusă de străini la 1858 și a izbutit să facă marile puteri să recunoască românilor dreptul de a-și alcătui ei înșiși și fără amestecul nimănui așezămintele politice. Această mare izbândă a făcut posibil, la 1866, libera constituire a statului Român”.

Omagiu la 150 de ani de la trecerea în eternitate a Domnitorului Cuza

La mormântul lui Vodă Cuza

*Jos în sfânta catedrală
Sub eterne lespezi reci
Cuza vodă, Domnul nostru,
Doarme somnul lui de veci*

*Întrerupe-ți Vodă somnul
Și mai vino printr noi
Că suntem loviți de soartă
Și de griji și de nevoi*

*Tu ne-ai fost mereu alături,
Tu, în fruntea țării stând,
Ai fost Domnul țării noastre
Și-al românului de rând*

*Te purtăm cu toți în suflet
Țara-ntreagă ți-e altar,
Ne-nchinăm smerit la tine,
Vodă Cuza, Domn cu har.*

*Vino și ne scoate-n lume
Cum doar tu Cuza-ai făcut,
Să fim iar mândri de țară
Și de-al ei măreț trecut*

*Domn făuritor de țară,
Frate Domn și Domn stăpân,
Poporul întreg te așteaptă,
Cuza Vodă, Domn român.*

PARTICIPAREA ARMATEI ROMÂNE LA CEL DE-AL DOILEA RĂZBOI BALCANIC. CONCLUZII ȘI ÎNVĂȚĂMINTE

Col. (r) dr. MIRCEA FECHETE

Prim-viceședinte al Filialei județene Maramureș a A.N.C.M.R.R. „Alexandru Ioan Cuza“

Al Doilea Război Balcanic a început în noaptea de 16/29 spre 17/30 iunie 1913 prin agresiunea forțelor armate ale Bulgariei împotriva Serbiei și Greciei. În condițiile deteriorării relațiilor dintre Bulgaria și foștii ei aliați, poziția României a devenit deosebit de importantă. Fiecare stat în parte i-a făcut propuneri de alianță, dar guvernul de la București a evitat să se angajeze din dorința de a nu înrăutăți relațiile cu ele. Prin intermediul reprezentantului Vienei la București, Bulgaria a făcut numeroase cereri insistente pentru a obține neutralitatea României în cazul unui conflict cu Serbia și Grecia, demers pe care guvernul român l-a respins invocând existența și valabilitatea protocolului recent semnat.

În situația în care Bulgaria condusă de țarul Ferdinand - ce spera să refacă, cu sprijinul Austro-Ungariei, imperiul multietnic al țarului Simeon cel Mare - amenința să-și institue hegemonia în Balcani, guvernul român, considerându-se direct amenințat, a dispus mobilizarea generală a forțelor armate, la 20 iunie/3 iulie. Această hotărâre a fost primită de majoritatea opiniei publice din țară cu mult entuziasm, mai ales că acțiunea României era percepută ca direct opusă politicii monarhiei austro-ungare.

La 27 iunie/10 iulie 1913, guvernul român a decis rechemarea reprezentantului său la Sofia și a anunțat guvernul bulgar că, în fața situației create în Balcani, în condițiile în care forțele sale nu încetează acțiunile agresive desfășurate împotriva Serbiei și Greciei, armata română a primit ordinul de a trece Dunărea.

Acțiunea militară a României, provocată de politica agresivă a Bulgariei în Balcani, a avut la bază planul de operații militare elaborat de Marele Stat Major, în frunte cu generalul de divizie Alexandru Averescu, în frunte cu generalul de divizie Alexandru Averescu, în prima jumătate a anului 1913, sub denumirea cifrată de „Ipoteza nr. 1 bis”. Potrivit acestui plan, armata română urma să fie concentrată rapid de-a lungul Dunării și în Dobrogea, în scopul declanșării unei ofensive viguroase, cu totalitatea forțelor, la sud de fluviu. Înaintarea trupelor române se preconiza să se desfășoare pe două direcții strategice: una principală spre Sofia, pentru a se pune cât mai repede capăt războiului, cea de-a doua, secundară, în așa-numitul „Cadrlater mic”.

Mobilizarea armatei române a început în noaptea de 22 iunie/5 iulie spre 23 iunie/6 iulie. Concentrarea marilor unități a fost realizată oportun prin transportarea

pe calea ferată a corpurilor 3 și 4 armată din Moldova și deplasarea pe jos a trupelor aparținând corpurilor 1 și 2 armată, dislocate la pace în zona Craiova și respectiv București.

Repeziciunea cu care s-a executat mobilizarea armatei române și concentrarea ei au surprins comandamentul suprem bulgar, care apreciasse în mod eronat că pentru aceste operații, armatei noastre i-ar fi fost necesare cel puțin 14 zile.

Comandamentul român a ales ca puncte de trecere a Dunării două sectoare: Bechetul, în fața Rahovei (Oreahovo) și Corabia, în dreptul vărsării Iskerului. În seara celei de-a noua zi de la mobilizare (1/14 iulie), armata principală de operații se afla dislocată la nord de Dunăre. Marele Cartier General s-a instalat la Corabia. Aici s-a hotărât ca majoritatea unităților române să treacă fluviul pe podul de vase de la Siliștioara de lângă Corabia, aproape de locul în care fusese construit podul din 1877.

Construcția podului a început în dimineața zilei de 2/15 iulie, ora 7.00 și a fost terminată la ora 15 în aceeași zi. În zorii zilei de 2/15 iulie, sub protecția mării unități de monitoare aflate la Bechet, Divizia 1 Cavalerie a executat trecerea fluviului pe ambarcațiuni militare realizând un cap de pod cu o dezvoltare frontală și o adâncime ce scoteau întregul sector de trecere de sub focul mijloacelor de artilerie cu tragere directă. În cursul aceleiași zile, tot pe la Bechet, a început și transportarea trupelor Corpului 1 Armată, care avea misiunea de a ocupa regiunea dintre râul Skit și Dunăre.

A doua zi a continuat trecerea unităților române în Bulgaria, simultan prin ambele sectoare. Potrivit Ordinului de operații nr. 27 din 3/16 iulie, în ziua de 4/17 iulie armata română a înaintat spre aliniamentul Ferdinand (Mihailovgrad), Vrața, Roman, comandamentul român intenționând să împiedice regruparea Armatei 1 Bulgare (2 divizii și 15 batalioane miliții) din zona Belogradcik, Kula și, totodată, să contracareze un eventual atac al acesteia asupra flancului său drept. Astfel, Divizia 1 Cavalerie s-a pus în mișcare pe valea râului Ogost în directă Ferdinand, Berkovița, precedată la 5-6 km de două detașamente „de descoperire” și de mai multe „recunoașteri de ofițeri”, dirijate pe văile râurilor Lorn, Ogost și Skit.

Divizia 2 Cavalerie, căreia îi fusese subordonat Regimentul 11 Roșiori, s-a îndreptat spre Plevna, unde

a interceptat calea ferată Tîrnovo-Sofia, apoi pe valea Vidinului spre Orhanie pentru a înlesni înaintarea Corpului 1 Armată spre această localitate, prin Vrața.

Comandamentul român a ordonat continuarea înaintării cât mai grabnice a forțelor sale, deși nu toate trecuseră Dunărea, iar serviciile nu își terminaseră organizarea și concentrarea. Această măsură a fost impusă de situația generală de pe teatrul de acțiuni militare din Balcani și urmărea a se pune stăpânire pe intrările dinspre nord în defileele Munților Balcani, înainte ca forțele bulgare să se dispună defensiv.

Comandamentul român a început pregătirile pentru trecerea munților și deșurarea forțelor sale în podișul Sofiei. În ziua de 11/24 iulie 1913, însă, Comandamentul suprem român, dorind să contribuie la rapida restaurare a păcii în Balcani, a ordonat din proprie inițiativă oprirea înaintării armatei române. În aceeași zi de 11/24 iulie regele Carol I a cerut suveranilor Serbiei, Muntenegrului și Greciei să dispună încetarea operațiilor militare și începerea negocierilor de pace.

Pe direcția secundară de operații, forțele române au fost concentrate la sud de aliniamentul Cernavodă, Constanța. Corpul din Dobrogea a avut misiunea de a lua sub control teritoriul aflat între frontieră și linia Turtucaia, Balcic, incluzând orașul Bazargic. În aceeași zi, celelalte trupe române au trecut în marș forțat în Cadrilater. La 30 iunie/13 iulie elementele înaintate ale Corpului 5 Armată au atins un aliniament situat la 10 - 15 km sud de localitățile Turtucaia, Bazargic, Balcic.

Cadrilaterul a trecut sub autoritatea militară a comandamentului român care a constituit garnizoane în următoarele localități: Silistra (Regimentul 39 Infanterie), Balcic (un batalion din Regimentul 35 Infanterie), Bazargic (două batalioane din Regimentul 35 Infanterie și două escadroane din Regimentul 5 Roșiori), Turtucaia (Regimentul 41 Infanterie), Curtbunar (Regimentul 9 Vânători și două escadroane din Regimentul 5 Roșiori). De asemenea, s-au efectuat recunoașteri la sud de Munții Stara Planina și respectiv de aliniamentul Turtucaia-Balcic. La 7/20 iulie, din ordinul șefului statului român, ele au fost direcționate spre Șumla

pentru interceptarea căilor ferate Șumla-Sofia și Varna-Șumla-Rusciuk, pentru a se împiedica concentrarea eventuală a trupelor bulgare, ca și transporturile de materiale în această regiune. Autoritățile militare române au luat de la început măsuri riguroase pentru ca locuitorii bulgari să nu aibă de suferit de pe urma operațiilor militare. În toate zonele unde au acționat trupele române, soldații au avut un comportament exemplar, lucru subliniat și de reprezentanții altor state care au însoțit armata de operații.

Acțiunea armatei române la sud de Dunăre a pus Bulgaria în imposibilitatea

de a continua operațiile împotriva vecinilor săi. În aceste condiții, la 5/18 iulie, țarul Ferdinand I de Coburg a adresat o telegramă regelui Carol I, rugându-l să ordone oprirea ofensivei trupelor române și cerând încheierea unei păci separate cu România. Această dorință de a se reveni la raporturi amicale cu România a manifestat-o și noul guvern bulgar, care a propus și realizarea unui acord bilateral.

Pentru a se asigura un cadru adecvat dezbaterilor diplomatice, delegațiile desemnate de statele implicate în cel de-al Doilea Război Balcanic s-au reunit în capitala României. În după-amiaza zilei de 17/30 iulie 1913 au fost deschise lucrările conferinței de pace de la București, având ca președinte ales pe primul ministru al României, Titu Maiorescu.

La 28 iulie/10 august 1913 a fost încheiat Tratatul de pace de la București între Romania, Serbia, Grecia, Muntenegru, pe de o parte, și Bulgaria, pe de altă parte. El cuprindea 10 articole, un protocol secret garantându-i execuția în eventualitatea în care Sobrația Bulgară, la instigația Vienei, l-ar fi respins. Guvernul bulgar era obligat să dărâme în decursul a doi ani toate fortificațiile din zona noii frontiere cu România. Armata bulgară trebuia să fie demobilizată a doua zi de la semnarea Tratatului de pace. Trupele aliate și cele române evacua teritoriul Bulgariei la două săptămâni de la demobilizarea armatei bulgare. Prizonierii de război urmau să fie înapoiți reciproc. Prin semnarea Păcii de la București s-a pus capăt celui de-al Doilea Război Balcanic. Odată cu încheierea păcii, comandamentul armatei române a ordonat trupelor să evacueze teritoriul Bulgariei. Operația s-a executat în termen de două săptămâni, potrivit prevederilor Tratatului de pace.

Concluzii de ordin militar ale participării armatei române la cel de-al Doilea Război Balcanic

Angajarea armatei române în războiul din vara anului 1913, deși a fost de scurtă durată, a prezentat o importanță aparte atât din punct de vedere politic, cât și militar. Ea a pus capăt oportun și fără intervenția directă a marilor puteri unui război inițiat de politica Bulgariei

țariste ce urmărea să-și impună prin forța armelor hegemonia în Balcani.

Din punct de vedere militar, campania, prima de acest fel după 1878, a constituit o importantă verificare a stadiului de organizare și a capacității de acțiune a armatei române. Armata și-a îndeplinit misiunile primite în mod disciplinat și cu abnegație, comportarea ei, în ansamblu, relevându-i mijloacele și disponibilitățile. Planurile de mobilizare și de campanie elaborate de Marele Stat Major și adoptate de organele supreme ale statului român au corespuns scopului politico-strategic și condițiilor acțiunilor armatei române.

Documentele operative pe baza cărora armata a participat la război au ținut seama, în primul rând, de situația de ansamblu a fronturilor de pe teatrul de acțiuni militare din Balcani. S-au planificat două direcții ofensive distanțate în spațiu, astfel încât forțele adversarului să poată fi dispersate, fixându-le atât în sectorul oriental, cât și în cel occidental al Bulgariei. Repartiția forțelor s-a făcut corect, în funcție de obiectivele stabilite, gruparea principală putând colabora cu forțele sârbe ce acționau la flancul drept al dispozitivului strategic românesc. Ideea centrală a planului – ofensiva rapidă spre centrul forțelor adverse – s-a executat prin marșuri strategice, pe două direcții, fiecare grupare fiind sprijinită de puternice avangărzi.

Totuși, el a prezentat și unele deficiențe, cea mai mult criticată fiind alegerea căilor de pătrundere spre obiectivul principal vizat - Sofia. Masarea a trei corpuri de armată (4, 2 și 3) pe o singură direcție, într-o regiune cu drumuri dificile, trecerea prin defileul îngust al văii Iskerului au dus la lungirea considerabilă a acestei coloane și au cauzat mari greutăți în deplasarea și aprovizionarea trupelor.

Evenimentele au mai relevat necesitatea înzestrării cavaleriei cu artilerie ușoară și cu mai multe mitraliere, fiind simțită și lipsa unei unități de infanterie în cadrul diviziei de cavalerie independente. Aviația a contribuit prin recunoașterile efectuate la buna direcționare

a trupelor, atrăgând atenția mai ales în perspectiva îmbunătățirilor tehnice ale aparatelor de zbor.

Marina militară a adus servicii prețioase, în primul rând la transbordarea trupelor de la Bechet la Oreahovo. Monitoarele militare au asigurat protecția podului Turnu Măgurele - Nikopole și au acoperit flancul drept al Corpului din Dobrogea.

Trupele de geniu au îndeplinit numeroase misiuni în timpul marșurilor de concentrare, la trecerea Dunării și în timpul campaniei; deși de bună calitate, existența doar a două poduri peste Dunăre nu a fost în măsură să facă față solicitărilor unei campanii.

Învățăminte prețioase au reieșit și în privința funcționării serviciilor armatei. S-a constatat necesitatea încadrării adecvate cu personal a serviciilor. Aprovizionarea trupelor, mai ales în prima parte a campaniei, în condițiile în care coloanele de subzistență s-au aflat, din motive obiective, ca urmare a iuțelii marșurilor strategice, la câteva zile de marș de unitățile operative, s-a făcut în condiții dificile, proviziile sosind cu întârziere sau în cantități insuficiente.

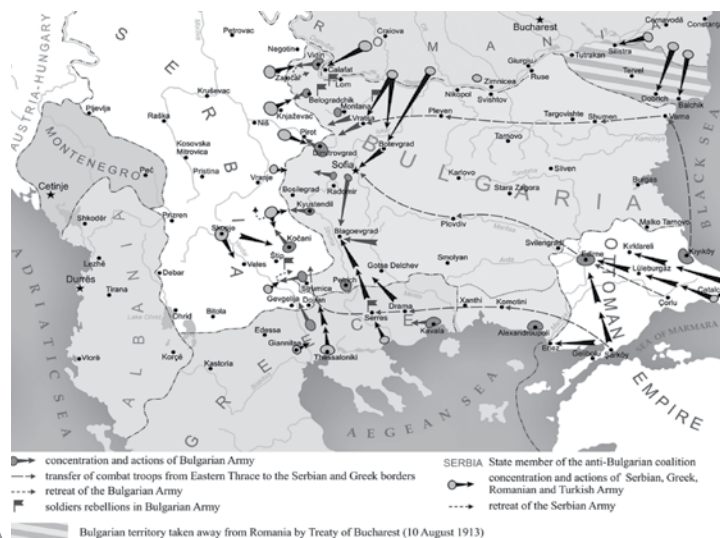
În ceea ce privește constatările privind organizarea și funcționarea serviciului sanitar, ele au arătat nevoia sporirii personalului calificat, cu o instruire specifică temeinică și a medicamentelor necesare pentru o armată precum cea mobilizată în vara anului 1913. Epidemia de holeră, declanșată în a doua decadă a lunii iulie (ca urmare a contaminării prin contactul cu populația bulgară), a surprins corpul medical. Sub conducerea profesorului dr. Ioan Cantacuzino, s-a trecut la vaccinarea antiholerică. Alături de celelalte măsuri întreprinse ca: amenajarea de spitale și lazarete de holerici pe ambele maluri ale Dunării, instalarea a două cordoane sanitare, unul de la Virciorova la Călărași, celălalt între Oreahovo și Nikopole, asanarea localităților, lărgirea cantonamentelor trupelor, deplasarea trupelor pentru izolarea unităților contaminate – aceasta a permis să fie diminuate pierderile (cca 1000 de militari).

În concluzie, apreciem că acțiunile militare ale armatei române din vara anului 1913 au reprezentat o elocventă

probă a stadiului în care se afla organismul militar românesc după 35 de ani de statornice eforturi în direcția întăririi capacității de apărare a țării. El se înfățișa la acea dată ca un organism modern, suplu, temeinic articulat, dispunând de o conducere superioară și de un număr important de cadre valoroase la toate armele și nivelurile.

BIBLIOGRAFIE

- *** Reforma Militară și Societatea în România (1878 - 2008), Editura Militară, București, 2009;
- *** Istoria Militară a Poporului Român, Editura Militară, București, 1988;
- *** Istoria Statului Major General Român. Documente 1859 - 1947, Editura Militară, București, 1994.

DECLARAȚIA DE AUTODETERMINARE NĂȚIONALĂ A ROMÂNILOR DIN TRANSILVANIA, BANAT, CRIȘANA ȘI MARAMUREȘ, ÎN ZIUA DE 12 OCTOMBRIE 1918, DE LA ORADEA

Gl. bg. (rtr.) VASILE CREȚ

Dintotdeauna în conștiința românilor, a existat ideea de unitate, cum rar se mai întâlnește la alte popoare în zilele noastre. Pilonii pe care s-a fundamentat acest crez au fost credința în Dumnezeu, limba care face ca toți românii din regiunile istorice să se înțeleagă între ei, precum și o voință aparte de a fi uniți, voință ce avea să se materializeze printr-un efort susținut de toată populația românească, indiferent unde s-a aflat, și Armata Română în timpul Primului Război Mondial și a anilor ce au urmat.

În noiembrie 1916, Armata Română în cooperare cu cea rusă au oprit înaintarea Puterilor Centrale pe aliniamentul definit de Carpații Orientali, cursul râului Putna, Siretul inferior, Dunărea maritimă.

Victoriile de la Mărăști, Mărășești și Oituz împotriva armatei germane, din vara anului 1917, sub deviza *pe aici nu se trece*, nu au putut rezolva problema ocupării României de către Puterile Centrale, mai ales că armata rusă, ca urmare a situației din Rusia se retrăgea de pe front, iar aliații nu au făcut nimic, a făcut ca situația României să devină foarte dificilă. Un eveniment major, care avea să încline soarta războiului de partea aliaților, a fost intrarea Statelor Unite ale Americii (SUA) în război, la 24 martie/6 aprilie 1917.

De remarcat că, în numele guvernului român Ion I.C.Brătianu, într-o telegramă trimisă președintelui Woodrow Wilson, la 14/27 august 1917, preciza că inițiativa habsburgică de pace separată susținută de către Papa Benedict al XV-lea este periculoasă și inoportună, ea fiind inspirată din dorința de a salva de la prăbușire monarhia austro - ungară, anulând speranțele popoarelor în dreptatea cauzei lor.

Premierul român considera că, acceptarea chiar și a discuției echivalează cu încălcarea de către aliați a obligațiilor luate față de România atunci când au semnat Tratatul de alianță și Convenția militară în 1916.

În aceste condiții internaționale, deosebit de critice, lupta pentru consacrarea *principiului naționalităților*, drept criteriu unic în statuarea noii ordini politice și teritoriale, în Europa centrală și de sud - est, a luat o amploare fără precedent.

Victoria revoluției socialiste, din octombrie 1917, a fost urmată de legiferarea autodeterminării națiunilor oprimate în fostul imperiu țarist, inclusiv a dreptului lor

de despărțire de Rusia și constituirea de state proprii, independente sau de alipirea lor la statele locuite de conaționali. Dreptul autodeterminării viza teritoriile care se aflau sub stăpânirea Imperiului Țarist, Imperiului Austro - Ungar și Germaniei.

Declarația drepturilor popoarelor din Rusia, dată la 1/14 noiembrie 1917, și aprobată la 2/15 noiembrie 1917, la Petrograd, a fost un document fundamental în victoria principiului naționalităților, care răspundea pe deplin aspirațiilor tuturor națiunilor oprimate, ținute cu forța în cadrul unor state multinaționale, împiedicate să-și realizeze obiectivul de dezvoltare istorică și anume a statelor naționale independente.

Documentul recunoștea *drepturile popoarelor din Rusia la autodeterminare*, până la separarea și formarea de state independente, principiu promovat de Partidul Comunist Bolșevic din Rusia, din luna septembrie 1917.

În SUA președintele Woodrow Wilson s-a pronunțat oficial asupra modului în care vedea organizarea postbelică a lumii europene. La 26 decembrie 1917/ 8 ianuarie 1918, erau prezentate în fața Congresului SUA *cele 14 puncte* referitoare la problemele politice și economice ale Europei, dintre care amintim: *Belgia să fie evacuată de armatele invadatoare germane; Franța urma să primească Alsacia și Lorena; Frontierele italiene, rectificate în raport de situația etnică, urmau să cuprindă unele teritorii locuite de către italienii din Austro - Ungaria; Teritoriile României, Serbiei și Muntenegrului, trebuiau evacuate de armatele germano - austro - ungare și suveranitatea acestor țări restabilită; Serbia urma să obțină ieșirea la mare; Popoarele asuprite din Austro - Ungaria trebuie să li se asigure o dezvoltare autonomă și un loc între națiuni; Polonia urma să se constituie ca un stat independent cu ieșire la mare; Dardanelele trebuiau deschise liberei navigații; Relațiile internaționale dintre state urmau să fie reglementate la Liga Națiunilor, ce avea să fie organizată după încheierea păcii.*

Reconfirmarea principiului de dreptate pentru toate popoarele și națiunile și a necesității ca acestea să trăiască în condiții egale de libertate și securitate, fie că erau puternice sau slabe, însemna confirmarea implicită a dreptului de autodeterminare națională.

Dreptul națiunilor la autodeterminare, principiu de drept internațional, potrivit căruia orice națiune are dreptul fundamental de a-și alege fără imixtiune din

afară statutul ei politic și calea de dezvoltare economico - socială și culturală.

La 27 martie/09 aprilie 1918, dând glas opiniei exprimate de masele largi populare, Sfatul Țării al românilor de dincolo de Prut a adoptat Hotărârea Unirii Republicii Democratice Moldovenești cu România. Acest act a stimulat puternic lupta românilor din Transilvania, Banat și Bucovina, aflați sub steagul aspirării Imperiului Austro - Ungar, pentru eliberare națională și unire cu Patria Mamă se înscria în amplul proces de autodeterminare națională și politică ce se desfășura în acea perioadă istorică în Europa.

Este imperativ să amintim că în perioada 12 -14 mai 1881, cercurile electorale ale românilor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș, întrunite la Conferința de la Sibiu, au hotărât unificarea cu Partidul Național Român din Transilvania formând Partidul Național Român. Într-o ședință internă, secretă, a Comitetului Executiv a Partidului Național Român, din martie 1918, s-au formulat obiective imediate ale activității politice cum au fost: autonomie completă, libertatea cultelor și a învățământului, restituirea pământurilor expropriate de la români, eliberarea deținuților politici.

Acesta era un program realist, deoarece autonomia completă constituia o premisă certă, pentru autodeterminare și unirea cu România în împrejurări favorabile.

La 23 august/5 septembrie 1918, a fost constituit la Paris, Consiliul Național Român, moment remarcabil în organizarea luptei pentru afirmarea idealului unității naționale.

În cuvântul de deschidere a adunării, Vasile Lucaciu, desemnat președinte al acesteia, după ce a prezentat situația grea în care se găsea vechea Românie, subjugată de germani prin Tratatul de la București și în provinciile românești din monarhia dualistă, represiunea accentuată exercitată de guvernarea austro - ungari, făcea un apel la *lupta sfântă*, pentru a pregăti României o reînviere glorioasă, pentru a o chema la o viață nouă, mai mândră, mai fericită și mai deplin națională.

Stimulatoare în acest sens a fost și activitatea emigrației române din țările aliate și mai ales că la Paris, la 20

septembrie/3 octombrie, se constituie *Consiliul Național al Unității Românești*, recunoscut de aliați ca reprezentant al tuturor românilor.

Cu organizarea consiliului au fost împuterniciți, Vasile Lucaciu, în calitate de președinte al *Ligii Culturale* și doctor Ioan Cantacuzino, în calitate de președinte al *Federației Unioniste*.

Consiliul Național era ales dintre românii hotărâți să activeze în țările aliate până la pacea generală, *„pentru a lupta în mod permanent spre lămurirea opiniei publice mondiale cu privire la aspirațiile noastre naționale și pentru a realiza drepturile naturale ale națiunii române la o Românie întregită”*.

În aceste împrejurări oficialitățile austro - ungare au încercat o ultimă manevră, în scopul de a-și menține dominația în teritoriile înglobate cu forța în imperiu.

La 11/24 - 14/27 septembrie 1918, a avut loc la Viena, Consiliul de Coroană, convocat de împăratul Carol, care a hotărât în nădejdea *„salvagădării imperiului, să se ceară puterilor Antantei pace, iar statul să fie organizat pe baze federale”*.

Soluția era inacceptabilă, națiunile oprimate din Austro - Ungaria, nu numai că respingeau acum ideea federalizării, dar nu se mai mulțumeau nici cu autonomia.

Constantin Isopescu - Grecul, în calitate de președinte al Clubului Parlamentar Român, declara în parlamentul austriac că, *„în baza principiului naționalităților, cele 4 milioane de români din Austro - Ungaria cer autodeterminarea lor în cadrul unui stat propriu”*.

Un mare patriot român, Vasile Goldiș, care va avea un rol important în problema autodeterminării, afirma că *„românii nu vor să domnească peste alte popoare, dar nici nu vor mai tolera ca un alt popor să domnească asupra lor”*.

Putem observa că, în această perioadă de mare emulație și dorință de unire, toate forțele politice au căutat un numitor comun în rezolvarea problemei unirii tuturor românilor. În acest sens, la 23 septembrie/6 octombrie 1918, inginerul Enea Grapini, din partea Partidului Social Democrat, a discutat cu reprezentanții Partidului Național Român constituirea, pe bază de paritate, a unui Consiliu Național Român care să organizeze lupta pentru eliberarea Transilvaniei. Tot în această zi studenții români bucovineni au adresat, cunoscutului fruntaș politic Iancu Flondor, o telegramă

VASILE LUCACIU

VASILE GOLDIȘ, marele om politic care a citit *Rezoluția Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918 - Vocea Națională*

prin intermediul căruia îl asigurau de sprijinul lor în acțiunea de unire a Bucovinei cu România.

La începutul lunii octombrie tineretul era tot mai nerăbdător să dezlănțuie o ofensivă puternică pentru a grăbi împlinirea voinței de autodeterminare și apoi unire. Sub impulsul acestor evenimente, Teodor Mihali, președintele Comitetului Executiv al Partidului Național Român, i-a propus, la 23 septembrie/6 octombrie, lui Gheorghe Pop de Băsești, președintele partidului, întrunirea conducerii acestuia pentru a hotărî măsurile impuse de *aceste vremuri epocale*.

Ziua, de 23 septembrie/6 octombrie 1918, a marcat astfel, începutul unei perioade hotărâtoare pentru marea împlinire, și anume, desăvârșirea unității naționale statale a poporului român.

Ziarul American *New York Times* scria, la 6 octombrie 1918, că toate cele 4 milioane de români din Transilvania, Banat și Bucovina, ce trăiau „*sub asuprime maghiară și treptat și austriacă (...) au considerat războiul actual ca pe războiul lor mult așteptat de eliberare, care îi va scăpa de stăpânire străină și îi va uni cu cei 8 milioane de români din Regatul român*” ceea ce însemna, potrivit redacției, „*salvarea neamului românesc*”.

Așadar, în lupta națională la ordinea zilei se afla autodeterminarea și unirea, iar nu federalizarea imperiului austro-ungar, formulă desuetă și inacceptabilă împotriva căruia protestau reprezentanții națiunilor oprimite din monarhia habsburgică, hotărâte să trăiască în state proprii independente.

Toate forțele unioniste voiau, cu orice preț, unitate națională și acționau hotărât pentru realizarea ei. În acest scop s-a constituit, în Bucovina, la începutul lunii octombrie 1918, o gardă națională, formată din 100 de oameni, iar autoritățile habsburgice au fost înlocuite cu un Consiliu Național Român sub președinția inginerului Arcadie Procopovici. Au fost se pare prima gardă națională românească și cel dintâi Consiliu Național Român formate pe teritoriile românești din Austro - Ungaria în acea toamnă revoluționară.

Conștient de necesitatea realizării unității de acțiune a tuturor forțelor patriotice în lupta națională, la 24 septembrie/7 octombrie, Comitetul Executiv al Partidului Național Român a hotărât intensificarea contactelor cu conducătorii social democrați. Problema colaborării a fost dezbătută din nou și de Comitetul Central al secției române a Partidului Social Democrat în ședința, din 25 septembrie/8 octombrie, alungându-se la concluzia necesității înființării unui Consiliu Național Român. Pe linia acestor preocupări, reprezentanții Partidului Național Român s-au întâlnit, la Oradea, la 29 septembrie/12

George Pop de Băsești

GHEORGHE POP DE BĂSEȘTI

octombrie. Această întrunire de la Oradea se poate constitui în luarea unei hotărâri care avea să pregătească drumul românilor spre Marea Unire, reuniune care a avut loc în casa avocatului dr. Aurel Lazăr.

Documentul aprobat la Oradea poartă denumirea de „*DECLARAȚIA DE AUTODETERMINARE NAȚIONALĂ A ROMÂNILOR DIN TRANSILVANIA, BANAT, CRIȘANA ȘI MARAMUREȘ*”. Declarația a fost redactată de Vasile Goldiș și aprobată de comitetul executiv al Partidului Național Român din care făceau parte Teodor Mihali, Ștefan Cicio Pop, Alexandru Vaida-Voievod, Aurel Vlad, dr. Aurel Lazăr, Ioan Suci, Ioan Ciordaș. Textul

declarației de autodeterminare națională are următorul conținut: „*Comitetul Executiv al Partidului Național Român din Ardeal și Ungaria, ca organ politic al națiunii române din Ardeal și Ungaria, constată că urmările războiului îndreptătesc pretențiunile de veacuri ale națiunii române la deplina libertate națională.*

Pe temeiul dreptului firesc că fiecare națiune poate dispune, hotărî singură și liberă de soarta ei – un drept care este acum recunoscut și de către guvernul ungar prin propunerea de armistițiu a monarhiei –, națiunea română din Ungaria și Ardeal dorește să se folosească de acest drept și reclamă (pretinde) în consecință și pentru ea dreptul ca, liberă de orice înrăurire străină, să hotărască singură plasarea ei (așezarea ei) printre națiunile libere, precum și stabilirea legăturii de coordonare a ei cu celelalte națiuni libere.

Organul național al națiunii române din Ungaria și Ardeal nu recunoaște îndreptățirea acestui parlament și acestui guvern să se considere ca reprezentante ale națiunii române, ca să poată reprezenta la congresul general de pace interesele națiunii române din Ungaria și Ardeal, căci apărarea intereselor ei națiunea română o poate încredința numai unor factori designate de propria lor adunare națională (congres național).

Afară de organele delegate de Adunarea Națională sau alese din mijlocul său, așadar afară de Comitetul Executiv al Partidului Național Român, nimenea nu poate fi îndreptățit să trateze și să hotărască în treburile care se referă la situația politică a națiunii române. Toate deciziunile și acordurile (învoielile) care s-ar lua și s-ar face fără aprobarea acestor organe le declarăm ca nule și fără valoare, care nu leagă întru nimic națiunea română.

Națiunea română care trăiește în Monarhia austro-ungară așteaptă și cere – după multe suferinți de veacuri – afirmarea și valorizarea drepturilor ei nestrămutate și inalienabile la deplină viață națională.

Oradea, 12 octombrie 1918 (casa Avocat Dr. Aurel Lazăr)

Această Declarație de autodeterminare națională, pe baza principiului naționalităților, a fost expusă în parlamentul ungar, de la Budapesta, de către Alexandru Vaida-Voievod, în discursul său din 18 octombrie 1918.

Întâmpinată cu multă ostilitate din partea unor deputați maghiari, care au calificat declarația drept o provocare, cuvântul lui Alexandru Vaida-Voievod a fost un puternic act acuzator al politicii de oprimare națională din imperiu, al măsurilor drastice de maghiarizare luate de guvernul contelui Ștefan Tisza, care, spunea deputatul român „a ocolit orice prilej de a înțelege continuând oprimarea naționalităților pe baza sistemului Apponyi și Banffy, urmând politica inaugurată de Coloman Tisza”. Declarația de autodeterminare a reprezentat un moment istoric fundamental pentru națiunea română, pentru desăvârșirea unității sale politice și de stat, un document de mare importanță programatică și practică.

Pe baza ei și în numele principiilor cuprinse în ea s-au desfășurat toate acțiunile națiunii române din Austro - Ungaria în perioada ce avea să urmeze. Această declarație de autodeterminare, care a fost document fundamental pentru Adunarea Națională de la Alba Iulia, din 1 decembrie 1918, a permis celor 1228 de delegați, aleși în numele tuturor românilor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș, să

ALEXANDRU VAIDA-VOIEVOD

hotărască Unirea cu Patria Mamă, visul de secole al tuturor românilor.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Mareșal Alexandru Averescu, *Notițe de război 1916 - 1918*, București, 1934;

Kirițescu Constantin, *Istoria războiului pentru reîntregirea României 1916 - 1919, ediția a II-a*, Editura Casei Școalelor vol., I și II, București, 1979;

Comisia română de istorie militară, Centrul de studii și cercetări de istorie și teorie militară, *România în anii Primului Război Mondial, vol. I și II*, Editura Militară, București, 1987;

Centrul de Studii și Cercetări de Istorie și Teorie Militară;

Ion I. Nistor, *Amintiri răzlețe din timpul unirii*, Cernăuți, 1938, p. 242;

Dr. Ioan Suci, *Marea Unire de la 1 Decembrie 1918*, Biblioteca „Astra”, București, 1943;

Centrul de Studii și Cercetări de Istorie și Teorie Militar;

Mircea Mușat, Ion Ardeleanu;

1918 la Români. Documentele Unirii. Unirea Transilvaniei cu România. 1 Decembrie 1918, coordonator Ion Popescu Puțuri și Ștefan Pascu, vol VII, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1989;

Ion Clopoțel, *Revoluția din 1918 și Unirea Ardealului cu România*, Editura revistei „Societatea de mâine”, Cluj.

CASA MEMORIALĂ AUREL LAZĂR

PROBLEME DE INTERES

RĂZBOIUL DE 24 DE ORE SAU CUM A PIERDUT MOSCOVA ÎN TOTALITATE UNA DINTRE ENTITĂȚILE SEPARATISTE POST-SOVIETICE

Gl. mr. (rtr.) dr. **ADRIAN LEONARD BANTAȘ**

Ca rezultat al inițierii și încheierii cu succes a operației antiteroriste, Azerbaidjanul și-a restabilit suveranitatea ieri, în jurul orei 1:00. Luările de poziție ale Armeniei de ieri și astăzi sunt încurajatoare. Recunoaștem integritatea teritorială a Armeniei. Cuvântul nostru valorează la fel de mult precum semnătura noastră”

Ilham Aliyev, Președintele Azerbaidjanului

„Azerbaidjanul a afirmat întotdeauna că este dispus să acorde drepturi și să furnizeze securitate armenilor din Karabah, în condițiile prevăzute de Constituție”

Hikmet Hajiyev, consilier prezidențial azer

În perioada începerii conflictului, când am așternut pe hârtie aceste rânduri, am fost martorul unui conflict care a durat atât de mult, încât un observator cufundat într-un somn mai profund și mai îndelungat l-ar fi putut cu ușurință rata: ultimul episod al îndelungatului conflict armeano-azer centrat pe micul, dar disputatul teritoriu al platoului montan Karabah, controlat, anterior operației militare, la care ne referim, de entitatea statală autoproclamată Republica Artsakh.

În ce a constat conflictul (sau criza, după cum mai este denumit episodul în unele surse deschise online) la care ne referim? Pe scurt, după o perioadă de intensificare a tensiunilor pe linia de contact (tensiuni care au escaladat cel puțin până la schimburi de focuri cu armament individual de infanterie), pe 19 septembrie 2023, Ministerul Apărării din Karabah a anunțat declanșarea unei așa-numite operații contra-teroriste menite să readucă teritoriul rămas sub controlul autoproclamatei Republici Artsakh sub autoritatea (de altfel, recunoscută internațional) a statului azer.

În mod doar aparent surprinzător, partea armeană, reprezentată de Prim-ministrul Nikol Pashynian, a refuzat să se angajeze în luptă cu forțele azere, mult superioare, și, totodată, și-a declinat responsabilitatea față de securitatea Republicii Artsakh. În doar una dintre mai numeroasele declarații pe această temă, primul ministru al Armeniei a specificat că Armenia nu a dislocat forțe militare pe teritoriul Karabahului,

în ceea ce fără îndoială a reprezentat un semnal clar de neimplicare la adresa Azerbaidjanului.

În aceste condiții, a fost nevoie de doar mai puțin de o noapte (de confruntări militare constând în lovituri aeriene – executate cu drone –, de artilerie și în acțiuni de luptă implicând forțe terestre, a căror amploare este

însă greu de apreciat în lipsa unor informații acceptabil de complete și de credibile din teatrul de război) pentru ca autoritățile autoproclamatei Republici Artsakh să anunțe atingerea unui acord de pace cu Azerbaidjanul, ai cărui termeni aduc mai degrabă aminte de o veritabilă capitulare. Conform surselor deschise, este vorba, mai precis, despre abandonarea tuturor pozițiilor, predarea controlului întregului teritoriu în dispută către Azerbaidjan și cedarea întregului armament și a munițiilor aferente, ceea ce din câte putem observa până în aceste momente, se și întâmplă, Azerbaidjanul intrând în posesia a numeroase elemente de tehnică militară, în vasta lor majoritate de producție sovietică, și a unor vaste depozite de muniție.

Dar, pentru a înțelege mai bine aceste atât de rapide și, în opinia noastră, decisive evoluții ale situației din Karabah, este necesar să privim înapoi în timp și să ne întrebăm de unde a început, de fapt, conflictul care a culminat acum doar câteva zile?

1. Cum s-a ajuns aici? Nagorno-Karabah între colapsul URSS și prezent... După cum a subliniat și literatura domeniului, „Caucazul este un mozaic instabil caracterizat prin prezența unor populații mixte, de religii diferite, cu granițe neclar delimitate, alternând cu zone cu populație majoritar rusă sau pro rusă”,

„Această regiune muntoasă, cum îi spune și numele, aflată între ceea ce sunt, astăzi, Armenia și Azerbaidjan, s-a aflat, încă din timpurile imperiilor otoman și persan, în apropierea graniței dintre acestea, o regiune disputată periodic de aceste imperii și care și-a schimbat relativ frecvent afilierea. De altfel, poporul azer face parte din familia popoarelor turcice, însă împărtășește, în majoritate, credința musulmană de confesiune șiiită, ca în Iran, spre deosebire de Turcia, unde predomină islamul sunnit”.

Însă, mai târziu, „odată cu expansiunea Imperiului Rus în regiune, petrecută aproximativ la sfârșitul secolului XVIII și începutul secolului XIX, atât Armenia, cât și Azerbaidjanul de astăzi au intrat în componența acestuia, unde s-au aflat până la izbucnirea Revoluției Bolșevice. În decursul acesteia și a Războiului Civil care a urmat, regiunea Caucazului s-a aflat, pentru scurte perioade de timp, sub control otoman, britanic, al forțelor locale, menșevicilor, albgardiștilor etc. Cum însă, în final, bolșevicii au avut câștig de cauză, întreaga regiune a fost înglobată în Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste”.

Complicațiile etnice care au făcut posibil nivelul de violență atins în cadrul războiului de la începutul anilor 1990, marcat de episoade de epurare etnică și genocid de ambele părți, provine din faptul că „la sfârșitul perioadei sovietice, RSS Armenească avea în componență teritorii locuite, în principiu, în majoritate de armeni, dar regiunea Nagorno-Karabah, cu o componență mixtă, cu predominantă armenească, făcea parte din RSS Azeră, ca și enclava Nakhicevan, situată între granițele Armeniei și Turciei”.

În acest context, „aproximativ de la sfârșitul anului 1987, armenii din Nagorno-Karabah, cu sprijinul celor din RSS Armeană, au început să revendice teritorii ce făceau parte din ceea ce ei vedeau drept Armenia istorică. Din acest motiv, în data de 19 februarie 1988, armenii din Karabah au început să organizeze mișcări de stradă prin care să ceară redefinirea frontierelor celor două republici sovietice și alipirea la RSS Armenească”.

În condițiile date, „Sovietul regional din Nagorno-Karabah a votat, la 20 februarie 1988, alipirea la RSS

Armenească, ceea ce a dus la instituirea unui control direct asupra regiunii de către autoritățile centrale de la Moscova, care a durat până la 28 noiembrie 1989”. În mod întrucâtva de așteptate, „conducerea RSS Azeră nu avea cum să nu reacționeze la aceste manevre, și a replicat prin încercarea de a deporta locuitorii armeni din regiunile de graniță, în februarie 1988, ceea ce a determinat Armenia să organizeze unități de autoapărare. Pentru a definitiva acest proces, în 1989, Sovietul Suprem din RSS Armenească votează unirea Karabahului cu aceasta”.

În consecință, imediat după destrămarea URSS, „autoritățile din Nagorno-Karabah proclamă republica, la 28 decembrie 1991”, iar ca urmare a acestei decizii, „Armenia a recunoscut noua republică, în timp ce Azerbaidjanul a încercat să își reimpună controlul asupra acesteia, ceea ce a dus la un război între forțele azeri și cele armenice, acestea din urmă beneficiind de susținerea Rusiei”. Ceea ce a urmat a fost un conflict „deosebit de sângeros pentru scara pe care s-a desfășurat, a cauzat pierderea unui număr de vieți omenești situat între 20.000 și 30.000, precum și deplasări forțate de populație. La sfârșitul acestuia, forțele armenice și-au impus controlul asupra platoului montan al Karabahului, dar și asupra unor regiuni adiacente, considerate drept perimetru de securitate”. Conflictul în cauză s-a finalizat în 1994 printr-un armistițiu încheiat prin medierea Rusiei, care a lăsat nu doar platoul Karabah propriu-zis, ci și un important teritoriu adiacent acestuia sub controlul forțelor republicii autoprocimate Artsakh, susținută de Armenia (cu alte cuvinte, sub controlul Armeniei) – spațiul marcat cu roșu pe harta alăturată.

2. ...ce s-a întâmplat între timp. Nagorno-Karabah între ocupația armeană și presiunea azeră. Războiul din 2020...

Partea azeră nu s-a împăcat, însă, niciodată cu ocupația armeană a Karabahului, și întrucâtva era de așteptat să se întâmple astfel. În timp ce Armenia sărăcea treptat, prinsă în capcana propriului succes al cărui cost de menținere era reprezentat de rămânerea în sfera de influență rusească, Azerbaidjanul înflorea datorită exporturilor de gaze și petrol, în special către Turcia și Europa. De altfel, statul azer a ales să se plaseze în sialul geopolitic al mai puternicului său vecin de care îl leagă importante conexiuni etnice, Turcia. Alături de aceasta a realizat, de-a lungul timpului, importante lucrări de infrastructură energetică, precum conductele TANAP (Trans-Anatolian Pipeline) și Baku-Tbilisi-Ceyhan, grație cărora gazul și petrolul exploatat atât de către entități economice controlate de statul azer, cât și de parteneri occidentali și estici deopotrivă (cum ar fi SUA, Marea Britanie și Rusia) a ajuns să alimenteze, în prezent, inclusiv România, alături de numeroase alte state europene. Însă, poate la fel de importantă a fost cooperarea militară turco-azeră.

Deși a rămas un important client al industriei rusești de apărare (majoritatea tehnicii din dotarea forțelor azere fiind de proveniență sovietică), Azerbaidjanul a desfășurat numeroase proiecte de cooperare militară cu Turcia, între care demnă de amintit este școlarizarea continuă a militarilor azeri în instituții de învățământ militar din Turcia (având drept rezultat însușirea de concepte și procedee de acțiune diferite de cele sovietice, utilizate de inamicul armean). Alături de aceasta, Azerbaidjanul a mai achiziționat, de-a lungul deceniilor post-sovietice, numeroase echipamente de înaltă tehnologie din Turcia și Israel (precum drone, sisteme de recunoaștere, război electronic și altele), ceea ce putem considera că a făcut diferența în conflictul din 2020 cu vecinul armean, rămas fidel înzestrării și artei militare sovietice.

În privința conflictului propriu-zis, în primul rând revenim la ideea cu care am început această secțiune și precizăm că, spre deosebire de alte conflicte înghețate, acesta nu s-a stins cu adevărat niciodată, forțele militare azere testând periodic apărarea armeană prin acțiuni de luptă punctuale, deseori rezultate cu victorii tactice, precum eliberarea unor mici localități de pe linia de contact sau câștigarea controlului asupra unor cote sau puncte obligatorii de trecere.

Marea provocare pentru Azerbaidjan era, însă, de a nu declanșa, prin acțiuni militare prea puternice, reacția Rusiei, protectorul tradițional al Armeniei. De aceea, oportunitatea unei acțiuni de luptă de proporții a sosit abia pe fondul unei răcirii a relațiilor dintre Rusia și Armenia, după venirea la putere, ca efect al unei așa-zise „revoluții colorate”, a guvernului condus de Nikol Pashynian. Profitând de ceea ce a constituit o încercare a Rusiei de a adânci dependența Armeniei de Moscova (care nu a intervenit în episodul conflictual din 2020, lăsând milițiile armenice din Karabah să ajungă într-o poziție operativă extrem de dezavantajoasă – depinzând pentru legătura cu Armenia propriu-zisă de așa-numitul coridor Lachin, practic imposibil de apărât

în fața forțelor azere poziționate pe ambele laturi ale acestuia -), Azerbaidjanul a eliberat teritoriile adiacente platoului Karabah propriu-zis, locuite în trecut de populația etnic azeră, teritorii marcate prin hașurare în figura alăturată.

Ceea ce nu a realizat, însă, Azerbaidjanul, întrucât acțiunile de luptă au luat sfârșit în momentul în care Moscova a solicitat încetarea focului (întrucât obiectivul rusesc fusese atins – mărirea dependenței Armeniei de Moscova pentru securitatea Karabahului) a fost eliberarea platoului montan propriu-zis, locuit de populația de etnie armeană. Încă de atunci era, însă, clar că Azerbaidjanul nu se va mulțumi cu această soluție parțială, cu atât mai mult cu cât învinsese în luptă, în mod categoric, forțele armenice. Și la fel de clar era, de asemenea, că Turcia nu putea fi mulțumită de încercarea Rusiei de a o exclude din jocurile de putere din Caucaz, prin pretenția lui Vladimir Putin ca Turcia să nu participe la contingentul de menținere a păcii instaurat prin armistițiul armeano-azer și dislocat în Karabah (care în final a ajuns să conștie exclusiv în militari ruși – în număr de 1-2000, în funcție de sursa consultată).

3. ...și cum s-a sfârșit. Recuperarea completă a Karabahului de către Azerbaidjan.

Dacă, însă, în 2020 Rusia era încă în măsură să dicteze termenii înțelegerii provizorii dintre Azerbaidjan și Armenia, nefiind implicată în niciun alt conflict major, anul 2023 se prezenta cu totul diferit. Implicată în războiul ucrainean, înregistrând eșec după eșec și implicând tot mai multe efective în ceea ce a devenit un veritabil abator uman, Rusia nu își mai putea permite implicarea într-un nou teatru de operații. Așadar, o eventuală violare de către Azerbaidjan a armistițiului din 2020 nu avea, probabil, să se confrunte cu nicio reacție rusească.

Pentru testarea acestei ipoteze, în cursul lunii iulie 2023, Azerbaidjanul a închis coridorul Lachin, izolând efectiv Karabahul de Armenia propriu-zisă. În mod normal, conform termenilor înțelegerii din 2020, Rusia trebuia să asigure securitatea aceluia coridor de transport, însă reacția Rusiei a fost inexistentă. Desigur, se poate invoca motivul deteriorării relațiilor ruso-armene (pe fondul acuzațiilor de trădare ale populației armenice la adresa Rusiei, guvernul de la Yerevan a răcit progresiv relațiile cu Moscova, ajungându-se până la organizarea de exerciții militare comune armeano-americane), însă Rusia nu avea nicidecum interesul de a înstrăina total Armenia, abandonând-o în fața mai puternicului vecin azer. De altfel, inițial, premierul Pashynian a încercat să apeleze tot la ajutorul Rusiei, invocând dispozițiile Tratatului de Securitate Colectivă, însă Rusia a refuzat să intervină, pretextând că dispozițiile Tratatului se referă doar la teritoriile recunoscute internațional ale statelor membre, ceea ce nu este cazul pentru Karabah.

Division of Nagorno-Karabakh under the 2020 peace deal

Așadar, Azerbaidjanul (și, în umbră, Turcia) au putut observa cum o încălcare a armistițiului din 2020 nu se lovește de nicio reacție a Moscovei, motiv pentru care azerii au declanșat și efectuat pregătiri pentru eliberarea completă a Karabahului.

Despre acțiunile propriu-zise de luptă, desfășurate între 19 și 20 septembrie 2023, nu se pot afirma prea multe, informațiile disponibile fiind precare. Oricum, durata atât de scurtă a acțiunilor militare propriu-zise indică un dezechilibru de forțe de care milițiile armenie din Karabah nu puteau să nu fie conștiente, în special în condițiile în care Yerevanul și-a declinat responsabilitatea de a interveni în apărarea lor. Prin urmare, autoritățile autoproclamate de la Stepanakert au anunțat depunerea armelor în ziua imediat următoare începerii operației militare azerie, iar în momentele în care scriem aceste rânduri, evacuarea Karabahului de către populația armeană și predarea armamentului și muniției aferente de către milițiile armenie sunt în desfășurare, fără a fi semnalate incidente majore.

4. În loc de concluzii: ce urmează de acum?

Odată încheiată ocupația armeană ilegală (categorisită astfel de rezoluțiile Consiliului de Securitate al ONU), ce urmează? În primul rând, putem opina asupra a ceea ce NU urmează: nu urmează o întărire a influenței rusești în Caucazul de Sud, ci din contră. În Armenia, sentimentul de altfel uriaș de favorabilitate de care se bucura Rusia se diminuează rapid sub impresia „trădării” comise de Rusia prin refuzul de a interveni în favoarea armenilor din Karabakh. De altfel, în primele zile de după recente confruntări militare, protestele în fața Ambasadei Federației Ruse din Yerevan s-au ținut lanț și au inclus până și aruncarea de pungi cu sânge de porc în clădirea Ambasadei. La alt nivel, pozițiile factorilor de decizie de la Moscova sau a reprezentanților acestora (cum ar fi purtătorul de cuvânt al Președintelui Federației Ruse, Dmitri Peskov) la adresa guvernului Pashynian au fost dintre cele mai dure, premierul armean fiind acuzat, la rândul său, de trădare pentru apropierea de Statele Unite.

Cât despre Azerbaidjan, în opinia noastră, bombardarea unei baze rusești din Karabah (chiar dacă, din informațiile prezentate în surse deschise, se poate trage concluzia conform căreia baza fusese evacuată în prealabil de forțele ruse de menținere a păcii) pot indica, într-un limbaj nu neapărat diplomatic, faptul că trupele ruse nu mai sunt nici necesare, nici bine primite în Karabah. De altfel, pe fondul aparentului vid de putere lăsat în urmă de Rusia, Turcia își reafirmă influența în regiune. La practic o zi de la încheierea ostilităților, președintele Turciei, Recep Tayyip Erdoğan, a și efectuat o vizită în provincia azeră Nahicevan, unde s-a întâlnit cu omologul și protejatul său azer și au pus bazele unor noi proiecte de cooperare energetică turco-azeră.

Și, pentru că tot ne-am referit la cooperarea energetică, odată cu eliminarea prezenței milițiilor azerie proruse din Karabah, aprovizionarea cu energie a Europei este la rândul ei mai sigură, așa-numitul „Coridor Ganja” (o porțiune îngustă de teren centrată pe localitatea azeră Gandja, cuprinsă anterior războiului din 2020 și a celui din 2023 între linia de contact și granița georgiană, prin care trec conductele de gaz și petrol ce leagă Azerbaidjanul de Europa și care, astfel, se aflau în proximitatea milițiilor proruse... nu mai este, practic, un coridor, odată cu eliminarea acestora din urmă). Cu alte cuvinte, infrastructura critică menționată nu se mai află în proximitatea nici unui posibil inamic, ceea ce reduce șansele unui posibil sabotaj comandat de Moscova împotriva acesteia.

Așadar, nu doar că, prin confruntarea de 24 ore din 2023 unei stări de fapt ilegale i s-a pus capăt, dar Europa în ansamblul său este mai sigură iar Armenia și Azerbaidjan, eliberate de povara menținerii unei ocupații (în cazul Armeniei) sau revanșei și recuperării unui teritoriu pierdut (în cazul Azerbaidjanului) au, pentru viitor, șansa de a pune bazele unei relații funcționale, care să nu le împiedice din eventualele încercări de stabilire a unui curs propriu în relațiile internaționale, independent de voința Moscovei.

BIBLIOGRAFIE:

1. *What to know about the Nagorno-Karabakh ceasefire*, www.aljazeera.com, 20.09.2023, accesat 24.09.2023.
2. Lavinia Lupu, *Considerații privind mediul de securitate din Caucazul de Sud, în revista Sfera Politicii*, nr. 170, extras de pe www.sferapoliticii.ro, 24.08.2017, accesat 24.03.2018.
3. George-Dorinel Dumitru, Dragoș-Adrian Bantaș, *Conflictul înghețat din regiunea Caucazului. Cauze, desfășurare și perspective*, Revista LEX a consilierilor juridici din armată, nr. 1/2018.
4. Daniel Drob, George Andriu, *Conflictul înghețat și efectele lor asupra geopoliticii Mării Negre*, în Buletinul Forțelor Navale, nr. 19/2013, Cosntanța, 2014, pp.14-23.
5. Cristian Băhnăreanu, *Rolul organismelor internaționale în managementul crizelor în regiunea Mării Negre*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2008; p. 25.
6. George-Dorinel Dumitru, Dragoș-Adrian Bantaș, *op.cit.*
7. Sursa: <https://ivarjordre.wordpress.com/2020/09/30/guest-blog-azerbaijan-and-armenia-in-new-conflict/>.
8. Sursa: <https://www.shutterstock.com/ro/image-illustration/division-nagornokarabakh-under-2020-peace-deal-1856692081>.

EVOLUȚIA MEDIULUI DE SECURITATE ȘI IMPACTUL DERAPAJELOR SALE PENTRU ROMÂNIA

Gl. bg. (r) dr. GHEORGHE CREȚU

1. O privire generală asupra mediului de securitate

Conștientă de beneficiul valorilor euroatlantice și principiile democrației occidentale, România membră a NATO și UE își promovează și-și protejează cu grijă interesele naționale de securitate și apărare în strânsă concordanță cu obligațiile și responsabilitățile asumate în cadrul acestora.

Schimbările din ultimele două decenii în planul securității naționale și reconsiderarea rolului geopolitic și geostrategic al României dar și reevaluarea permanentă a potențialului său politic, diplomatic, cultural, economic, militar și de altă natură pe care aceasta îl poate angaja în folosul îndeplinirii obiectivelor comune a statelor cu care colaborează și instituțiile de securitate ale acestora și nu numai.

Nu-i mai puțin adevărat că România, actor activ pe scena internațională, ocupă în ultima vreme o poziție ce-i permite pe de o parte, să fie o punte de legătură a intereselor occidentale peste Marea Neagră, Caucaz și Asia, iar pe de altă parte, un factor integrator al statelor din Balcani și Europa de Est.

O situație care o obligă să-și reconsidere permanent rolul său geopolitic și geostrategic de așa natură încât să contribuie cu soluții viabile la rezolvarea principalelor probleme din zona sa specifică de interes.

Europa cu toate progresele făcute, în perioada la care ne referim, rămâne încă tributară spasmelor insecurității datorită unor remanente geopolitice și geostrategice încă insuficient asanate. Prin participarea activă însă la gestionarea și rezolvarea situațiilor de criză, România dovedește că este și rămâne un factor real de stabilitate și securitate aici la granița estică atât a NATO cât și a UE.

Este bine știut că surselor tradiționale de instabilitate globală și regională și nu mai puțin cele naționale, precum sunt cele de natură politică, economică, militară, culturală s.a. i se adaugă cele generate de terorism, crima organizată cu întreaga sa încărcătură, migrația ilegală etc. Cele din urmă cunoscând o mai intensă proliferare și diversificare. România aflată la răscrucea spațiului Mării Negre și a Balcanilor depinde mult de abilitatea ei de a-și juca bine cartea. Și când subliniem aceasta, avem în vedere că Balcanii și-au extins zona de la peninsula

la conceptul de zonă sud-est europeană, iar Marea Neagră este deja o zonă distinctă, mai ales de interes economic și nu mai puțin de interes militar. În bună măsură, România este un generator de securitate în zonă, suferă însă pentru faptul că nu își poate asigura încă stabilitatea economică deplină. Un obiectiv de securitate națională este perceput prin prisma mediului în care sunt identificate riscurile și amenințările, precum și potența factorilor care o generează.

Un loc aparte trebuie acordat conflictelor și în mod deosebit a celor armate, care generează riscuri și amenințări cu un deosebit potențial, ce pot conduce în final la un grad mare de degradarea securității în mod deosebit a celor direct implicați în conflict și într-o proporție deosebită a vecinilor lor, mai ales atunci când vorbim de toate tarele războiului.

Dacă ar fi să enumerăm principalele conflicte armate ce au avut loc pe mapamond și să le analizăm cu atenție vom descoperi că fiecare dintre ele și toate la un loc alcătuiesc o șaradă la dezlegarea căreia încă nu s-a ajuns.

Referindu-ne fie și numai la câteva dintre ele descoperim că orice conflict izbucnește dintr-un foc mornit care mai devreme sau mai târziu ajunge vâlvătaie.

Astfel descoperim spre exemplu, că agresiunea rusă împotriva Ucrainei, ce-și are începutul la 22 februarie 2022 ar fi a doua etapă a unui conflict început în 2014 prin anexarea ilegală a peninsulei Crimeea și sponsorizarea unor mișcări secesioniste din estul Ucrainei (Lugansk și Donețk). Întreaga desfășurare a războiului până în prezent a avut urmări pentru Rusia și Ucraina în mod deosebit, dar și pentru alte multe state din Europa și nu numai.

Cea mai mare miză a Rusiei însă, rămâne în continuare, cea a refacerii potențialului de mare putere. Deocamdată cea din urmă suferă încă din acest punct de vedere căutându-și sprijinitori.

Așa se face că în ultimul timp s-a apropiat de China, care la rândul ei are un scop pe care-l țintește, pentru aducerea Taiwanului în componența ei, invocând dreptul teritoriilor istorice și că unitatea trebuie să primeze cu orice preț.

Conflicte cu o coloratură aparte, inclusiv armate, au avut și au loc în zona Africii Centrale și sunt

provocate în general, de actorii nonstatali și care, fiecare în parte, au interese deosebite. Nu odată, ele primesc sprijin din afară.

Occidentul este permanent amenințat de Jihadul Islamic, o mișcare care a devenit deosebit de incisivă și periculoasă prin pretențiile uneori halucinante inclusiv de a realiza **Marele Califat** în inima Europei. Un adevăr care transpare din posibilitatea speculării concesiilor făcute musulmanilor, fără ca aceștia să respecte cultura și legile țărilor în cauză. Și dacă mai adăugăm numărul impresionant de moschei construite în Europa, numărul de primari și înalți funcționari de origine musulmană care pot acționa din interior nestingheriți, zonele interzise ne-musulmanilor, create în multe din marile orașe ale țărilor din Europa Occidentală și care sunt guvernate de Shariar, să nu ne mirăm că într-o zi, va apărea, cu acte în regulă Califatul la care am făcut referire!

Poate ar mai trebui aduse în prim-plan și războaiele civile din Siria și Libia care au ajuns niște trambuline a unor mișcări, cu anumite mize din care nu lipsesc nici chiar cele politico-ideologice și religioase, generatoare de contradicții. Toate acestea au condus și conduc la o anumită amplificare a imigrației care nu odată au avut darul să tulbure liniștea unor state și continuă să o facă. Afirm aceasta cu gândul la marele orașe europene, occidentale în care s-a creat în timp, uneori cu o forță de neimaginat, o lume a societății paralele create de imigrarea musulmană în masă, în rândul căreia a luat ființă o puternică solidaritate.

Și poate nu în ultimul rând ar trebui să aducem în prim-plan conflictul armat arabo-israelian, un conflict care a bulversat întreaga lume, conflict cu foarte multe întrebări pornind poate de la cea care încă stăruie în mintea oamenilor și anume, când se va face pace în această parte a lumii. Este chiar imposibil?

2. Evoluția mediului internațional și regimul de securitate

Comunitatea internațională cât și cea regională conștientizează că paleta amenințărilor la adresa securității și stabilității, oscilează de la o etapă la alta, ceea ce impune perfecționarea continuă a modalităților de evaluare și monitorizare a acestora, precum și folosirea unor capacități adecvate de reacție în timp și spațiu.

În ultima vreme asistăm la apariția unor manifestări generatoare de puternice tensiuni și crize care au condus sau pot conduce la conflicte armate grave ce pot perturba securitatea globală și nu mai puțin pe cea regională prin efectele acestora în timp și spațiu. Competiția între puteri în spațiul euroatlantic pentru lărgirea NATO și a Uniunii Europene se derulează în condițiile unor riscuri și amenințări care

pot afecta așa cum bine se cunoaște și România. O situație care impune realizarea unui sistem eficient de securitate, indiferent de palierul pe care-l vizăm. Fie că gândim la cel global sau regional fie la cel național. Când facem apel la sistemul național de securitate ne gândim în mod deosebit la următoarele componente: instituțională, juridică, economică, militară, socială, umanitară, ecologică etc. Cea internațională are în vedere apărarea națională, combaterea terorismului și a crimei organizate, promovarea unei diplomații dinamice și creative, dezvoltarea relațiilor de bună vecinătate și participarea la acțiuni pe plan regional.

Pe plan internațional securitatea se asigură, așa cum bine se cunoaște, pe baza principiilor stabilite pentru acest nivel, în Carta ONU, document peste care se trece în ultima vreme cu foarte multă ușurință, fapt demonstrat și de slăbirea acțiunilor diplomatice în acest sens. Totodată, la nivel global NATO deține un rol esențial și nu numai, precum și prin angajamentul de prevenire a conflictelor și managementul crizelor, inclusiv prin misiuni de sprijinire a păcii și așa mai departe.

Atât pe plan regional cât și global o atenție deosebită se acordă combaterii terorismului, unul dintre generatorii de riscuri cu impact deosebit împotriva umanității. Am amintit în mod special terorismul, acesta fiind socotit și ca „formă de luptă” fie ca „o formă de strategie violentă de constrângere utilizată pentru a schimba libertatea de opțiune a celorlalți”.

În plan global, regional și național, avem de-a face cu o multitudine de factori de risc, care cunosc fenomenul de „multiplicare” și care în final pot produce disfuncționalități majore ce pot conduce la o **criză umanitară globală**. Când vorbim despre aceasta, avem mai ales în vedere faptul că omenirea este vulnerabilă azi de viruși, războaie, atentate, ideologii lipsite de logică, terorism, droguri, emigrări masive, crimă organizată de proporții, mișcări extremiste, naționalism și izolaționism, lipsă de toleranță, dependențe de tot felul, proteste violente, amenințări, dezinformări în cascadă, o diplomație din ce în ce mai slabă, hrană contrafăcută etc. În aceste condiții la ce te mai poți aștepta? Și ne mai mirăm că oamenii întrebă tot mai des: *mai sunt speranțe de pace și liniște pe planeta pământ?*

3. Securitatea europeană în raport de relația NATO-UE

NATO și-a afirmat sprijinul pentru activitatea OSCE și a definit rolurile ce revin celor două structuri ca fiind complementare.

Recunoscând că securitatea aliaților nu poate fi separată de cea a statelor din Europa, NATO

consideră dialogul și cooperarea din domeniul securității ca fiind un factor important în eliminarea crizelor și prevenirea conflictelor.

NATO reprezintă legătura transatlantică prin intermediul căreia securitatea Americii de Nord este în permanentă conexiune cu securitatea Europei.

Dialogul dintre Alianță și Uniunea Europeană se intensifică permanent, în concordanță cu deciziile adoptate în acest sens de către cele două structuri.

Astfel, cele două organizații au fost de acord privind dezvoltarea consultărilor și relațiilor de cooperare în problemele de interes comun, referitoare la Securitate, apărare și rezolvarea crizelor, încât să se găsească cele mai adecvate măsuri de ripostă militară, cu asigurarea unei gestionări eficiente.

Totodată, NATO manifestă disponibilitatea de a oferi consultanță de specialitate la cererea UE, supunându-se deciziilor necesare.

În acest sens se înscriu:

- stabilirea acordului de securitate între cele două organizații care administrează schimbul de informații clasificate;

- realizarea clarificărilor în interiorul NATO asupra dimensiunilor principale care privesc dezvoltarea permanentă a Identității Europene de Securitate și Apărare (ESDI), în special identificarea opțiunilor de comandă europeană, de disponibilitate a mijloacelor și capacităților identificate, de planificare a operațiilor și adaptarea planului de apărare al Alianței.

Ca rezultat al deciziilor de dezvoltare a ESDI, în interiorul NATO s-au întreprins măsuri menite să asigure o adaptare a Alianței, astfel încât să acopere toate aspectele sprijinului acordat de NATO într-o operațiune sub comanda UE, incluzând o serie de reguli care să fie respectate de ambele părți.

Aceste acorduri au fost concepute pentru crearea unui cadru real și legal care să asigure certitudinea că, în cazul izbucnirii unei crize în care UE va hotărî să intervină, aceasta va putea solicita accesul și beneficia de activele și capacitățile Alianței, pentru dirijarea unei operațiuni sub control politic și conducere strategică propriei.

În funcție de particularitățile fiecărui caz în parte, Consiliul Nord-Atlantic va pune la dispoziția UE activele solicitate de aceasta. Pe întreaga perioadă a operațiunii, NATO va monitoriza folosirea activelor și va păstra o legătură politică regulată cu UE.

Comandanții europeni din structura de comandă a NATO vor putea fi nominalizați pentru a acționa sub controlul politic al UE. Astfel, UE poate răspunde de asigurarea propriei securități și acționează în vederea soluționării crizelor și prevenirii conflictelor.

Toate cele de mai sus realizează pe de o parte o anumită unitate a acțiunilor, iar pe de altă parte, o eficiență sporită a acestora.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

1. *Constituția României, Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr. 767 din 31 Octombrie 2003.
2. *Strategia Națională de Apărare a Țării pentru perioada 2020-2024*, Administrația Prezidențială, București, 2020.
3. **Cioculescu**, Șerban Filip, **Manea** Octavian, **Petre**, Silviu, **Vișan**, George, coordonatori, *Transformarea războiului în secolul XXI*, Editura Litera, București, 2003.
4. **Frunzeti**, Teodor, *Geostrategie*, Editura CTEA, București, 2009.
5. **Techernoff-Horivitz**, Michael, *Ucraina și Rusia, iubire și ură*, Editura Neverland, 2022.
6. **Chețe**, Emil-Victor, *România în ecuația euroatlantică a securității și apărării*, Editura UNAp, București, 2009.
7. **Atanasiu**, Mirela, *Riscuri și amenințări la adresa statelor membre NATO din Europa*, Editura UNAp „Carol I”, 2015, București.
8. **Băhnăreanu**, Cristian, *Cursa înarmărilor în arcul de insecuritate din vecinătatea a Uniunii Europene. Consecințele pentru România*, Editura UNAp, București, 2010.
9. **Crețu**, Gheorghe, *Securitatea Națională și inconsecvențele pe parcursul a două decenii (1998-2012)*, Editura CTEA, București, 2020.

REMEMBER

General-maior NEAGOE VISARION

În ziua de 13 iunie 2023 s-a stins din viață, după o grea suferință, la vârsta de 69 de ani, generalul-maior Neagoe Visarion, președintele Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”. S-a născut la 5 ianuarie 1954 în localitatea dâmbovițeană Măgura, într-o familie cu multă dragoste de copii și care s-a străduit să le dea o educație sănătoasă.

A urmat cursurile școlii primare și gimnaziale în localitatea natală unde s-a dovedit un elev ager și avid de noi cunoștințe.

A optat apoi pentru Liceul Militar „Dimitrie Cantemir” – Breaza pe care îl absolvă cu rezultate preponderent foarte bune. Urmează cursurile Școlii Militare de Ofițeri Activi de Artilerie Antiaeriană – Brașov, iar după un stagiul la trupe Academia Militară (Universitatea Națională de Apărare Carol I).

Pe parcursul activității și-a perfecționat pregătirea militară de specialitate prin absolvirea unor cursuri post universitare în țară, precum și în colegii de apărare ale NATO și ONU, precum și prin doctorat la Universitatea de Apărare „Carol I”–București.

Pe parcursul carierei sale militare active, a îndeplinit funcțiile: comandant de pluton, ofițer de stat major în CAAT (1976 – 1983); lector de tactică în Centrul de Instrucție al Art. și RAA (1985 – 1986), comandant Divizion de RAA (1986-1989), șef de stat major la R.19 RAA (1990 – 1992), ofițer 1 în Direcția Operații din Statul Major General, șef de birou în Statul Major al Forțelor Aeriene (1996 – 1997), șef de birou și șeful Secției conducere operații în Direcția Operații / SMG (1997 – 2000), Șeful Secției Studii Strategice de Apărare și Securitate (2001), comandantul Brigăzii 4 Art.AA (2002 – 2003), locțiitorul comandantului Comandamentului 2 Operațional Întrunit (2003 – 2005), șeful Instrucției și Doctrinei și Inspector General al Forțelor Terestre (2005 – 2006), directorul Statului Major al Forțelor Terestre (2007), locțiitorul șefului de stat major al Forței Multinaționale pentru Operațiile Coaliției, Irak (2007), comandantul Comandamentului Forțelor Terestre (2008), șeful Direcției Planificare Structuri și Resurse/ J8 a SMG (2008 – 2009), comandantul Comandamentului Operațional Întrunit „Mareșal Alexandru Averescu” (2009 – 2010), comandantul Diviziei 2 Infanterie (2010).

În paralel cu activitatea de comandă a avut o bogată activitate științifică, didactică, publicistică și în folos obștesc. Profesor universitar dr., conducător de doctorat

la Universitatea de Apărare „Carol I” și profesor universitar titular la Universitatea „Constantin Brâncuși”. A fost expert în geopolitică și strategii de securitate. S-a preocupat de elaborarea și aplicarea unor scenarii strategice vizând lupta antiteroristă și de securizare a frontierelor și s-a implicat în elaborarea unor lucrări în domeniul socio-uman.

În întreaga sa activitate a fost răsplătit cu următoarele distincții: Ordinul „Meritul Militar”, clasele I-a, a II-a și a III-a; Medalia „Meritul Militar”, clasele a-II-a și a III-a; Ordinul Național „Serviciul Credincios” în grad de Cavaler (cu însemn pentru militari); Emblema de Merit „Știința Militară” clasa I; „Legiunea de Merit”, acordată de președintele SUA; Emblema de Onoare a Forțelor Terestre; „Crucea Sfântul Nicodim” a Mitropoliei Olteniei (o răsplătă bine meritată pentru contribuția adusă la construirea bisericii militare de la Tg. Jiu); Emblema de Onoare a Forțelor Navale; Emblema de Onoare a Comunicațiilor și Informaticii; Emblema de Onoare a Forțelor Aeriene; Emblema de Onoare a Logisticii; Emblema de Onoare a Armatei României; Emblema de Onoare a Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”.

A obținut Premiul anual al Academiei Româno-Americane de Științe și Arte; Premiul „General de divizie Ștefan Fălcoianu” pentru lucrarea „Supravegherea aeriană, de la mitolocație la radiolocație” și Premiul „Mareșal Alexandru Averescu” pentru lucrarea „Irak, calvarul păcii”, ambele acordate de revista „Gândirea militară românească”; Premiul Muzeului Aviației pentru activitatea desfășurată în colectivul de elaborare a lucrării „Istoria artileriei și rachetelor antiaerirne” vol.1; Premiul „Ștefan Burileanu” pentru lucrarea „Istoria artileriei și rachetelor antiaerirne” vol.2. A fost membru corespondent al AcAdemiei Româno-Americane de Științe și Arte, cu sediul în SUA, membru asociat al Academiei Oamenilor de Știință, membru al Societății Numismatice și al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România.

După trecerea în rezervă, parcă negăsindu-și locul, o scurtă perioadă de timp și-a desfășurat activitatea în Aparatul de Lucru a ANCMRR unde a dovedit hotărâre, pricepere și angajare. A fost solicitat apoi să ia frâiele conducerii, în calitate de președinte, a Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”, funcție în care s-a dovedit, pe parcursul a 10 ani, a fi un luptător, reușind să ridice această structură cu adevărat la rangul de „utilitate publică”. S-a achitat de toate sarcinile ce i-au revenit cu dăruire, onestitate

și răbdare, nelăsând nimic la voia întâmplării. A avut mereu treaz în conștiința sa faptul că drumul acestei structuri este jalonat de deviza „*Neamul este etern prin Cultul Eroilor*”. Nu putem să nu reliefăm faptul că la toate realizările de care am pomenit i-a fost permanent alături și familia sa, o familie frumoasă în care s-a născut un băiat pe care cei doi soți l-au iubit foarte mult, nedezmintind faptul că la baza căsniciei lor a fost pusă, pentru trăinicia acesteia, iubirea și înțelegerea.

A fost înmormântat în Cimitirul Militar Ghencea III, în ziua de 17 iunie 2023, cu onoruri militare. L-au condus pe ultimul drum familia, rudele, prieteni, colegi și reprezentanți ai Ministerului Apărării Naționale,

Statului Major al Apărării, Comandamentelor și Marilor Unități în care și-a desfășurat activitatea, membrii ai ANCMRR „Alexandru Ioan Cuza, ai Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria” și a altor structuri asociative.

Ce-am putea spune la sfârșitul acestei scurte prezentări decât faptul că generalul-maior Neagoe Visarion a iubit țara, tricolorul și Armata Română, lăsând în urma sa dovezi indubitabile în acest sens.

Zbor lin spre stele!

Dumnezeu să te odihnească în pace!

General de brigadă (r) dr. GHEORGHE CREȚU
Colonel (r) ing. ANDREI MARIN

General-maior CONSTANDA VICTOR

A plecat în eternitate, în ziua de 2 octombrie 2023, după o lungă suferință, la vârsta de 85 de ani, generalul-maior CONSTANDA VICTOR, ofițer care și-a dedicat întreaga viață carierei militare, manifestând permanent dragoste de neam și țară, pe care le-a slujit cu multă credință.

S-a născut la 03.08.1938 în comuna Mărculești, jud. Ialomița. Și-a petrecut copilăria în comuna natală, unde a urmat școala primară și gimnazială, distingându-se prin rezultatele foarte bune la învățătură. Se înscrie apoi la Liceul Militar „Ștefan cel Mare” din Iași pe care îl absolvă în 1956 cu rezultate meritorii. Urmează și absolvă Școala Militară de Ofițeri Activi „Nicolae Bălcescu” din Sibiu (1959), fiind înălțat la gradul de locotenent. A fost comandant de pluton în Regimentul 30 Gardă (1959-1966), ofițer în Marele Stat Major (SMG), (1966-1974), după care a urmat cu succes studiile în Academia de Înalte Studii Militare (în prezent Universitatea Națională de Apărare „Carol I”), fiind repartizat la absolvire în MSM (1976-1981), perioadă în care a urmat și cursul postacademic profil unic, la terminarea căruia devine cadru didactic în Academia de Înalte Studii Militare (1985-1989).

După Revoluția din Decembrie 1989, a revenit în Marele Stat Major, șef de birou, respective șef de secție (1990-1993). Este numit apoi directorul Direcției Speciale din cadrul Secretariatului General al Guvernului (1994-1997).

În perioada 1967-1972 a urmat cursurile Facultății de Drept din București, secția juridică, specializarea „Drept internațional”, (pe domeniul Africa). Pregătirea și experiența acumulate i-au permis să desfășoare activități în domenii cum ar fi: organizare și conducere; mobilizarea economiei și resurselor umane și materiale; relații publice, în special pe linia problematicei apărării,

ordinii publice și siguranței naționale; control și îndrumare în diferite domenii.

A activat cu succes în structuri ale ANCMRR, în care s-a înscris după trecerea în rezervă, făcând în timp parte și din organele conducătoare ale acestora. În perioada 2013-2017 a fost vicepreședinte și purtător de cuvânt al conducerii centrale a ANCMRR, oferind implicare, disponibilitate și altruism. A fost un camarad apreciat pentru calitățile sale umane, susținut fiind de o mentalitate de învingător. Pentru rezultatele remarcabile obținute în întreaga sa carieră militară a fost înaintat la gradul de general-maior și a fost răsplătit cu ordine și medalii ale statului român și armatei sale.

În toată activitatea sa, gl. mr. Victor Constanda a fost animat de inițiativă și idei noi, de dorința de a se instrui continuu, dobândind astfel cunoaștere și experiență. A trăit satisfacția de a avea o familie frumoasă și bucuria de a fi tatăl unei fiice de care a fost tare mândru. A militat permanent pentru camaraderie atât în rândurile cadrelor militare în activitate, cât și între cele în rezervă și în retragere.

Ne-am despărțit de colegul nostru cu multă tristețe, alături de familia îndurerată. A fost înmormântat la Cimitirul Bellu – ortodox, în ziua de 5 octombrie 2023, cu onoruri militare date de către Brigada 30 Gardă „Mihai Viteazul” din care a avut onoarea să facă parte la începutul carierei sale. L-au condus pe ultimul drum cu lacrimi în ochi, soția și fiica sa, familia, rudele, prietenii, cunoștințele, reprezentanții conducerii ANCMRR și colegii din Filiala Sectorului 3 București a ANCMRR.

Fie-i memoria binecuvântată! Dumnezeu să-l odihnească în pace și să-i ierte păcatele făcute cu voie sau fără de voie. Un suflet nobil a urcat la ceruri!

Col. (r) dr. ing. ANTON MURARU,
președinte Filiala Sector 3 București
„Eremita Grigorescu”

General de brigadă ing. GÂRLEA GHEORGHE

A trecut din această lume, în ziua de 1 iulie 2023, la vârsta de 85 de ani, generalul de brigadă ing. GÂRLEA GHEORGHE, camarad de o mare și aleasă calitate civică, de o neasemuită omenie, om profund devotat muncii și colectivelor în care și-a desfășurat activitatea, inclusiv în organele de conducere ale Asociației noastre.

S-a născut la 5 mai 1938 în orașul Silistra, județul Durostar, într-o familie de români modești, dar cu dragoste de muncă, de copii și de pământ. După 1940, familia este nevoită, dat fiind situația creată în urma cedării Cadrilaterului Bulgariei, să se mute la Călărași, unde urmează școala primară, gimnazială și liceul. Se înscrie la Școala de Ofițeri Tehnici de Artilerie de la Sibiu, pe care o absolvă cu rezultate foarte bune, ocupând primul loc în seria sa, respectiv șef de promoție.

Este repartizat la Baza Maritimă Constanța, unde nu i s-a oferit prea multă stabilitate. Nu după mult timp însă a fost selecționat să urmeze, în URSS, Cursul de Rachete Operativ-Tactice (ROT) cu durata de șase luni. La revenirea în țară, este numit loțiitorul comandantului primei Baterii ROT din România, dislocată în Garnizoana Tecuci. Începând cu 1996, urmează timp de 6 ani Academia Tehnică Militară, specialitatea armamente, pe care o absolvă ca șef de promoție pe facultate.

La terminarea Academiei Tehnice Militare, a fost solicitat să lucreze în domeniul laserilor la Institutul de la Măgurele, însă n-a fost lăsat și a fost repartizat la Baza Reparații Armament a Comandamentului Artileriei de la Târgoviște. A fost apoi numit în cadrul aceluiași Comandament, Șeful Secției Aparatură Optică. A funcționat o bună perioadă de timp, cu rezultate foarte bune, într-o mare unitate ROT, dislocată la Ineu, unde s-a distins prin cunoștințele sale, precum și prin stilul de muncă adoptat.

A cunoscut satisfacția muncii împlinite, în Secția Exploatare Rachete și Tehnică din Comandamentul Artileriei. Aici a fost numit și responsabil cu activitatea de invenții și inovații în cadrul căreia s-a bucurat de realizări deosebite. Nu puține dintre acestea au fost prezetate și la expoziția de tehnică militară.

Printre multe altele, între sarcinile care i-au revenit a fost și aceea de a însoți la trageri MU și U

din Comandamentul Artileriei atât în URSS, cât și în plan local cu scopul urmăririi comportării tehnicii de luptă din dotare.

În anul 1986, a fost detașat la Centrul de Studii și Cercetări din Ploiești și pentru scurt timp a fost Comandant al Poligonului de Studii și Experimentări Jegălia. Tot în acest an, a urmat cursul post-academic, specialitatea armamente, în cadrul A.T.M., curs la sfârșitul căruia a întocmit cea mai bună lucrare din seria sa.

În octombrie 1989, a fost numit în funcția de Șef al Secției Evidență Armament și Muniții. Din această funcție, a condus în 1991 activitatea de încărcare, transport și expediere, peste hotare, a circa 25 de eșaloane de tehnică și muniție ale armatei URSS, staționate pe teritoriul nostru, în baza Tratatului de la Varșovia.

În perioada 1991-1995, a fost promovat în funcția de prim-loțiitor al Șefului Direcției Tehnice din Statul Major al Forțelor Terestre, funcție ce i-a solicitat din plin capacitatea de conducere, dar și pe cea de inovare. A fost trecut în rezervă în 1995, la vârsta de 57 de ani.

După pensionare, s-a înscris în ANCMRR „Alexandru Ioan Cuza”. În funcțiile îndeplinite atât la nivelul Filialei, cât și în conducerea centrală a ANCMRR, a dat dovadă de multă responsabilitate, mai ales pe linia perfecționării continue a muncii, respectării prevederilor statutare și îmbunătățirii continue a stilului de muncă și de conducere la toate nivelurile.

În viața de familie a pus la loc de cinste dragostea și respectul împreună cu soția sa, Sofia, profesoară și inspector școlar. Și-a educat cei doi copii, Vlad și Gabriel și cei trei nepoți în spiritul muncii și al comportamentului civilizat. Ca polisportiv a promovat întotdeauna fairplay-ul.

A fost înmormântat în ziua de 3 iulie 2023, la Cimitirul Militar Ghencea 3. L-au condus pe ultimul drum familia, rudele, reprezentanți ai unor unități în care și-a desfășurat activitatea, prietenii și colegii.

Conducerea ANCMRR și cea a Filialei Sectorului 6 i-au dat un ultim onor.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Gl. bg. (r) dr. GHEORGHE CREȚU

General de brigadă DAN RADU-ȘERBAN

În ziua de 13 august 2023, a plecat în eternitate, după o grea suferință, la vârsta de 79 de ani, lăsând în urma sa multă durere, generalul de brigadă DAN RADU-ȘERBAN, prim-vicepreședinte al Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”. S-a născut la 7 aprilie 1944 în București într-o familie cu dragoste față de valorile poporului român, unde copilul Radu-Șerban a primit o educație aleasă în spiritul dragostei de țară și neam. După terminarea liceului cu rezultate meritorii, devine elev al Școlii Militare Superioare de Ofițeri Activi de Artilerie A.A și Radiolocație „Leontin Sălăjan” din Brașov (în prezent Academia Forțelor Aeriene), arma Rachete și Artilerie Antiaeriană. În funcțiile ocupate, după absolvirea școlii militare, se străduiește să fie mereu în frunte, poziție care-l recomandă pentru Academia Militară Generală (azi Universitatea Națională de Apărare „Carol I”), Secția Aviație și Apărare Antiaeriană, pe care o absolvă în 1978, cu rezultate foarte bune.

A ocupat funcții importante în unități operative din Ministerul Apărării Naționale și a elaborat lucrări originale în domeniul său de activitate. La data trecerii în rezervă, 31.05.1999, încadra funcția de șef al Secției Organizare-Mobilizare la SMFA, unde s-a distins prin calitatea activității prestate.

A activat cu succes în structuri asociative ale cadrelor militare în rezervă și în retragere, până la funcția de secretar general al ANCMRR „Al. I. Cuza”, vicepreședinte al ANCMRR – Filiala sector 3 București „Eremia Grigorescu”, prim-vicepreședinte al ANCE „Regina Maria”, oferind implicare, disponibilitate și altruism. A fost un camarad deosebit de apreciat pentru calitățile sale sufletești. A înfruntat cu demnitate dificultățile vieții, susținut fiind de o mentalitate de

învingător. Pentru rezultatele remarcabile obținute, a fost înaintat în gradul de general de brigadă, pe care l-a onorat cu și mai multă implicare și dăruire.

A fost răsplătit cu semnul onorific „În serviciul Patriei”, pentru 15, 20, 25 ani în armată, *Emblema de Onoare a Armatei României, Emblema Statului Major al Apărării, Emblema Statului Major al Forțelor Aeriene, Emblema de Merit Partener pentru Apărare clasa I-a, Emblema de Onoare a ANCMRR, Emblema de Onoare a Asociației Naționale Cultul Eroilor (ANCE) „Regina Maria.*

În toată activitatea sa, gl. bg. Dan Radu-Șerban a fost animat de curiozitate și idei noi, de dorința de a se instrui permanent, dobândind experiență și cunoaștere.

A trăit bucuria părintească, fiind tatăl adoptiv al unei fiice, Alexandrina și bunic al unei nepoțele, Denisa-Alexandra. Am avut privilegiul de a ne fi coleg, de a-l cunoaște ca o persoană prietenoasă, sociabilă și comunicativă, harnică și răzbătătoare, cu inițiativă și disponibilitate maximă în folosul camarazilor pensionari militari în lupta cu autoritățile.

A fost înmormântat la cimitirul „Izvorul Nou”, București în ziua de 15 august 2023. L-au condus pe ultimul drum, familia, rudele, prietenii, colegii din filialele ANCMRR București, reprezentanți ai Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”.

Ne-am despărțit de gl. bg. Radu-Șerban Dan cu emoție, la plecarea în mărețul Univers. Am transmis familiei îndurerate întreaga noastră compasiune pentru această despărțire. Fie-i memoria binecuvântată! Odihnească-se în pace! Dumnezeu să-l ierte! Cerul a primit un suflet nobil!

Col. (rtr.) dr. ing. ANTON MURARU,
președinte Filiala Sector 3 „Eremia Grigorescu”
a ANCMRR

Colonel GRIGORESCU IOACHIM

S-a stins din viață în ziua de 18 august 2023, la vârsta de 71 de ani, colonelul GRIGORESCU IOACHIM, președintele Filialei Județene Covasna a ANCMRR „General Grigore Bălan”.

S-a născut la 1 aprilie 1952, în localitatea Fărcașa, județul Neamț, într-o familie cu șapte copii. A urmat școala primară și gimnaziul în comuna natală, fiind apreciat pentru rezultatele sale foarte bune. Se înscrie apoi la Liceul Militar „Ștefan

cel Mare” din Câmpulung-Moldovenesc unde a fost apreciat pentru rezultatele obținute.

După terminarea liceului, pașii îl poartă către Școala Militară de Ofițeri Activi „Nicolae Bălcescu”, Sibiu, pe care o absolvă în 1974, cu gradul de locotenent, în specialitatea vânători de munte. Este repartizat în garnizoana Sfântul Gheorghe, județul Covasna, comandant de pluton, în Brigada 22 Vânători de Munte „Cireșoia”. A îndeplinit această funcție în perioada

1974-1977. Între 1977-1981 îndeplinește funcția de comandant de companie și mai apoi șef al cercetării, respectiv în perioada 1981-1985. Ocupă, între 1985-1994, funcția de comandant de batalion la Statul Major al Gărzilor Patriotice, județul Covasna. A mai îndeplinit, cu responsabilitate, funcțiile de comandant Batalion Trupe Teritoriale, Șef al Cercetării și locțiitor al comandantului.

Trece în rezervă în 2005 și se înscrie în ANCMRR – filiala județeană Covasna, unde în foarte scurt timp devine președintele acesteia. Dată fiind capacitatea sa, mai este ales în aceeași funcție la Asociația Națională Cultul Eroilor „Regina Maria” și ANVR filiala Covasna.

S-a căsătorit în 1976 cu Jutka Grigorescu, cu care a trăit bucuria de a deveni părinții a doi copii.

S-a distins, pe plan local, ca un bun colaborator la presa de limbă română, precum și prin organizarea unor activități de înaltă ținută patriotică. Pentru activitatea sa a fost distins cu ordine și medalii ale Forțelor Armate și ale României, precum și cu diplome care i-au omagiat munca la cele trei structuri asociative la care ne-am referit.

A fost înmormântat, cu onoruri militare, în ziua de 20 august 2023. L-au condus pe ultimul drum, familia, prietenii și membrii celor trei structuri asociative cărora le-a fost președinte și care au transmis familiei îndurerate condoleanțe, exprimându-și părerea de rău și durerea pentru această mare pierdere.

Îl vom păstra permanent în memoria noastră!

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

M.m.pr. (rtr.) TĂNASE CONSTANTIN

Colonel medic dr. Constantin Grozavu

A plecat la ceruri, în ziua de 26 octombrie 2023, colonel CONSTANTIN GROZAVU, medic primar chirurgie generală și toracică, șef secție Chirurgie toracică la Spitalul Universitar de Urgență Militar Central „Dr. Carol Davila” (SUUMC) București, doctor în științe medicale

Născut la 6 februarie 1958 în localitatea Smârdan, jud. Buzău, a fost un elev remarcabil, un student eminent și un medic renumit. A urmat Școala generală în localitatea natală (1966-1974), Liceul industrial de Chimie nr. 5 Buzău (1974-1978), Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” – București, Facultatea de Medicină Generală - Institutul Medico-Militar (1980-1986). A fost medic stagiar la Spitalul Militar Central (SMC, 1986-1990), a practicat secundariatul în Chirurgie Generală la SMC și la Spitalul Clinic „Dr. I. Cantacuzino”, Clinica de Chirurgie Generală (1990-1994), a obținut competență în cea de-a doua specialitate – Chirurgie Toracică (1994-1996), a devenit medic specialist Chirurgie Generală la SMC (1994-1996), medic specialist Chirurgie Generală cu competență în Chirurgia Toracică la SMC (1996-1998), medic primar Chirurgie Generală cu competență în Chirurgia Toracică la SMC (1998-2000), medic primar Chirurgie Generală și Chirurgie Toracică la SMC (2000-2007) și medic primar Chirurgie Generală și Chirurgie Toracică, doctor în Științe Medicale, șef Secție Chirurgie Toracică la SUUMC (2007-2018).

A susținut 8 examene importante, a urmat 19 cursuri universitare în țară și în străinătate, a obținut dreptul de liberă practică în România, a fost membru a 6 societăți științifice din care 2 străine, a

organizat 5 evenimente de activități științifice, două cu participare internațională, a efectuat circa 9000 de intervenții chirurgicale cu introducerea unor metode și procedee noi.

A publicat 6 cărți, din care 5 în calitate de prim-autor, a practicat activitate de cercetare – 5 granturi din care 3 cu colaborare internațională, a publicat 39 de articole în țară și străinătate, în calitate de prim-autor și coautor, 102 comunicări științifice în țară și străinătate, în calitate de prim-autor și coautor, a implementat 10 proiecte medicale. Dl Constantin Grozavu a fost „vizitat” în permanență de idei novatoare, pe care le-a valorificat, cu distincție, într-o abordare creatoare. A împărtășit cu generozitate știința acumulată celor din jur – dascăli, cercetători, colegi, rezidenți, studenți. A prezentat, în cărțile sale, acumulările proprii în materie de medicină. A influențat destine și a propulsat oameni capabili.

Omul Constantin Grozavu a reușit în tot ceea ce și-a propus, susținut fiind de o mentalitate de învingător. A fost omenos, altruist, leal și loial și a răsplătit cum se cuvine meritele celor din jur. A fost un om extrem de ambițios, dar ambiția sa a fost una a faptelor și nu a măririi.

A iubit arta, natura, florile, prietenii spun că grădina casei sale era o adevărată grădină botanică. În tinerețe a cochetat cu pictura.

Atins de o boală necruțătoare, în suferință fiind, el a continuat să-și facă datoria de chirurg, salvând numeroase vieți omenești, însă neputând să o salveze pe a sa, deși i-au sărit în ajutor cei mai buni specialiști din SUUMC, colegii săi. A fost condus, în ziua de

29 octombrie 2023, pe ultimul drum în Cimitirul Militar Ghencea, cu onoruri militare. Trecerea timpului nu va reuși să stingă durerea și tristețea din sufletele celor care l-au respectat și iubit. Suntem alături de îndurerata familie, privilegiată și mândră de a-l fi avut în mijlocul ei pe dl Constantin Grozavu - colegul, prietenul, tatăl

iubitor al unui fiu, dl Cristian Grozavu. Fie-i memoria binecuvântată! Un suflet nobil s-a urcat la cer!

Sincere condoleanțe familiei!

**Col. (r) dr. ing. ANTON MURARU, președinte
Camarazii din ANCMRR și din Filiala sector 3
„Eremia Grigorescu”**

Colonel ing. ANDREI PĂSĂREANU

În ziua de 22 octombrie 2023 a părăsit această lume col. ing. Andrei Păsăreanu, specialist român de marcă, având o activitate de 40 de ani în cadrul structurilor de Apărare Antiaeriană (aviație, rachete, radiolocație și transmisiuni).

Născut la 20.10.1931 în comuna Bălteni jud. Gorj, a urmat studiile primare în comuna natală, liceul „Tudor Vladimirescu” din Târgu-Jiu (1949), Școala Militară de Ofițeri de Transmisiuni din Sibiu (1950-1951), Academia (Tehnică) Militară, secția Radiolocație (1954-1960), Facultatea de Filosofie (1974), și un curs postacademic de perfecționare în domeniul radiolocației (1975), fiind un elev remarcabil și un student eminent.

În perioada 1951-1952 a fost ofițer de transmisiuni; între anii 1953-1954 comandantul postului radiotehnic Băcia; între 1953-1954, ajutor șef Birou Radiolocație la CAAT; 1960-1966, ofițer inginer la Secția Exploatare a Trupelor Radiotehnice (CAAT); 1966-1969 - specialist de radiolocație în Centrul de Cercetări Științifice al CAAT; 1969-1986, ofițer inginer și șef Secție Cercetare-Proiectare în Baza de Reparații Pipera; 1986-1989, Inginer șef producție specială la Intreprinderea de Cinescoape ICIN (reabilitare tuburi electronice, în special pentru radare); pensionare, 1990.

Ofițerul inginer Andrei Păsăreanu s-a afirmat plenar ca specialist de radiolocație, a susținut comunicări științifice și a realizat modernizări la tehnica din dotare. A condus recepții de tehnică de radiolocație de import, cursuri de cunoaștere (inițiere sau perfecționare), a tradus și adaptat documentații tehnice. A fost autorul mai multor modernizări la tehnica de radiolocație (inovații) și a publicat articole cu caracter tehnic în Buletinul ApAAT. Ca șef de Secție Cercetare-Proiectare și Inginerie Tehnologică, a elaborat planuri specifice, fiind „căpitan jucător”, adică implicat efectiv în cercetare, proiectare, tehnologii pentru echipamente de tehnică de Apărare Antiaeriană, execuție prototipuri, probe în laborator și în teren. În paralel cu conducerea proiectelor, s-a implicat în rezolvarea sarcinilor cele mai dificile: interfațarea cu tehnica din dotare, pregătirea pentru fabricația de serie, asimilarea PSA. Pionier al radarului românesc, a construit prima aparatură de transmitere a datelor de

radiolocație, înlocuitoare a Instalației sovietice „FAZA” și a reabilitat un mare număr de tuburi electronice de putere, prelungindu-le timpul de funcționare, aceasta conducând la economii valutare majore. A avut în permanență idei novatoare, pe care le-a valorificat, cu distincție, într-o abordare creatoare, cu o efervescență rar întâlnită. A cunoscut amărăciunea nerecunoașterii pe deplin a muncii sale, după o viață plină de dăruire și privațiuni, în tăcere și suferință, dar cu demnitate. A împărțășit cu generozitate experiența acumulată celor din jur – cercetători, proiectanți, studenți și tehnicieni. A promovat oameni capabili și dedicați.

Omul Andrei Păsăreanu a manifestat o mentalitate de luptător. A fost omenos, altruist, loial și a ars ca o flăcără dogoritoare. Și-a construit o familie frumoasă, și și-a educat fiica și nepotul spre a se înălța continuu prin învățătură, reflecție proprie și lucrare neostoită asupra lor înșiși. A fost un om de societate, jovial și empatic, radiind bună dispoziție.

Dl Andrei Păsăreanu a fost un om extrem de ambițios, dar ambiția sa a fost una a faptelor și nu a măririi. Am avut privilegiul de a-l cunoaște personal, de a-i primi sfaturile în situații dificile și de a lucra cu domnia sa în echipă, la realizarea obiectivelor din Planul de Cercetare-Proiectare și Inginerie Tehnologică al Bazei Pipera. A primit Medalia „Meritul științific” (1984).

A publicat cartea „Demers către adevăr” (2008) în care a încercat să aducă lumină în tenebrele revoluției din 1989, implicarea sa curajoasă în rezistența anticeaușistă și a făcut profetii care, în prezent, se adeveresc și este coautor al cărții „Radarul românesc. O istorie vie”, Ed. AGIR, 2019, care a primit Premiul AGIR în anul 2020 și al Academiei Române în 2021.

Trecerea timpului nu va putea stinge tristețea din sufletele noastre la despărțirea de acest om însemnat. Suntem alături de îndurerata familie, privilegiată și mândră de a-l fi avut în mijlocul ei pe colegul, prietenul, soțul, tatăl și bunicul iubitor, dl Andrei Păsăreanu.

Fie-i memoria binecuvântată! Cerul s-a îmbogățit cu un suflet nobil.

Col. (rtr.) dr. ing. ANTON MURARU

IN MEMORIAM

REGINA MARIA – 85 DE ANI DE LA MOARTE

Col. (r) LEURENȚIU DOMNIȘORU

S-a întâmplat în 18 iulie 1938, când Regina Maria (Alexandra Victoria de Saxa-Coburg), nepoata reginei Victoria a Marii Britanii, a țarului Nikolai al II-lea al Rusiei și soția regelui Ferdinand I al României (1914 – 1927) a trecut în veșnicie.

Indignat de faptul că întreaga mass-media din țara noastră nu a spus și nici nu s-a scris nici un cuvânt despre această comemorare, am considerat că măcar eu să scriu câteva cuvinte despre această mare personalitate a României.

Aș dori să încep prin a prezenta „*Rugăciunea unei regine*”, scrisă la 1 decembrie 1916.

„Îmi înalț inima spre Tine, oh! Doamne! Te rog, smerita mea rugă. M-ai înălțat, m-ai așezat în locul de slavă și ai pus în mâinile mele o putere ce nu e hărăzită multora.

Mi-ai însemnat un drum care trebuie să fie al meu și pe care trebuie să pășesc fără a șovăi. Din pricină că sunt nevoiți să-și înalțe fruntea ca să mă vadă, mulți cred că nu calc decât prin locuri pline de soare; dar Tu, oh, Doamne, cunoști pietrele ce-mi rănesc picioarele și mulțimea spinilor ascunși sub trandafirii ce mi-au fost dăruși (...) Dă-mi putere să înfrunt orice soartă, să înving orice temere, să străbat orice furtună. Dă-mi o nesfârșită răbdare, oh, Doamne, și voința de a birui orice ispită nevrednică: fă-mă fără teamă, bună și dreaptă, oh, Doamne, așa încât să rămân neclintită în mijlocul oricărei nenorociri. Dă-mi o inimă vitează ca să suport toate durerile pe care le văd și le aud; o inimă vitează ca să nu pierd curajul la sfârșitul unei zile de zbucium; o inimă destul de mare ca să îi poată iubi pe cei pe care nimeni nu-i iubește, destul de dreaptă ca niciodată să nu osândească în grabă și destul de milostivă ca să poată ierta de „70 ori câte 7”.

Dă-mi darul cuvintelor care mângâie, oh, Doamne, și darul compătimirii și al înțelegerii, ca, de câte ori întind mâna, să nu fie în zadar.

Îngăduie-mi, oh, Doamne, să țin capul sus, nu din trufie, ci pentru că mi-e cugetul curat ca cristalul în care strălucește soarele, scoțând la iveală o mie de lumini, și pentru că mă pot uita fără teamă în ochii oricui, iar

când va veni ceasul meu din urmă, oh, Doamne, fă să mă găsească fără amărăciune în suflet împotriva nimănui și fă ca nimeni să nu se creadă dușmanul meu, așa încât, înainte de a veni în fața Ta, mâinile ce ridic în binecuvântare să fie ușoare ca niște aripi plutind spre cer.

Și de își va aminti cineva de mine pe pământ, oh, Doamne, să mă vadă cu un zâmbet pe buze, cu un dar în mână și lumina credinței în ochi, acea credință care mută munții din loc. Amin!”

Regina Maria a României a fost una dintre cele mai fascinante capete încoronate ale României și Europei. Să nu uităm că la vârsta de 17 ani a părăsit Curțile strălucitoare ale Europei de vest și s-a căsătorit cu Prințul Moștenitor al României, Ferdinand I.

Majestatea Sa Maria, Regină a României, s-a născut la 29 octombrie 1875, la Eastwell Park în Kent, a fost fiica ducelui Alfred de Saxa Coburg și Gotha, cel de al doilea copil al Reginei Victoria, iar mama sa a fost Marea Ducesă Maria Alexandrovna, unica fiică a Țarului Alexandru al II-lea al Rusiei.

A fost înzestrată cu multe calități, una deosebită fiind darul scrisului! Despre copilărie, Regina Maria a scris în „*Povestea vieții mele*”: „*viața nu ar putea fi pe deplin povestită fără să aduci vorba despre copilărie și tinerețe, care sunt elemente atât de importante în formarea caracterului, iar copilăria mea a fost una fericită, la care îmi place să mă gândesc.*”

Încă de la vârsta de cinci ani eram o adevărată fiică a Evei, iubeam hainele frumoase; de fapt, frumusețea, în toate manifestările ei, avea în mine o adoratoare pasionată, o veneram aproape păgânește.

Orice manifestare a frumuseții, fie o femeie atrăgătoare, o floare, o casă, un cal, fie un peisaj sau un tablou maiestuos, de fiecare dată când frumusețea mă întâmpina, simțeam că e o plăcere trimisă de Dumnezeu, un dar cu care El mă înzestrase în mod special, ca să îl pot percepe măcar cu ochii, dacă nu cu mâinile. Splendoarea unei priveliști imense a mării sau a munților nu mă împiedica să observ și să iubesc cea mai modestă florică dintr-un șanț.

Însușirea de a mă putea bucura de frumusețe ca întreg și în detaliu m-a însoțit toată viața. Linia, culoarea, forma,

sunetele și mirosurile care însoțesc fiecare imagine mi-au îmbogățit extraordinar de mult viața.”

Despre acel moment memorabil privind Încoronarea de la Alba Iulia, în jurnalul său Regina Maria a consemnat: „În dimineața aceea devenisem regină, regina unui popor care învățase să mă înțeleagă încetul cu încetul, regină, într-un moment în care în toată Europa ardea, iar flăcările amenințau toate frontierele. Eram regină, în fața mea se deschidea o pagină nouă, înfricoșătoare, solemnă, cu noi posibilități, apăsătoare, cu temeri necunoscute.

Stăteam mai într-o parte, cu copiii în jurul meu, cu fața acoperită de un voal de doliu. Bătăile inimii mele erau precum pașii destinului.

Abia auzeam vocea regelui, nu-i deslușeam cuvintele, dar am auzit cum îl aclamau, era regele lor de mâine. A izbutit un ropot îndelung de aplauze.

Apoi, brusc, s-a auzit numele meu:

- Regina Maria ... Regina Maria ...

În felul în care îmi rosteau numele se ghicea o undă de speranță.

- Regina Maria!

Dintr-o dată, am simțit că trebuia să-mi arăt chipul în fața întregii adunări, că trebuia să mă întorc să-i privesc, fără niciun voal de doliu între mine și ei. Un vuiet mare s-a înălțat spre boltă, o voce prelungă, copleșitoare, care venea nestăvilnit din multe inimi!

- Regina Maria!

Eram față în față, poporul meu și cu mine.”

Doresc să fac o mică precizare. Regina Maria purta acel voal de doliu, deoarece Regele Carol I trecuse la cele veșnice.

Încă din timpul campaniei militare din 1913 din Bulgaria, Regina Maria s-a implicat activ în acțiunile Crucii Roșii, preocupare devenită și mai evidentă în timpul războiului de eliberare și întregire națională (1916 – 1919).

În plan extern, a depus o intensă muncă de susținere a intereselor și drepturilor României. Doresc să reamintesc că încă din anul 1915 a fost membră de onoare a Academiei Române și a scris literatură memorialistică. Regina Maria a fost supranumită de popor „Mama răniților”, „Regina – soldat” și toate acestea s-au datorat

numai pentru atitudinea ei bravă din Primul Război Mondial, când, alături de doamnele de la curte a lucrat direct pe front în spitalele de campanie și a coordonat întreaga activitate a unei fundații de caritate.

Momente unice din viața acestei mari personalități a României, sunt logodna Sa la 16 ani cu Prințul Ferdinand de Hohenzollern, moștenitor al tronului României, dar și căsătoria sa din 29 decembrie 1892. Atunci municipalitatea Capitalei a oferit tinerilor căsătoriți o cupă de argint, piesă care astăzi este un exponat al Muzeului Național al României și pe care este gravată înscripția: „Bine ai venit mireasă de Dumnezeu aleasă spre a patriei cinstire. Ianuarie 1893.”

În timpul Conferinței de Pace de la Paris a primit de la primul ministru francez Clemenceau, un fost ofițer de armată cu maniere impecabile, omagiile sale. Frumusețea reginei era dublată de o inteligență rară, ieșită din comun. La acea conferință, Regina Maria a pledat pentru cauza românilor, reamintindu-le aliaților occidentali enormul sacrificiu al Armatei Române. Serviciul adus României a fost crucial, deși de către unii puțin înțeles. Când negociatorul șef al delegației românești, primul ministru de atunci Brătianu, a început să piardă teren, Regele Ferdinand I a rugat-o pe regină să intervină, iar Regina Maria a plecat într-o misiune neoficială la Paris și Londra. Astfel a rezultat România Mare, care reunea provinciile istorice ale Transilvaniei, Bucovinei, Moldovei, Basarabiei și Munteniei. În acea perioadă rolul femeilor în politică era foarte redus. Totuși, ea a fost sfetnicul Regelui Ferdinand I până la moartea acestuia în anul 1927. După moartea Regelui Ferdinand I, fiul său a moștenit tronul și el a izolat-o complet pe regină, care s-a retras până când a trecut la cele veșnice.

Totuși este de remarcat că în anul 1924 a construit Palatul de la Balcic, într-un peisaj superb, și a făcut din acesta un loc de întâlnire pentru artiștii epocii de atunci. Ulterior, acest palat a fost cedat împreună cu Cadrilaterul, Bulgariei.

Anul 1936 este nefast pentru regină! Se îmbolnăvește, se confruntă cu violente hemoragii interne, fără a se cunoaște cu exactitate detaliile bolii, fiind suspectată de varice pe esofag sau chiar cancer. A plecat în străinătate pentru tratament, dar a fost mult prea târziu. În iulie 1938 se afla în sanatoriul de la Weisser Hirsch, în apropiere de Dresda. Află de la doctori că sfârșitul era aproape și ia hotărârea să se întoarcă în țară.

La 14 iulie, îi cere fiului ei, Regele Carol al II-lea, să-i trimită un avion care să o aducă în țară, însă monarhul României o refuză. Atunci Hitler s-a oferit și i-a pus la dispoziție un avion sanitar, dar Regina Maria îl refuză, luând hotărârea de a se întoarce în țară cu trenul. A ajuns la Sinaia, la Pelișor și la 18 iulie, în Camera de Aur de la Pelișor, la vârsta de șaizeci și doi de ani, după o suferință teribilă, accentuată și de izolarea la care o obligase fiul său, Regele Carol al II-lea și de indiferența acestuia față de degradarea ei fizică, moare.

Înmormântarea Reginei Maria a fost una fastuoasă, pe măsura dragostei pe care ea i-o purtase poporului său. Pe drumul de la Sinaia, în capitală și apoi la Curtea de Argeș, uriașe mulțimi i-au prezentat onorul acesteia. Dorința ei a fost ca trupul să-i fie înmormântat la Mănăstirea Curtea de Argeș, iar inima sa, la reședința de la Castelul din Balcic, de pe malul Mării Negre. Doi ani mai târziu, după cedarea Cadrilaterului către Bulgaria, urna cu inima reginei a fost adusă la Castelul Bran, de unde a fost luată în timpul regimului comunist. Tratamentul necorespunzător a deteriorat prețioasa relicvă, care și-a regăsit locul de odihnă, începând cu 3 noiembrie 2015, printr-o decizie a Majestății sale și Hotărârea Guvernului României, la Castelul Pelișor în Camera de Aur.

Regina Maria a fost continuatoarea Reginei Elisabeta de a iubi arta, poezia și filozofia. A continuat cu demnitate tradiția Reginei Elisabeta de susținere a acestora, ajutând cu burse de studiu și bani o seamă de personalități din lumea literară și artistică. A scris la rândul ei povestiri pentru copii, poezii, a pictat, florile ei preferate fiind crinii și macii.

A colecționat o mulțime de lucrări de artă ale unor pictori foarte cunoscuți precum Ștefan Popescu, Eustațiu Stoenescu, Kimon Loghi, Arthur Verona, Stork Cecilia Cuțescu, Nicolae Vermont ș.a.

Multe din aceste lucrări pot fi văzute la Maryhill Museum, inițial locuința unui om de afaceri feroviare

american din Washington DC, Sam Hill, cu care Regina Maria a purtat o îndelungată corespondență.

Despre Regina Maria Conte de Charles de Saint – Aulaire a spus: „Există un singur bărbat în România și acela este Regina.”

În ziarul „The New York Times” a fost scris „nici o figură publică din România nu a fost mai patrioată decât această Regină de neam străin”.

Robert D. Kaplan a spus: „Regina Maria, mai mult decât oricine altcineva, s-a bătut pentru a asigura reîntoarcerea Transilvaniei, Basarabiei și Bucovinei la România, la sfârșitul Primului Război Mondial. A dormit pe câmpurile de luptă ale celui de-al Doilea Război Balcanic și ale Primului Război Mondial, alături de soldații săi. Prin forța de nezdruccinat a voinței sale, această prințesă britanică s-a redefinit pe sine însăși ca româncă oferindu-le supușilor săi o mai bună

înțelegere a ceea ce urma să fie România, decât oricare din viziunile fasciștilor sau comuniștilor autohtoni care au urmat după ea.”

Maria Alexandra Victoria de Saxa-Coburg și Gotha, sau pe scurt, Regina Maria a României a fost o personalitate de excepție. Nicolae Iorga, istoric, critic literar, documentarist, dramaturg, poet, enciclopedist, memorialist, ministru, parlamentar, prim-ministru, profesor universitar și academician, un mare apropiat al Casei Regale și membru al Comisiei Încoronării celor doi regi: Ferdinand I și Maria a cunoscut-o foarte bine și a scris mult despre personalitatea și viața reginei. În scrierile sale a folosit o multitudine de citate din cele spuse de regină: „Românii mei, voi care în sfârșit v-ați unit, voi care, după veacuri de așteptare, ați îndeplinit idealul vostru sfânt, fiți mari în ceasul bucuriei după cum ați fost mari în ceasul încercărilor. Viitorul este al tău poporul meu, al tău, dacă vei fi destul de tare ca să-l stăpânești, al tău dacă vei fi vrednic și nu vei lăsa să treacă clipa cea mare”...

Bibliografie:

- Regina Maria - „Povestea vieții mele”-Editura Librex, 2022;
- Nicolae Iorga - „Regina Maria”- Editura Librex 2022;
- Cristian Moșneanu - „Regina Maria”- Editura Librex 2018;
- Maria Regina României - „Țara pe care o iubesc” – Editura Librex 2022.

TEMATICA REVISTEI „REZERVA OȘTIRII ROMÂNE” NR. 1(50)/2024

1. EDITORIAL: Revista „Rezerva Oștirii Române la împlinirea unui sfert de veac

PARTEA ÎNTÂI

2. Din viața ANCMRR: Activități pe linie organizatorică. Adunările generale ale Filialelor și Subfilialelor, Ședința Consiliului Director al ANCMRR, Ziua Rezervistului Militar și Ziua ANCMRR. Sărbătorirea în 2024 a 25 de ani de apariție neîntreruptă a revistei „Rezerva Oștirii Române”, organ al ANCMRR; Nou în activitatea ANCMRR.

3. Din activitatea Filialelor și Subfilialelor ANCMRR: Modul în care Filialele ANCMRR reușesc să coaleză în jurul lor celelalte structuri ale cadrelor militare în rezervă și în retragere, cum sunt sprijinite organele în drept în selecționarea viitorilor candidați pentru colegiile, școlile și academiile militare, precum și pentru alte nevoi ale armatei; Realizări pe linia programului „ANCMRR 100”; Ne pasă de calitatea vieții c.m.r.r.

4. Din viața Asociațiilor afiliate și a celor cu care se colaborează: Măsuri privind întărirea organizatorică a acestora; cum sunt traduse în viață prevederile prevăzute în protoacoalele de afiliere și colaborare. Realizări de notorietate ale acestora.

5. Din viața Asociațiilor similare din Sistemul Național de Apărare, Ordine Publică și Securitate Națională. Prevederile protocoalelor și planurile de activitate pe 2023 au fost îndeplinite. Să ridicăm ștacheta în 2024!

6. Rubrici permanente: Relații internaționale, Valori ale culturii, civilizației și spiritualității românești; Opinii; Ecouri; Sfatul medicului (temporar); Pagina lirică; Curier; Semnal (cărți și reviste); Remember; In memoriam, samd.

PARTEA A DOUA

1. File de istorie: 100 de ani a Colegiului Militar „Ștefan cel Mare”; Evenimente istorice sărbătorite în prima parte a anului 2024.

2. Probleme de interes: Lumea în derivă?

PRECIZĂRI

- Numărul 1 (50) 2024 al revistei „Rezerva Oștirii Române”, va apărea în luna mai 2024;
- Articolele, eseurile, însemnările, știrile etc. se primesc la redacție până la **15 martie 2024**. Acestea vor fi însoțite, dacă se impune, de înscrisuri și materialul ilustrativ adecvat (mare atenție la calitatea materialului ilustrativ).
- Știrile care nu suferă amânare se primesc, în formă scurtă, și după data de mai sus.
- Materialele se vor trimite la redacție, de preferință prin e-mail, în format digital/electronic, la adresa ANCMRR - ancmrrcentral@yahoo.com, înregistrate pe CD sau stick, prin fax sau poștă.
- După tipărire, revistele se vor expedia centralizat prin poștă, fiecărei filiale. Filialele din București și Ilfov vor ridica revistele de la sediul central al ANCMRR.
- Opiniile, observațiile și propunerile dumneavoastră, dragi cititori, vor fi trimise pe adresa redacției, prin modalitățile la dispoziție.

NOTĂ: Retururile vor fi reexpediate după ce se vor trimite banii pentru plata înmagazinării, de către filialele în cauză.

NORME DE COLABORARE

- Materialele trimise redacției (scrise sau ilustrate) nu se înapoiază.
- Răspunderea juridică pentru conținutul materialelor aparține în exclusivitate autorilor conform art. 206 C.P.
- Copyright – Este autorizată orice reproducere cu condiția specificării sursei.

SUMMARY

- ◆ **EDITORIAL:** Cultivating Millennial Traditions from Desire to Necessity;
  - **FROM THE LIFE OF ANCMRR:**
    - Coding, a complex social phenomenon. Accountability, efficiency, competence, creativity and participation - traits of ANCMRR leadership at all levels.
  - ◆ **FROM THE LIFE OF ANCMRR BRANCHES AND SUB-BRANCHES**
    - Iași County Branch - We are part of the ANCMRR-100 project; • Cluj County Branch “Church and Army” - Symposium dedicated to the Liberation Day of Cluj; • Mureș County Branch - Honorary Activities; • Branch Sector 6 Bucharest - “In the footsteps of the Bessarabians”; • Alba County Branch - “Nothing brought her down”; • Branch Sector 3 Bucharest - “Offer of destiny”; • Maramureș County Branch - Launch of the magazine „Maramureșan Reservist” no.1; • Argeș County Branch - Mountain Hunters’ Day.
  - ◆ **FROM THE LIFE OF ANCMRR AFFILIATED ASSOCIATIONS**
    - A.C.M.R.R./Arma Geniu - Commemorative Reunion - of the 2nd Pontoon Regiment “Eftimie Croitoru”.
  - **INTERNATIONAL RELATIONS:**
    - Conference of the Union of Associations of Reserve Officers in Europe „GAMINGER INITIATIVE”
  - ◆ **OPINIONS:**
    - Plea for...normality; • The paradox
  - ◆ **COURIER:** Courier
  - ◆ **LYRIC PAGE:**
    - Lyrical Identity Test - major (r) Emil Marin
  - ◆ **VALUES OF ROMANIAN CULTURE, CIVILIZATION AND SPIRITUALITY:**
    - Solomon Marcus - Invention and Discovery of a Genius
  - ◆ **SIGNAL: Books:**- From the War of Reunification - notes and impressions from the 1916-1918 Campaign; The virus from energy, politics, poverty...wrath; Moldovan reservists at the 2025 centenary celebration (photo album).... ..**and magazines:** Document; The heroic of Buzau.
  - ◆ **BIRTHDAYS.....BIRTHDAYS**
    - Centenary of Chemical Troops; • Romanian Army Day.
  - ◆ **EVENT**
    - 17th Edition of the Book Fair - POLEMOS
  - ◆ **ECHOES**
    - Stronger than the mountain
  - ◆ **HISTORY PAGES:**
    - The Union of Romanian Principalities mirrored in a heraldic symbol; • The participation of the Romanian Army in the Second Balkan War. (col. Dr. Mircea Fechet); • The declaration of national self-determination of Romanians from Transylvania, Banat, Crisana and Maramureș, on October 12, 1918, from Oradea
  - ◆ **PROBLEMS OF INTEREST:**
    - The 24-hour war; • The evolution of the security environment and the impact of its slippages for Romania.
  - ◆ **REMEMBER:**
    - Gl.mr.NEAGOE VISARION; • Gl.mr.VICTOR CONSTANDA; • Gl.bg.ing.GÂRLEA GHEORGHE;
  - Gl.bg. DAN RADU-ȘERBAN; • Col. GRIGORESCU IOACHIM; • Col.dr. CONSTANTIN GROZAVU; • Col.ing. ANDREI PĂȘĂREANU
  - ◆ **IN MEMORY**
    - Queen Maria - 85 since death
  - ◆ **SUBJECTS** of the Magazine „Romanian Army Reserve” No. 2 (50)/2024
  - ◆ **SUMMARY**

Dtp și copertă: TUDORA NECOARĂ
Culegere computerizată: Col. (r) ing. MARIN ANDREI
NARCISA GRĂDINARU
Corectură: ELEONORA DINCĂ
MIRUNA GEORGESCU

*Operațiile tehnice, editoriale și tiparul au fost executate
 la Centrul tehnic-editorial al armatei, sub comanda 2053/2023*

